

ISAIA

Introducere

„Isaia... este cel mai mareș dintre profeții și oratorii evrei. Splendoarea și preciziunea exprimării sale, bogăția și frumusețea imaginilor, orizontul larg și stilul armonios îi conferă un loc cu totul aparte în rândul profeților. Pe bună dreptate a fost numit «Prințul Profeților din Vechiul Testament.»“

—Merrill F. Unger

I. Locul unic în cadrul Canonului

Cei ce vizitează frumoasa capitală a Irlandei, în căutarea monumentelor de cultură creștină, vor fi adesea călăuziți la o casă particulară în care una din cele mai strălucite compoziții din toată lumea a avut „premierea mondială.“ Căci la Dublin, în 13 aprilie 1742 s-a susținut¹ prima oară inegalabilul Mesia al lui Handel. Nici o persoană avizată nu a contestat vreodată grandoarea compoziției lui Handel în latura muzicală, dar care este situația cu libretul (textul) celui mai renumit dintre toate oratoriile? Evident, ele sunt extrase în întregime din Cuvântul lui Dumnezeu, în special din profețiile mesianice ale Vechiului Testament. Iar profetul care a contribuit cel mai mult la libretul² oratoriului Mesia a fost un scriitor evreu care a trăit cu câteva secole înainte de întruparea lui Mesia al său — și al lui Handel și al tău și al meu. El se numește Isaia, cel care a scris cea mai lungă, mai măiastră și mai mesianică dintre profețiile Vechiului Testament.

II. Paternitatea

Isaia (în ebraică Yeša'yahu, Iehova este mântuirea sau mântuirea lui Iehova), fiul lui Amoz, a avut o viziune ce formează conținutul cărții Isaia. Datorită teoriilor critice ce „au tăiat-o în două,“ vom prezenta în cazul acestei cărți o introducere mai amplă decât în cazul oricărei alte cărți.

Unitatea cărții Isaia

Există mai multe teorii ale unor așa-numiți „critici superiori“ care au fost per-

petuate de circa o sută de ani, nu ca ipoteze, ci mai degrabă ca fapte. Sunt teorii acceptate practic fără nici un spirit de discernământ în multe cercuri din societatea contemporană. Iată câteva dintre aceste teorii: Nu Moise ar fi scris Pentateuhul, Nu Daniel ar fi scris cartea Daniel, nu Petru ar fi scris 2 Petru, după cum Pavel probabil nu a scris epistolele pastorale³. Tot așa, susțin aceștia, Isaia ar fi scris doar prima parte din cele șaiszeci și șase de capitole ce i-au fost atribuite.

Întrucât Isaia este o lucrare atât de importantă, de proporții apreciabile, abundă atât de mult în profeții mesianice (în special în acele segmente pe care criticii le-au atribuit altor autori) și este citată atât de frecvent în Noul Testament încât am considerat că este nevoie să petrecem mai mult timp și să acordăm mai mult spațiu acestei chestiuni a criticii decât am face-o în cazul unei cărți adresate nivelului general al credincioșilor.

Abordarea noastră va lua în considerare argumentele pozitive în favoarea paternității lui Isaia pentru întregul volum ce-i poartă numele, și abia apoi vom răspunde la fiecare din argumentele formulate împotriva acestei unități.

I. Mărturia istoriei și a tradiției

Până prin anii 1700, practic toți cărturarilor evrei și creștini au acceptat adevărul potrivit căruia cartea Isaia formează un tot unitar, fiind o profeție de mari dimensiuni, scrisă de un scriitor foarte talentat, Isaia, fiul lui Amoz (în românește: Amot).

Dar în anul 1795 J. D. Doederlein a susținut că un „al doilea Isaia (numit „Deutero-Isaia“) ar fi scris capitolele 40-66. Desigur, deosebirile de conținut și ton dintre Isaia 1-39 și 40-66 fuseseră deja remarcate de toți cititorii atenți ai Scripturii cu secole înainte, dar asta nu i-a condus la concluzia că cele două secțiuni ar fi fost redactate de autori diferiți. În 1892 B. Duhm a negat unitatea capitolelor 40-66, postulând existența unui „al treilea Isaia“ (sau „Trito-Isaia“) ca autor al capitolelor 55-66. Unii au mers chiar mai departe, dar în general în cercurile liberale se acceptă teoria a doi sau trei „Isaia.“

În realitate nici una din tradițiile de la început nu a sugerat niciodată că ar fi existat doi sau mai mulți autori ai cărții Isaia. De fapt, credința în unitatea cărții Isaia se manifestă încă de timpuriu, în mod uniform și necontestat.

2. Mărturia Noului Testament

Isaia este a doua carte din VT în ordinea frecvenței cu care este citată în NT (după Psalmi) și întotdeauna se presupune unitatea ei. Citatele din a doua parte a profeției, ca fiind scrise de Isaia, sunt date de Ioan Botezătorul (Mat. 3:3; Luca 3:4; Ioan 1:23); de Matei (8:17; 12:18-21); de Ioan (12:38-41); și de Pavel (Ro. 9:27-33; 10:16-21). Lucrul acesta este deosebit de remarcabil la Ioan 12:38-41 deoarece aici se face o referire chiar la autor ca persoană, nu doar la cartea sa: „Isaia a spus aceste lucruri când a văzut slava Lui și a vorbit despre El“ (v. 41). „Aceste lucruri“ sunt cuvintele din Isaia 53:1, care fac parte din partea a doua a cărții (v. 38), iar Isaia 6:10 (unde Isaia a văzut slava lui Cristos) (v. 39-40) provin din prima parte a cărții.

3. Unitatea planului și a dezvoltării

Cartea Isaia ne prezintă un plan coerent și o ordine bine alcătuită – elemente contrare teoriei potrivit căreia am avea de a face cu o colecție de fragmente separate compuse de autori diferiți.

4. Stil poetic elevat

Frumusețea incontestabilă a celei de-a doua părți a cărții face neplauzibilă ideea

potrivit căreia un autor atât de talentat, care chipurile a trăit prin anii 500 î.Cr., să fi fost dat complet uitării. La urma urmelor, Profetilor Minori, cu scrieri de proporții mult mai reduse, li se atribuie fiecareia opera, prezicându-li-se numele.

5. Sulurile de la Marea Moartă

În textul cărții Isaia, așa cum a fost găsit acesta între Sulurile de la Marea Moartă (datând din secolul 2 î.Cr.) nu există nici un indiciu că la capitolul 40 ar interveni o sciziune.

Răspunsurile pe care le formulăm la argumentele ce contestă unitatea isaianică

Trei sunt argumentele principale ce s-au formulat împotriva unității cărții: Punctul de vedere istoric, argumentul lingvistic și argumentul teologic.

1. Punctul de vedere istoric

Că Isaia se împarte în două secțiuni principale este un fapt aproape unanim recunoscut (1-39) și 40-66). Capitolele 36-39 sunt un fel de interludiu istoric. Este interesant de observat că în capitolele 1-39 se oglindește Vechiul Testament, pe când capitolele 40-66 constituie o paralelă la Noul Testament, chiar și în privința cifrelor: câte un capitol de fiecare carte din VT și din NT. S-ar putea ca asta să fie însă doar o pură coincidență, deoarece se știe că împărțirea pe capitole a avut loc ulterior scrierii Bibliei, nefăcând parte din textul inspirat.

Punctul de vedere al capitolelor 1-39 este cu siguranță pre-exilic iar cel al capitolelor 40-66 este în mod cert post-exilic. Putea oare Isaia să se proiecteze pe sine în viitor și să scrie din punctul de vedere al viitorului? Mulți critici spun că nu. Și totuși, Ieremia, Daniel și chiar Domnul nostru (Mat. 13) au făcut uneori acest lucru.

Dacă capitolele 40-66 au fost scrise în anii 500 î.Cr., cum se explică tonul palestinian al cărții, nu cel babilonean?

2. Argumentul lingvistic

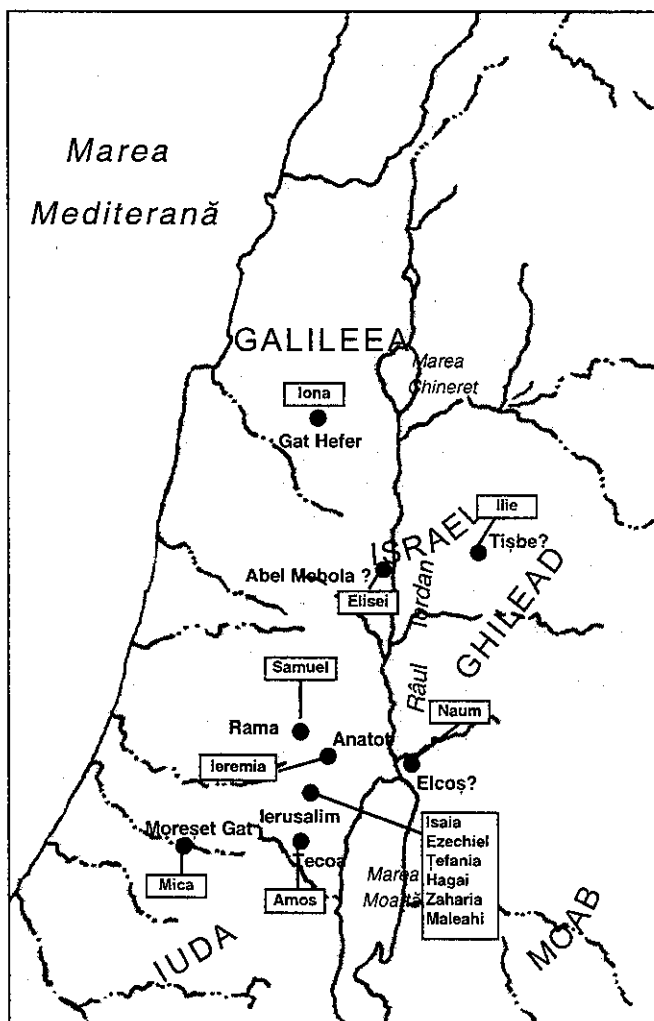
Stilul lui „Doi Isaia“ diferă de cel al

cărții Isaia în întregime, susțin criticii. Toți au observat puternica linie de demarcație de la începutul secțiunii a doua a cărții, introdusă prin cuvintele: „Mângâiați, mângâiați pe poporul Meu“ (40:1). Dar aceasta e o dovadă a măiestriei scriitorului. Platon, Milton și Shakespeare și-au dovedit și ei din plin măiestria de stil, prin capacitatea recurgerii la registre noi de exprimare, în funcție de conținut. Minunata mângâiere oferită de Mesia, atât de magistral prezentată în 40–66, e suficientă pentru a justifica diferența de stil.

În plus există multe asemănări de stil între cele două (sau trei) părți ale cărții. Multe detalii indică o cunoaștere temeinică a limbii ebraice, dar una din expresiile întâlnite frecvent pe paginile operei lui Isaia este „Sfântul lui Dumnezeu“ – un titlu aplicat divinității.

3. Argumentul teologic

Criticii nu susțin că ar exista vreo contradicție între teologia exprimată de „Întâi“ și „Doi Isaia,“ doar că „Doi Isaia“ ar fi mai „avansată.“ (Asta se potrivește

Profeții lui Israel și Iuda

cu teoria total nedemonstrată a evoluției, care, dacă ar fi adevărată, atunci ar trebui să constatăm că funcționează la toate nivelele, nu doar în cel al biologiei. Se spune că Isaia subliniază maiestatea lui Dumnezeu, pe când „Doi Isaia“ nemărginirea Sa. În fapt, Mica, un contemporan al lui Isaia, conține idei similare cu prezumtiva „Doi Isaia.“)

Argumentul teologic este cel mai șubred dintre toate trei, prezentând însă avantajul că dezvăluie adevăratul motiv pentru care au fost formulate aceste teorii, din capul locului: refuzul de a crede în supranatural.

Isaia îl menționează nominal pe Cyrus cu secole înainte ca acesta să se fi născut – dacă acceptăm că Isaia este o singură lucrare, redactată de o singură persoană. Josephus susține în scrierile sale că Cyrus însuși ar fi fost influențat în acțiunile sale în urma lecturării pasajului din Isaia 45:4

Multe din pasajele despre care se afirmă că ar fi fost adăugate sunt, în cea mai mare parte, profeții concrete ce s-au împlinit deja. Și aici se remarcă un precumpănit spirit de prejudecată față de supranatural, prin faptul că se respinge data timpurie a apariției acestor pasaje.

La urma urmelor, dacă Dumnezeu este atotștiutor, atunci înseamnă că pentru El nu este deloc greu să prezică viitorul prin gura profeților Săi, într-o formă cât de detaliată dorește El.

Prin urmare, în pofida tuturor ravagiilor pe care aceste teorii le-au făcut în cercurile așa-zise creștine, poziția evanghelică, nemodificată de-a lungul multor veacuri, este bine fundamentată și întemeiată pe o logică sănătoasă: Întreaga carte a fost scrisă, așa cum se afirmă la 1:1, de către Isaia, fiul lui Amot.

III. Data

Isaia și-a început misiunea „în anul în care a murit regele Uzia“ (6:1; cca. 740 î.Cr.). Îndelungata sa misiune, consacrată în principal regatului Iuda, s-a desfășurat paralel cu domniile a patru regi: Uzia și Iotam, care au fost, în mare, regi buni; Ahaz, un rege rău; Ezechia (în engleză Hezechia, n.tr.), un rege foarte bun și prieten apropiat al profetului. De vreme ce Isaia consemnează moartea lui Senaherib (681 î.Cr.), e probabil că a trăit cel puțin până în anul 680, ceea ce-i asigură un remarcabil record: o slujbă de șaizeci de ani! Potrivit tradiției, Isaia a murit în timpul domniei regelui rău Manase.

IV. Fondul și tema

Sensul numelui lui Isaia împrumută însăși cărții tema sa. Mântuirea este de la Domnul. Cuvântul mântuire apare de douăzeci și două de ori pe cuprinsul acestei profeții, față de cele doar șapte ori cât apare în toate celelalte profeții laolaltă. Această temă ilustrează unitatea cărții: Capitolele 1–39 descriu nevoia imperioasă a omului de mântuire iar capitolele 40–66 gestul plin de îndurare al lui Dumnezeu prin care El dăruiește această mântuire.

Isaia a avertizat Israelul că răutatea sa va fi pedepsită. Și totuși, în pofida acestui lucru, Dumnezeu, în harul Său, avea să asigure în viitor un Mântuitor, atât pentru evrei, cât și pentru Neamuri.

Pe plan politic, supra-puterile între ale căror gheare s-a aflat de atâtea ori minusculul Israel, au fost: Asiria la nord, o putere aflată în plină ascensiune, și Egiptul la sud, o putere intrată deja în declin. Ultima parte a cărții îl proiectează pe profet, în Duhul, cu 200 de ani în viitor, când se va fi ridicat o altă supra-putere: Babilonul.

SCHIȚA

I. PROFETII REFERITOARE LA PEDEAPSĂ ȘI BINECUVÂNTARE DIN
TIMPUL LUI ISAIA (cap. 1–35)

- A. Judecățile asupra lui Iuda și Ierusalim, printre care străbat străfulgerări ale gloriei viitoare (cap. 1–5)
 - 1. Pricina pe care o formulează Dumnezeu împotriva lui Israel (cap. 1)
 - 2. Binecuvântarea de care va avea parte Israel în urma curățirii (cap. 2–4)
 - 3. Pedepsirea Israelului din pricina păcatului său (cap. 5)
- B. Chemarea lui Isaia, curățirea și împuternicirea sa (cap. 6)
- C. Cartea lui Emanuel (cap. 7–12)
 - 1. Nașterea miraculoasă a lui Mesia (cap. 7)
 - 2. Țara miraculoasă a lui Mesia (cap. 8–10)
 - 3. Domnia de o mie de ani a lui Mesia (cap. 11, 12)
- D. Judecata asupra națiunilor (cap. 13–24)
 - 1. Judecata asupra Babilonului (13:1–14:23)
 - 2. Judecata asupra Asiriei (14:24–27)
 - 3. Judecata asupra Filistiei (14:28–32)
 - 4. Judecata asupra Moabului (cap. 15, 16)
 - 5. Judecata asupra Damascului (cap. 17)
 - 6. Judecata asupra unor țări neprecizate din Africa (cap. 18)
 - 7. Judecata asupra Egiptului (cap. 19, 20)
 - 8. Judecata asupra Babilonului (21:1–10)
 - 9. Judecata asupra Dumei (Edomului) (21:11, 12)
 - 10. Judecata asupra Arabiei (21:13–17)
 - 11. Judecata asupra Ierusalimului (cap. 22)
 - 12. Judecata asupra Tirului (cap. 23)
 - 13. Judecata asupra întregului pământ (cap. 24)
- E. Cartea cântărilor (cap. 25–27)
 - 1. Cântarea de laudă a Israelului pentru binecuvântările împărăției (cap. 25)
 - 2. Cântarea lui Iuda adresată Stâncii veacurilor (cap. 26)
 - 3. Cântarea lui Dumnezeu pentru Israelul răscumpărat (cap. 27)
- F. Căderea și ridicarea Israelului și a Ierusalimului (cap. 28–35)
 - 1. Vai de Efraim/Israel! (cap. 28)
 - 2. Vai de Ariel/Ierusalim! (cap. 29)
 - 3. Vai de alianța cu Egiptul! (cap. 30, 31)
 - 4. Domnia Regelui neprihănit (cap. 32)
 - 5. Vai de prădător/Asiria! (cap. 33)
 - 6. Vai de toate națiunile! (cap. 34)
 - 7. Gloria împărăției viitoare (cap. 35)

II. TRANZIȚIA ISTORICĂ: CARTEA LUI (H)EZECHIA (cap. 36–39)

- A. Izbăvirea lui Ezechia de Asiria (cap. 36, 37)
 - 1. Sfidarea manifestată de Asiria față de Dumnezeu (cap. 36)
 - 2. Nimicirea Asiriei de către Dumnezeu (cap. 37)
- B. Boala și vindecarea lui Ezechia (cap. 38)
- C. Păcatul lui Ezechia (cap. 39)

III. PROFETII DE MÂNGĂIERE DIN PERSPECTIVA CAPTIVITĂȚII VIITOARE (cap. 40–66)

A. Mângâierea de care va avea parte Israelul în viitoarea izbăvire (cap. 40–48)

1. Mângâiere datorită iertării și păcii lui Dumnezeu (40:1-11)
2. Mângâiere datorită atributelor lui Dumnezeu (40:12-31)
3. Mângâiere datorită Sfântului lui Israel (cap. 41)
4. Mângâiere datorită Robului Domnului (cap. 42)
5. Mângâiere datorită restaurării Israelului (cap. 43, 44)
6. Mângâiere datorită lui Cirus, unsul lui Dumnezeu (cap. 45)
7. Mângâiere datorită căderii idolilor Babilonului (cap. 46)
8. Mângâiere datorită căderii Babilonului (cap. 47)
9. Mângâiere datorită Revenirii Israelului, în urma muștrării sale (cap. 48)

B. Mesia și respingerea Sa de către Israel (cap. 49–57)

1. Mesia - Robul (cap. 49)
2. Mesia - Ucenicul adevărat (cap. 50)
3. Mesia - Domnitorul drept (51:1–52:12)
4. Mesia - Jertfa purtătoare de păcat (52:13–53:12)
5. Mesia - Răscumpărătorul și Restauratorul (cap. 54)
6. Mesia - Evanghelistul mondial (55:1–56:8)
7. Mesia - Judecătorul celor răi (56:9–57:21)

C. Păcatul Israelului, judecata, pocăința și restaurarea sa (cap. 58–66)

1. Desfătările adevăratei spiritualități (cap. 58)
2. Fărădelegile Israelului (cap. 59)
3. Gloria viitoare a Sionului (cap. 60)
4. Slujbele lui Mesia (cap. 61)
5. Desfătările viitoare ale Ierusalimului (cap. 62)
6. Ziua răzbunării (63:1-6)
7. Rugăciunea rămășiței (63:7–64:12)
8. Răspunsul Domnului la rugăciunea rămășiței (cap. 65)
9. Consumarea: pacea ca un fluviu (cap. 66)

COMENTARIU

I. PROFETII REFERITOARE LA PEDEAPSĂ ȘI BINECUVÂNTARE DIN TIMPUL LUI ISAIA (cap. 1–25)

A. Judecățile asupra lui Iuda și Ierusalim, printre care străbat străfulgerări ale gloriei viitoare (cap. 1–5)

1. Pricina pe care o formulează Dumnezeu împotriva lui Israel (cap. 1)

1:1 Versetul întâi din Isaia are valoare de titlu. Referirile istorice au fost tratate de noi în Introducere.

1:2, 3 Întregul univers este chemat să participe la procesul pe care Dumnezeu,

Judecătorul, l-a formulat împotriva acuzatorilor: Iuda și Ierusalim. Capetele de acuzare: ei s-au dovedit a fi niște fii neascultători, ce s-au răsculat împotriva lui Dumnezeu, fiind lipsiți de minimum de recunoștință și devotament pe care până și un animal domestic le manifestă!

1:4-6 Oamenii s-au făcut vinovați de forme agravate de nelegiuire, întorcând spatele Sfântului lui Israel. Pedepsele aplicate de Dumnezeu nu au dat rezultatele scontate, chiar dacă trupul este plin de „râni și vânătăi... nestoarse, nelegate și nealinate cu untdelemn.”

1:7-9 Începând cu versetul 7; profetul descrie viitorul ca și când ar fi avut deja loc.⁵ Inamicii cotorpitori au pustiit Iuda.

Ierusalimul, fiica Sionului, este ca o colibă încropită, ce stă golașă în mijlocul devastării. Dacă n-ar fi fost harul lui Dumnezeu, manifestat prin faptul că a cruțat o mică rămășiță, distrugerea ar fi atins proporțiile Sodomei și Gomorei.

1:10-15 Dregătorii și locuitorii Ierusalimului (Sodomei și Gomorei) trebuie să-și dea seama că Dumnezeu disprețuiește ritualurile lipsite de realitate, jertfele fără ascultare, darurile în care nu sunt implicați dăruitorii. Atâta timp cât oamenii trăiesc în păcat, prezența lor la serviciile de la templu constituie o insultă și o încălcare a principiilor curților sale. Amestecul fără-delegii cu adunarea solemnă este un lucru pe care Dumnezeu îl urăște. El nu va lua seama la mâinile lor întinse, nici la mulțimea rugăciunilor lor.

W. E. Vine îi avertizează pe credincioși cu privire la acest pericol ce-i paște și pe cei din perioada contemporană:

Simpla exercitare formală a religiei exterioare a fost și va fi întotdeauna o simplă mască sub care se ascunde fărădelegea. Domnul a demascat acest lucru în puternicele denunțuri de la Matei 23. Acest amestec vinovat din cadrul iudaismului și-a făcut loc în rândurile creștinătății. Conștiința unui credincios poate ajunge să fie atât de scrijelată încât o persoană să poată practica religia, în timp ce-și vede nestingherit de trăirea în păcat.⁶

1:16, 17 Ceea ce trebuie să facă ei este să se spele, pocăindu-se și lăsându-se de tot ce e rău, și abia apoi să practice neprihănirea și dreptatea pe plan social.

1:18-20 Dacă vor urma acest raționament divin, vor fi curățați de păcatele lor cele mai mânjite, bucurându-se de bunățile pe care li le-a rânduit Dumnezeu. Este demn de remarcat faptul că primul capitol din opera acestui profet evanghelic, al cărui nume înseamnă „mântuirea lui Iehova,” conține această măreață invitație a evangheliei:

„Veniți acum să chibzuim,” zice Domnul. „De vor fi păcatele voastre cum e cârmăzul, se vor face albe ca zăpada; de vor fi roșii ca purpura, se vor face ca lâna.”

Rațiunea divină, acceptată prin credință, ne învață că există curățire de păcat, că această curățire se face întru totul detașat de meritele sau eforturile omenești și numai prin răscumpărarea pe care Domnul Isus a realizat-o prin sângele Său vărsat pe cruce. Cine poate cunoaște numărul mulțimilor care au răspuns la invitația din Isaia 1:18? Iar această invitație continuă să răsună și astăzi!

Dar dacă oamenii refuză s-o primească, răzvrătindu-se în schimb, atunci îi paște războiul și nimicirea.

1:21-23 Ierusalimul nu mai este o cetate a credincioșiei, dreptății și neprihănirii, ci a ajuns o cetate prostituată, un adăpost pentru ucigași. Tot ce e mai bun în această cetate a fost corupt iar mai-marii săi sunt niște răzvrătiți și părtași cu hoții. Mita și nedreptatea au pătruns peste tot.

1:24-31 Prin urmare, Dumnezeu Își va vărsa mânia peste toți cei care demonstrează prin păcatul lor că Îi sunt vrăjmași. Judecățile Sale vor epura toată necurăția, aducând Ierusalimul la gloria de odinioară. Neprihănirea Sa va asigura izbăvirea tuturor celor care se pocăiesc.

Acest nume compus al lui Dumnezeu, Domnul oștirilor, asigură inevitabilitatea judecăților descrise.

Dar păcătoșii vor fi distruși. Idolatrii vor fi făcuți de rușine din pricina lăcașurilor lor păgâne de închinăciune (terebintii și grădinile). Ei înșiși vor fi ca un terebint ale cărui frunze se ofilesc și ca o grădină pârjolită de dogoarea soarelui, pe timp de secetă. Conducătorii care se biziue pe propria lor tărie (cei tari) vor fi ca niște câlți inflamabili, aprinși de scânteia propriilor lor fapte rele.

2. Bindecuvântarea de care va avea parte Israelul în urma curățirii (cap. 2-4)

2:1-3 Fiul lui Amoț privește acum dincolo de haosul curent spre glorioasa împărăție a lui Mesia. Atunci Ierusalimul va fi întemeiat ca centrul sau capitala religioasă și politică a lumii. Neamurile, respectiv națiunile neevreiești, vor efectua pelerinaje la Sion pentru a se închina și a primi călăuzire divină.

2:4 Regele va arbitra în chestiuni inter-

naționale și va reglementa disputele ivite între oameni. În consecință, va exista o dezarmare universală.⁷ Fondurile cheltuite anterior în scopul înarmării vor fi cheltuite acum pentru achiziționarea de utilaje agricole. Aceste prime versete din capitolul 2 se aseamănă cu textul de la Mica 4:1-3, fie pentru că au fost inspirate de același Duh Sfânt, fie pentru că s-ar putea ca un profet să-l fi citat pe celălalt.

2:5 Glorioasa perspectivă a împărăției lui Cristos îl determină pe Isaia că chema poporul Iuda la pocăință neîntârziată.

2:6-9 Apoi, adresându-se lui Dumnezeu direct, Isaia recapitulează păcatele ce au făcut să se abată nenorocirea peste această națiune. În loc să privească la Domnul, oamenii au consultat ghicitorii din Răsărit, devenind asemenea ghicitorilor filistenilor. Ei au încheiat alianțe cu păgânii, contrar poruncii lui Dumnezeu care le interzicea acest lucru. Neascultând de legea lui Dumnezeu, și-au strâns comori financiare, cai și care, cu speranța că acestea le vor asigura siguranța. S-au închinat la idoli făcuți de ei înșiși. Acestea sunt motivele pentru care Dumnezeu i-a smerit și nu-i iartă. Expresia: „plini de căile Răsăritului“ e o descriere exactă a revirimentului religiei Răsăritului în țările din Occident.

2:10, 11 Întorcându-se acum spre oameni, profetul îi previne să caute să se pună la adăpost față de groaza mâniei lui Dumnezeu ce se va abate peste oamenii îngâmfați.

2:12-18 În acest punct Isaia face un salt brusc la judecățile din ziua Domnului ce vor preceda domnia lui Cristos. Domnul oștirilor se va ocupa de toată aroganța oamenilor, fie pe plan individual (cedrii și stejarii), fie la nivelul guvernelor (munții cei înalți și dealurile), fie din cadrul forțelor militare (turnul și zidul), fie pe plan comercial (corăbiile și frumoasele bărci⁸). Trufia oamenilor va fi plecată și numai DOMNUL va fi înălțat în ziua aceea. Idoli vor fi abandonați.

2:19-22 Oamenii vor căuta adăpost, căutând ascunzișuri. Atunci se va dovedi cu prisosință că omul trecător nu este demn de încredere. Numai Domnul este demn de

încrederea nețărnută a copiilor Săi.

3:1-5 În ziua aceea despre care citim la 2:20, Domnul va lua din Ierusalim și din Iuda pe liderii pe care se bizuise poporul. Pierderea rezervelor de pâine și de apă poate fi o referire la condițiile existente în cadrul unei foamete, dar aici pâinea și apa simbolizează liderii esențiali, cum sugerează versetul următor. Cu alte cuvinte, va exista o lipsă acută de lideri capabili și maturi, în toate domeniile vieții. Va fi o perioadă de asuprire, anarhie, sfidare, lipsă de respect și nesupunere.

3:6-8 Oamenii vor încerca să numească cu forța o rudă care să preia conducerea asupra „acestor ruine,“ dar acesta din urmă va refuza, întrucât nu are nici alimente, nici haine în casa sa. Și vina nu trebuie dată pe nimeni altul, spune Isaia, decât pe ei înșiși (poporul).

3:9-12 În versetul 9, profetul începe o serie de opt „vai“-uri, două în capitolul de față și șase în capitolul 5. Prima serie condamnă populația pentru spiritul de părtinire și pentru nerușinarea sa. A doua îi mustră pentru răutatea lor, dar rămășiței îi promite binecuvântări. Una din urmările păcatului lor este faptul că sunt conduși de oameni lipsiți de maturitate și experiență (copii), de cei slabi (femei) și de înșelători.

3:13-15 În aceste versete Domnul cheamă Israelul la judecată. Apoi sunt formulate capetele de acuzare. El îi ia la rost pe dregători pentru că s-au îmbogățit pe cheltuiala săracilor (prin mită și extorcare). Iar pentru că sunt găsiți vinovați, se rostește sentința.

3:16-24 În continuare se face o usturătoare condamnare a femeilor din Iuda pentru mândria lor, pentru manierismul lor sugestiv și pentru hainele și bijuteriile lor costisitoare. Fețele lor machiate cu tot felul de cosmetice de mare preț vor fi brăzdate de zbărcituri. Trupurile lor vor fi despuiate de hainele alese. Față de doamnele elegante de odinioară, vor deveni niște refugiate zdrențuite – cu trupurile urât-mirositoare, încinse la mijloc cu o funie, rase în cap, îmbrăcate în pânză de sac, însemnate cu fierul roșu pentru a putea fi identificate.

3:25-4:1 Ca și când toate acestea n-ar fi de ajuns, ele își vor pierde bărbații în

război. Decimarea populației de parte bărbătească va crea situația unică în care șapte femei vor face curte unui singur bărbat, promițându-i întreținerea atâta timp cât acesta va putea să-și perpetueze numele și să le cruțe pe femei de rușinea de a rămâne nemăritate și fără copii.

4:2-6 Restul capitolului 4 privește în viitor spre glorioasa împărăție a lui Cristos. El este Odrasla (în engleză: **Ramura**, n.tr.) din versetul 2, frumoasă și glorioasă. Iată ce spune Matthew Henry în această privință:

El este *ramura Domnului*, omul ramura; este unul din numele sale profetice, *robul meu ramura* (Zah. iii.8; vi. 12), *ramura neprihănirii* (Ier. xxiii. 5; xxxiii. 15), *un lăstar odrăslit din tulpina lui Isai și o ramură din rădăcinile sale* (ch. xi. 1) și la acest lucru, cred unii, se referă denumirea de *Nazarinean* care i se aplică la Matei ii.23. Aici el este numit *ramura Domnului*, pentru că este sădit de puterea lui și înflorește spre slava lui. Străvechea parafrază chaldeeană glăsuiește astfel în acest punct: *Cristosul, sau Mesia, al Domnului.*⁹

El mai este și rodul țării, cu care se vor mândri israeliții restaurați. Ncredincioșii vor fi fost nimiciti de Domnul Isus la a doua Sa venire. Evreii salvați, înregistrați pe viață la Ierusalim, vor fi numiți sfinți. Curățirea din versetul 4 se realizează prin intermediul judecății, iar nu al evangheliei. Muntele Sion va fi acoperit de o calotă de nor ziua și de o flacără de foc noaptea – un simbol al grijii și protecției lui Dumnezeu.

3. Pedepsirea Israelului din pricina păcatului său (cap. 5)

5:1, 2 În cântarea pe care o intonează Isaia pentru Preaiubitul său (Iehova sau Domnul în NKJV), el repetă tema grijii pline de tandrețe cu care Domnul Se poartă față de via Sa. Dumnezeu a ales cea mai bună locație, a cultivat terenul și a sădit cea mai aleasă viță de vie; a protejat-o și a pregătit un teasc, în speranța că se va face o recoltă bună. Dar în loc să culeagă recolta la care Se aștepta (ascultare, mulțumire, dragoste, închinare, slujire), El a găsit doar struguri sălbatici, cu miros neplăcut (neas-

cultare, răzvrătire, idolatrie).

5:3-6 Indignat, Domnul o întrebă pe Iuda ce ar mai fi putut face și care e explicația faptului că a obținut rezultate atât de slabe. Apoi El anunță pedeapsa care se va abate asupra ei. Va îndepărta gardul împrejmuitor de protecție din jurul Iudei. Țara va fi invadată și pustiită și astfel va reveni la starea de spini și pălămidă, suferind de secetă. Toate acestea au o proiecție viitoare, referindu-se la captivitatea ce urma să aibă loc.

5:7 Cauza acestei evoluții este limpede: când Dumnezeu a căutat dreptatea și neprihănirea în Israel și Iuda, nu a văzut decât ucideri; nu a auzit decât gemetele celor asupriți.

5:8-10 În versetele 8-23 avem șase *vaiete* sau *urgii*, urmare din capitolul 3. Vaietele sunt rostite după cum urmează:

Primul vaiet: Proprietari lacomi care se ocupă cu specula de proprietăți imobiliare, creând o criză de locuințe și de terenuri disponibile, în vreme ce ei înșiși trăiesc în huzur. Captivitatea avea să lase însă multe case fără locatari iar pământul urma să-și dea doar o parte din roadele sale. Vița de vie de pe zece pogoane avea să dea doar un bat de vin. Un omer de sămânță nu va produce decât o efă.

5:11-17 *Al doilea vaiet:* Alcoolici inveterați, care se îmbată de dimineața până seara! Benchetuiesc și petrec total nepăsători față de Dumnezeu și lucrările Sale.

Din cauza acestui comportament nechibzuit va veni exilul. Oamenii onorabili și mulțimea vor suferi de foame și apoi de moarte. Nici o categorie socială nu va scăpa de umilire. Dar Dumnezeu Își va dovedi dreptatea prin judecata dreaptă pe care o va aduce când păstorii beduini își vor hrăni turmele pe ruinele Israelului.

5:18, 19 *Al treilea vaiet:* Mincinoși nerușinați și oameni care-L sfidează în față pe Dumnezeu refuză să se lase de păcatele lor, atrăgându-și pedeapsa ce o merită. Ei Îl provoacă pe Dumnezeu, spunându-i parcă să aducă odată pedeapsa cu care îi tot amenință.

5:20 *Al patrulea vaiet:* Cei care șterg orice distincții morale, negând că ar exista

vreo diferență între bine și rău.

5:21 *Al cincilea vaiet:* Oameni înfumu-rați, care nu primesc să li se spună nimic.

5:22, 23 *Al șaselea vaiet:* Judecători, neîntrețuți când vine vorba de băutură, care judecă strâmb, luând mită.

5:24, 25 Acești oameni răi, care n-au nici un respect pentru Cuvântul lui Dumnezeu, vor fi devorați cum se mistuie iarba în urma focului de pe miriște. Dumnezeu Se va ocupa de poporul Său la judecată, făcând dealurile să se cutremure și ulițele să fie pline de hoituri. Și încă asta nu e totul!

5:26-30 El le va fluiera babilonienilor să vină. Și atunci să vezi cum se vor apropia trupele lor – în condiție fizică perfectă, cu uniforme de toată frumusețea, înarmate până-n dinți! Caii și carele se vor apropia în mare viteză, plini de furie. Trupele se vor năpusti ca un leu asupra populației, ducându-i pe oameni în exil. Va fi o zi întunecată pentru Iuda!

B. Chemarea lui Isaia, curățirea și împuternicirea sa (cap. 6)

6:1 În anul când a murit regele Uzia,¹⁰ Isaia a avut o vedenie a Regelui regilor. Aflăm de la Ioan 12:39-41 că Regele pe care L-a văzut el nu a fost altul decât Domnul Isus Cristos. F. C. Jennings comentează pe această temă:

Asemenea lui Ioan pe insula Patmos, el devine „în Duhul” și-L vede pe Adohn (numele lui Dumnezeu ca Domn suprem al tuturor; iar aici, ca la Romani 9:5, „Cristos care este peste toți, Dumnezeu, binecuvântat în veci”) însoțit de tot apanajul splendorii maiestuoase, stând pe Tron, care este, la rândul-i, „sus și înălțat,” căci „Tronul Său domnește peste toți;” dar pe când El stă pe acest slăvit Tron, poala hainei Sale umple gloriosul templu.¹¹

6:2-5 El este însoțit de ființe cerești numite serafimi,¹² cu „patru aripi pentru reverență și două pentru slujire.” Aceștia celebrează sfințenia lui Dumnezeu, cerând ca robii lui Dumnezeu să se curețe înainte de a-L sluji.

Vedenia l-a înrăurit puternic pe profet, producând în el sentimentul puternic al

prezenței păcatului, ceea ce l-a determinat să-și mărturisească păcătoșenia.

6:6-8 Acest gest a fost urmat imediat de curățire. Abia atunci a auzit Isaia chemarea Domnului. Și astfel s-a predat îndată Domnului, fiind împrumutnicit să-l execute misiunea.

6:9, 10 Misiunea consta în necesitatea vestirii Cuvântului Domnului unui popor orbit justițiar și împietrit cu inima, datorită respingerii mesajului divin. Versetele 9 și 10 nu descriu *felul* misiunii lui Isaia, ci *rezultatul* său inevitabil. Versetele acestea sunt citate în Noul Testament cu scopul de a explica respingerea de către Israel a lui Mesia. Vine scrie, în această privință:

Oamenii își pervertiseră atât de tare căile încât ajunseseră dincolo de orice posibilitate de convertire și vindecare. Un om poate ajunge atât de împietrit, înverșunat și înrădăcinat în tot ce e rău încât condiția lui să fie iremediabilă, și asta datorită judecății cu caracter de retribuție a lui Dumnezeu asupra sa.¹³

6:11-13 Întrebarea „Până când?” înseamnă până când vor continua să se abată judecățile lui Dumnezeu asupra poporului Său. Urmează răspunsul: „**Până când cetățile vor fi distruse și lipsite de locuitori; până când nu va mai rămâne nici un om în case și țara va fi devastată; până ce DOMNUL va îndepărta pe oameni și țara va ajunge o mare pustie.**” Dumnezeu va cruța însă o rămășiță (a zecea parte), dar chiar și rămășița va trebui să treacă printr-o mare strâmtorare. Această sămânță sfântă este ca ciotul care a mai rămas din copacul falnic, ce supraviețuiește după ce restul arborelui a fost distrus.

C. Cartea lui Emanuel (cap. 7-12)

1. Nașterea miraculoasă a lui Mesia (cap. 7)

7:1, 2 Capitolele 7-12 au fost denumite Cartea lui Emanuel din pricina profețiilor fără echivoc referitoare la Cristos.

Între capitolele 6 și 7 Isaia trece peste domnia lui Iotam, reluând firul narațiunii în timpul domniei lui Ahaz, în perioada alianței încheiate între Siria și Israel (Efra-

im) împotriva lui Iuda, când aceste țări au amenințat Ierusalimul.

7:3 Isaia și fiul său Șear-Iasub¹⁴ ies în întâmpinarea regelui Ahaz ...**la capătul apeductului iazului de sus, pe drumul care duce la ogorul înălbitorului.** Poate că regele se dusese acolo cu scopul de a asigura alimentarea cu apă a cetății. Ogorul înălbitorului era un loc în care se întindeau rufele proaspăt spălate la soare pentru a se albi.

7:4-9 Domnul îl asigură pe Ahaz prin intermediul profetului că nu are motive să se teamă. Regii Siriei și Israelului (Rezin și Peca) nu sunt decât **două cozi de tăciuni care fumegă**, gata să se stingă. Deși confederația intenționează să atace Iuda și să-l instaleze pe tron pe fiul lui Tabel, o marionetă despre care nu se știa nimic, planul lor nu va reuși. (Într-adevăr, Siria și Israel au invadat Iuda, dar apoi s-au retras în momentul în care au înaintat asirienii.) După cum principala cetate a Siriei este Damasc iar căpetenia ei Rezin, tot atât de cert este faptul că Israelul va fi cucerit în termen de șaiszeci și cinci de ani. (Vezi împlinirea acestei profeții la 2 Regi 17.) După cum Samaria este capitala Israelului iar căpetenia ei este Peca, tot atât de cert este faptul că Ahaz va fi dezrădăcinat dacă nu va crede în Cuvântul Domnului.

7:10-13 **DOMNUL** îl instruieste pe Ahaz să ceară un semn, pe pământ sau în cer, potrivit căruia alianța dintre Siria și Israel împotriva lui Iuda nu va izbuti. Nefiind dispus să renunțe la încrederea sa în Asiria, la speranța că aceasta îi va asigura protecția, Ahaz refuză să ceară acest semn, dând dovadă de o falsă pioșenie și smerenie. Deși Domnul este nemulțumit de atitudinea regelui, îi dă totuși regelui un semn. Vine comentează pe această temă:

Întrucât Ahaz a refuzat să ceară un semn, Domnul i-a dat un semn ales de El, care avea să extindă circumstanțele cu mult peste perioada lui Ahaz, făcând să culmineze profețiile și promisiunile referitoare la „casa lui David”. Ahaz și oamenii de teapa lui nu vor avea parte de nici una din binecuvântările și gloriile inerente împlinirii semnului.¹⁵

7:14 Asemenea multor altor profeții, și aceasta pare să fi avut o împlinire parțială timpurie (în zilele lui Ahaz) și una ulterioară, completă (la prima venire a lui Cristos). Versetul 14 îndreaptă fără echivoc privirile spre Cristos – **Fiul fecioarei**¹⁶ al cărui nume arată că este **Emanuel** (*Dumnezeu cu noi*). Din nou îl cităm pe Vine:

„Iată”, la Isaia totdeauna introduce un eveniment legat neapărat de circumstanțe viitoare. Este semnificativă și utilizarea cuvântului *almah*, spre deosebire de *bethula* (o fecioară ce trăiește în casa părinților ei, fără perspective imediate de măritis); *almah* denotă o fecioară matură, gata de a se căsători.¹⁷

7:15-17 Versete 15 și 16 se referă, probabil, la al doilea fiu al lui Isaia, Maher-Șalal-Haș-Baz, despre care ni se spune la 8:18 că a fost un semn. Acest fiu născut din fecioară va trăi în sărăcie (hrănindu-se cu smântână și miere) până va atinge vârsta responsabilității. Dar înainte de a atinge acea vârstă, Siria și Israel vor fi părăsite de regii lor, praful alegându-se de alianța de care se temuse Iuda. Totuși Dumnezeu o va pedepsi și pe Iuda prin intermediul incursiunilor făcute de regele Asiriei. Cum?

7:18-22 Dumnezeu va fluiera **muștei** (Egiptului) și **albinei** (Asiria), care se vor năpusti împotriva lui Iuda. Asiria va fi **bričiu luat cu chirie** de către Dumnezeu, aducând rușine și dizgrație. Jennings face următoarea observație:

Într-adevăr, *săracă* va fi Iuda în ziua aceea, întrucât toată averea unui om va consta într-un vițel și două oi, sau capre, dar atât de îmbelșugată va fi pășunea prilejuită de terenurile necultivate încât tocmai aceste trei animale îi vor asigura toată hrana de care va avea nevoie sau pe care o va putea obține.¹⁸

7:23-25 Pământul ce dădea odinioară recolte îmbelșugate va fi acoperit cu spini și mărăcini. Ajuns în starea de teren nearabil, singura sa întrebuințare va fi ca pășune pentru boi și oi.

2. Țara miraculoasă a lui Mesia (cap. 8-10)

8:1-4 Domnul îl îndrumă pe Isaia să scrie pe o tăbliță cu litere citețe „**Maher-Șalal-Haș-Baz**“ și să găsească doi martori, pe Urie preotul și pe Zaharia fiul lui Ieberechia, care să confirme ulterior mesajul. Această denumire înseamnă „grăbește prada, urgentează jaful,“ indicând distrugerea Siriei și Israelului de către Asiria. Domnul însuși tâlmăcește sensul când îi spune lui Isaia să-i pună fiului său nou-născut acest nume.

8:5-10 Domnul are însă și un cuvânt pentru Israel. Întrucât locuitorii regatului de nord au disprețuit apele din Șiloah, care curg lin, și s-au bucurat de Rezin și de fiul lui Remalia, Domnul va trimite împotriva lor apele puternice și mari ale Fluviului (*Euftrat*). **Șiloah** (numit „Siloam“ în Ioan 9:7) a fost sursa secretă de alimentare cu apă a Ierusalimului, aici purtând simbolul Cuvântului lui Dumnezeu, de har sau de încredere în Domnul. Euftratul este un tip al Asiriei, care avea să cucerească Israelul și Siria. Asiria avea să invadeze și regatul Iuda, acoperindu-l în lung și-n lat, dar numai până la gât. Dușmanii lui Iuda vor fi, în cele din urmă, zdrobiți, în pofida planurilor și pregătirilor lor febrile împotriva sa.

8:11-15 Isaia este îndrumat de Iehova să nu se alătore acestui popor care se teme de conspirația urzită împotriva sa, ci să se încreadă numai în Domnul, care va fi un adăpost pentru toți cei ce se bizuie pe El, dar pentru toți ceilalți o piatră de poticnire.

8:16-18 Isaia poruncește discipolilor săi fideli să păstreze cuvântul Domnului până când istoria va consemna împlinirea sa. Profetul Îl va aștepta pe Domnul, care este în prezent înstrăinat de poporul Său, și își va pune nădejdea în El. Isaia (*Iehova salvează*), Șear-Iașub (*o rămășiță care va reveni*) și Maher-Șalal-Haș-Baz (*grăbește prada, urgentează jaful*) sunt, prin însăși semnificația numelor lor, semne și minuni ale îndurării pe care o va arăta, în cele din urmă Dumnezeu lui Israel, și a urgiei cu care îi va judeca pe dușmanii săi.

8:19 Profetul le atrage atenția cetățenilor săi să nu cumva să consulte pe

cei ce cheamă morții și pe cei ce prevestesc viitorul. Oamenii trebuie să se îndrepte spre Dumnezeul cel viu, iar nu spre **cei morți pentru cei vii**. Preocuparea celor din epoca modernă pentru ocult nu este un fenomen inedit:

Înainte oricărei crize de proporții din istoria omenirii a existat o explozie de spiritism. Așa a fost în Iuda și în Israel înainte de a fi venit perioada captivității. Așa a fost în vremea întrupării lui Cristos și Morții sale răscumărătoare. Așa este și astăzi. Dumnezeu ne-a pus la dispoziție tot ce avem nevoie pentru călăuzirea și împlinirea nevoilor noastre spirituale în Scripturile adevărului (2 Tim. 3:16, 17).¹⁹

8:20-22 Toți învățătorii trebuie testați prin **cuvântul** lui Dumnezeu. Dacă învățătura lor nu concordă cu Scriptura, „**nu este lumină în ei**.“ (În versiunea engleză NKJV, folosită de autor ca text de bază pentru *Comentariul Biblic al Credinciosului*, versetul 20 diferă considerabil de traducerea românească, drept care traducătorul a considerat că e necesară retraducerea sa: „[Înapoi] la lege și la mărturie. Dacă ei nu vorbesc potrivit cu acest cuvânt, asta se datorește faptului că nu e lumină în ei.“) Toți cei care sunt induși astfel în eroare vor rătăci, apăsăți și flămânzi, blestemându-L pe Dumnezeul lor și pe regele lor pentru starea lor nenorocită. Vor privi spre cer și spre pământ, căutând ușurare, dar nu vor găsi decât necaz și întuneric, mâhnirea suferinței.

9:1-5 Acum suntem transportați în viitor, la venirea lui Mesia. Teritoriul nordic al Israelului, numit **țara lui Neftali**, ce fusese disprețuit de invadatori, va fi încununat cu slavă. (**Galileea Neamurilor** a fost locul în care Și-a petrecut Mântuitorul copilăria și în care Și-a desfășurat o parte din slujba Sa publică.) Prima venire a lui Cristos a adusă Galileii **lumină**. A doua Sa venire va aduce națiunii **bucurie**, punând capăt selaviei și războiului.

9:6 Prima venire este descrisă în versetul 6a: „**Căci un Copil ni s-a născut, un Fiu ni s-a dat**.“ Prima propoziție se referă la umanitatea Sa, a doua la dumnezeirea

Sa. În continuare versetul ne îndreaptă privirile spre a doua Sa venire:

domnia [guvernarea] va fi pe umărul Său – El va domni ca Rege al regilor și Domn al domnilor. Restul versetului descrie gloriile Sale personale:

Îl vor numi Minunat – *numele acesta este un substantiv*, nu un adjectiv, și se referă la Persoana și lucrarea Sa.

Sfetnic – Înțelepciunea de care va da dovadă în actul guvernării.

Dumnezeu puternic – Domnitorul atotputernic și suprem.

Părintele veșniciei – sau „Sursa“ eternității. Fiind El Însuși etern, El conferă viața veșnică tuturor celor care cred în El. Vine comentează: „Avem o dublă revelație în aceasta: (1) El umple și posedă veșnicia (57:15); (2) El este un Îndrumător, un Antrenor și un Furnizor plin de dragoste și îndurare, atotînțelept.“²⁰

Print al păcii (Sar-Șalom) – Cel care va aduce în cele din urmă pace lumii acesteia zbcucumate.

9:7 Guvernarea Sa va fi cuprinzătoare, pașnică și nesfârșită. Stând pe tronul lui David, El va domni cu judecată și dreptate. Cum se vor înfăptui toate acestea? Grija plină de gelozie a Domnului pentru poporul Său va înfăptui toate acestea.

9:8-12 Din nou profetul revine în trecut la tunetele judecății, împărțindu-și mesajul în patru strofe, fiecare terminându-se cu refrenul: „**Cu toate acestea, mânia Lui nu se potolește și mâna Lui este tot întinsă**“ (v. 12, 17, 21, 10:4).

Neafectat de pedeapsa ce i s-a aplicat anterior, în mândria și aroganța sa, **Israel** se fălește că se va reface, devenind mai faimos decât înainte. Dar Domnul declară solemn că israeliții vor fi atacați de siriene la răsărit și de filistenii la apus.

9:13-17 În continuare El îi avertizează că întreaga populație va fi nimicită, de la bătrânul cel demn de cinste până la profe-

tu care îi învață pe oameni minciuni. Din pricina necinstirii numelui Său, **mânia Domnului nu se potolește iar mâna Lui este tot întinsă** – dar în semn de judecată nu de îndurare.

9:18-21 Din cauza **răutății** atât de răspândite, țara este mistuită de focul războiului civil, anarhiei, foametei, jafului și canibalismului.

10:1-4 Se rostește un **Vai** împotriva acelor dregători care îi jefuiesc pe nevoiași, îi asupresc pe săraci și emit decrete nedrepte. Când se va abate judecata lui Dumnezeu, ei își vor pierde toate averile pe care le-au câștigat prin șpagă și extorcare.

10:5-11 Dumnezeu Se va folosi de Asiria pentru a o pedepsi pe Iuda. Dar asirianul are planuri mult mai îndrăznețe! El intenționează să construiască un imperiu mondial prin cuceriri militare. El se laudă că **prinții** săi (sau comandanții) sunt cu toții **regi** și că cetățile din calea sa nu sunt cu nimic mai mari decât cel pe care le-a cucerit deja; că idolii lui Israel și Iuda nu se compară cu cei ai regatelor capturate deja de el sau decât el însuși.

10:12-19 Dar Dumnezeu va pedepsi mândria și aroganța regelui Asiriei. Acesta pune succesele sale pe seama tăriei și înțelepciunii sale. **Nuiaua** și **toiagul** din mâinile Domnului nu trebuie să se laude față de mâna care le ține. O groaznică nenorocire va veni peste vajnicii luptători ai Asiriei, care mai sunt numiți și gloria sa și gloria pădurii sale și a ogorului său rodnic. Lumina lui Israel este Domnul iar spini și măcăcinii Săi sunt trupele asiriene. Supraviețuitorii acestor trupe vor fi atât de puțini încât până și un copil va putea să-i numere.

10:20-23 În ziua aceea... rămășița lui Israel nu se va mai bizui pe asirian, cum a făcut Ahaz, ci pe Domnul. O mare parte a acestei profeții se referă la a doua venire a Domnului.

10:24-27 Deși regele asirian va mășălui împotriva Ierusalimului dinspre nord, locuitorii Iudei nu trebuie să se teamă, pentru că Domnul oștirilor va interveni, cum a făcut împotriva lui Madian și a Egiptului. Iuda va fi dezlegată de teama unei dominații asiriene.

10:28-34 În cetățile menționate avem o descriere vie și plastică a traseului urmat de armata asiriană. Peste tot se manifestă groaza și panica, în așteptarea invadatorilor. În cele din urmă iată-i pe asirieni, care pot fi zăriți de pe dealul Ierusalimului. Apoi Domnul intervine și distruge armata, ofițerii și soldații de rând, exact așa cum ar seceră o pădure.

3. *Domnia de o mie de ani a lui Mesia* (cap. 11, 12)

11:1 Isaia 11 este unul din cele mai mărețe pasaje privitoare la Mileniu fie în Vechiul, fie în Noul Testament. În cadrul unei din acele tranziții rapide ce caracterizează multe din scrierile profetilor, suntem transportați acum în viitor, la a doua venire a lui Cristos.

Mai întâi vedem spița neamului Fiului lui David, o **Ramură [toiag] din tulpina lui Isai**,²¹ care a fost tatăl lui David (1 Sam. 17:12).

11:2 Ungerea lui Mesia cu **duhul Domnului** este exprimată în trei perechi de atribute spirituale. W. E. Vine le explică cu claritate și concizie:

Prima, „**duhul de înțelepciune și pricepere**“, se referă la puterile [facultățile] minții: înțelepciunea discerne natura lucrurilor, pricepera discerne diferențele dintre ele. A doua, „**duhul de sfat și de tărie**“, se referă la activitatea practică: sfatul este capacitatea de a trage concluziile corecte, tăria este puterea exercitată în aducerea lor la îndeplinire. A treia pereche, „**duhul de cunoștință și de frică de Domnul**“, se referă la părtășia cu Iehova; cunoștința de aici este cunoașterea lui Iehova (ambele elemente ale acestei perechi se acordă cu Iehova); Cristos Însuși a spus: „voi nu L-ați cunoscut (*ginosko*, adică: nu ați început să-L cunoașteți), dar Eu Îl cunosc (*oida*, adică: Eu Îl cunosc intuitiv și deplin)“, Ioan 8:55.²²

11:3-5 În continuare este descrisă **echitatea** domniei lui Cristos în limbaj de înaltă ținută poetică; apoi pedepsirea de către El a celor răi, propria Sa neprihănire și domnia Lui de pace și siguranță.

11:6-9a Chiar animalele sălbatice se vor supune domniei lui Mesia, așa încât

pruncul care sugă se va juca la gura scorburii năpârcii.²³

11:9b Una din cele mai slăvite făgăduințe din toată Sfânta Scriptură este a doua parte a versetului 9, în care ni se dă motivul pentru care în timpul Domniei de o mie de ani vor predomina condițiile ideale. În engleză Jennings a tradus acest verset în versuri rimate, scoțând în evidență numele poetic al Domnului (Iah):

For full of Iah's knowledge shall the land
be,
E'en as the waters cover the sea.

(Căci plin de cunoștința lui Iah fi-va
pământul,
Cum e marea de ape toată acoperită.)

11:10-16 Mesia va fi **steagul** ce va atrage **Neamurile** la Sine iar sediul autorității Sale va fi **glorios**. Domnul va readuna rămășița poporului Său din toate colțurile pământului. Iuda și Israel (Efraim) vor trăi împreună în pace, subjugându-și dușmanii – pe filistenii, edomiții, moabiții și amoniții. **Limba mării Egiptului** (Marea Roșie) va seca iar **Fluviul** (Eufratul) va fi împărțit în **șapte pâraie** pentru ca evreii să poată reveni în patrie. **Un drum** va stabili legătura între **Asiria și Israel**, pentru a ușura revenirea evreilor din ținuturile nordice.

12:1-6 În acele zile pline de bucurie ale domniei de o mie de ani a lui Cristos pe pământ, Israel va cânta cântări de mulțumire și încredere. Cu bucurie, rămășița de mântuiți își va potoli setea **scoțând cu bucurie apă din izvoarele mântuirii**. De asemenea, Israel va cânta în calitate de misionari către națiuni, invitându-le să vină la Cristos să-și găsească împlinirea în El.

D. *Judecata asupra națiunilor* (cap. 13–24)

1. *Judecata asupra Babilonului* (13:1–14:23)

13:1-5 Următoarele unsprezece capitole conțin profeții împotriva Națiunilor neevreiești. Prima este Babilonul, puterea mondială care a zdrobit Asiria (prin anul 609 î.Cr.). În capitoul 13, vedem cum

Babilonul este cucerit de mezi și perși (539 î.Cr.). Dar unele dintre profeții ne îndreaptă privirile dincolo evenimentul acesta, spre distrugerea finală a Babilonului la sfârșitul Marii Strâmătorări (Apo. 17, 18).

Dumnezeu strânge armata mezilor și perșilor („**sfintții Mei**“), poruncindu-i să intre pe **porțile nobililor** (Cetatea Babilonului) și să **distrugă întreaga țară**.

(Iarăși versetul 2 în versiunea română GBV, ediția 1989, 1990, diferă radical de versiunea engleză NKJV folosită de autor: „Ridicați un steag pe un munte pleșuv, înălțați glasul spre ei, faceți semne cu mâna, ca să *NU* intre pe porțile celor nobili“ – sublinierea traducătorului. Iată cum sună versiunea engleză: “Lift up a banner on the high mountain, raise your voice to them; wave your hand, that they may enter the gates of the nobles” – în traducere: „Ridicați un steag pe muntele înalt, înălțați-vă glasul către ei; faceți-le cu mâna *pentru ca să intre* pe porțile nobililor“ – sublinierea traducătorului!)

13:6-13 În continuare sunt descrise ororile acestei invazii – frica și durerea, groaznicele perturbații în sferile cerești și o drastică reducere a populației. Unele din aceste versete ne îndreaptă privirile dincolo de triumful mezilor și perșilor spre **ziua Domnului**, care va afecta întreaga lume și va implica cataclisme de proporții în ceruri.

13:14-22 În Babilon se va produce un exod masiv, prin faptul că străinii vor reveni în patria lor. Cei care vor rămâne vor suferi grozăvii de o inimaginabilă cruzime. Versetele 19-22 au fost deja împlinite parțial,²⁴ urmând să se împlinească integral în viitor.

Există unele dificultăți legate de profețiile referitoare la distrugerea Babilonului, atât a cetății, cât și a țării (Is. 13:6-22; 14:4-23; 21:2-9; 47:1-11; Ier. 25:12-14; 50; 51). De pildă, capturarea cetății de către mezi (Isa. 13:17) în anul 539 î.Cr. nu s-a soldat cu o distrugere similară celei de care a avut parte Sodoma și Gomora (Isa. 13:19); după cum nu a lăsat cetatea nelocuită pe veci (Is. 13:20-22); nu a fost

efectuată de o națiune de la nord – căci Medo-Persia s-a aflat la răsărit – (Ier. 50:3); nu a avut drept urmare căutarea de către Israel sau de către o rămășiță din Iuda a lui Dumnezeu sau revenirea în Sion (Ier. 50:4, 5); și nu a implicat dărâmarea zidurilor și incendierea porților (Ier. 51:58).

Cum procedăm când dăm peste o dificultate de acest fel? Mai întâi de toate, noi reafirmăm încrederea noastră nestrămutată în Cuvântul lui Dumnezeu. Dar ținem seama și de faptul că profeții adesea obișnuiau să îmbine viitorul apropiat cu viitorul îndepărtat, fără să indice întotdeauna separarea cronologică printr-un semnal identificabil. Cu alte cuvinte, o profeție ar putea avea o împlinire locală, parțială, dar și o împlinire îndepărtată, completă. Tocmai acest principiu este valabil în cazul Babilonului. Nu toate profețiile s-au împlinit. Unele urmează să se împlinească în viitor.

Babilonul este programat să joace un rol proeminent în timpul Marii Strâmătorări. Dar pierzarea sa este deja zăgrăvită în culori vii în Apocalipsa 17 și 18. Înainte de a doua venire a lui Cristos, toate profețiile privitoare la distrugerea Babilonului se vor împlini cu precizie matematică. Ceea ce pentru noi, cei de azi este învăluit în ceață pentru cei ce vor trăi în acel timp va fi absolut limpede.

14:1, 2 Domnul, în îndurarea Sa, va restaura Israelul, aducându-l în țara sa. Națiunile neevreiești își vor da concursul la această revenire și vor trăi în pace cu poporul lui Dumnezeu. Cei ce stăpâneau odinioară peste Israel vor fi acum **slujitorii** săi.

Iacob și casa lui Israel reprezintă evreeii din captivitatea babiloneană. Faptul că Domnul îi alege înseamnă că îi izbăvește din țara captivității și-i reasează în propria lor țară. Acei străini care s-au alipit de casa lui Iacob sunt prozelitii din Babilon. Oamenii despre care se spune aici că i-au dus la locul lor ar fi cei ce au avut o atitudine favorabilă față de revenirea evreilor, respectiv Cyrus și alții.

14:3-11 Eliberați de persecuții și de cumplita robie, Israel va cânta o cântare de condamnare la adresa regelui Babilonului.

Domnul a zdrobit puterea sa, punând capăt tiraniei sale. Acum pământul se bucură – chiar și pădurile, care nu mai sunt despuiate de armatele sale. În sfârșit va exista pace! Locuitorii Șeolului îl vor întâmpina, bucurându-se că a fost deposedat de puterea sa. Strălucirea și faima Babilonului sunt acum din domeniul trecutului. La palat a încetat muzica. Babilonul zace acum pe așternut de viermi, acoperit de viermi.

14:12-17 În continuarea acestei cântări de condamnare și batjocură, asistăm la o expandare a temei, trecându-se de la căderea regelui Babilonului la însuși cel care l-a animat: Satan, (**Lucifer**²⁵). Ryrice scrie că aceasta e „evident o referire la Satan, din pricina faptului că și Cristos îl descrie în mod similar (Luca 10:18) și datorită faptului că e neverosimil ca expresiile folosite la Isaia 14:13-14 să poată fi rostite de oricine altul decât Satan (cf. 1 Tim. 3:6).”²⁶ Întrucât această stea a zilei, **fiu al dimineții**, și-a afirmat cu semetie voința mai presus de voința lui Dumnezeu, a fost izgonit din cer. Versetele 13 și 14 consemnează notoriile declarații ale Satanei, toate începând cu „eu voi“, exprimând sfidarea sa la adresa lui Dumnezeu. În cele din urmă el va fi aruncat în Șeol, fiind o pricină de uimire pentru cei de acolo. Locuitorii Șeolului se vor minuna că cel care a exercitat o putere atât de mare a fost înjosit atât de mult.

14:18-21 Revenind la regele Babilonului, cântarea amintește de faptul că pe când cei mai mulți regi zac în morminte împodobite, lui i se refuză o înhumare civilizată. Lui nu i se va ridica nici un monument iar spița regală (copiii săi) va fi curmată.

14:22, 23 Cetatea Babilonului va fi pustiită de locuitorii săi și curățită cu mătura lui Dumnezeu.

2. Judecata asupra Asiriei (14:24-27)

În acest punct asistăm la o schimbare a temei, fiind descrisă distrugerea asirianului, care stăpâna în acest timp este Babilon. Armatele Asiriei vor fi zdrobite pe munții Israelului.²⁷ Împlinirea deplină a acestei profeții va avea loc în perioada

Marii Strâmțorări, când regele nordului va fi înfrânt în urma tentativei sale de a cotropi țara lui Emanuel.

3. Judecata asupra Filistiei (14:28-32)

14:28-31 Să nu se bucure Filistia pentru moartea lui Ahaz, nepotul (numit aici **toiagul**) lui Uzia, care îi lovește pe filistenii (2 Cro. 26:6, 7). Un alt descendent. Ezechia, avea să-i atace ca o viperă și ca un șarpe zburător înfocat (vezi 2 Regi 18:8). Atunci săracii și nevoiașii din poporul Domnului vor fi în siguranță, dar Domnul îi va lovi pe filistenii cu foamete și-i va ucide pe supraviețuitorii. Asirienii invadatori vor veni dinspre nord ca un nor de fum. Dar poporul lui Dumnezeu va fi în siguranță la Ierusalim.

14:32 Dacă unii curieri dintre Neamuri vor întreba ce se întâmplă, li se va spune că Domnul Își împlinește promisiunile față de Sion și-i apără pe locuitorii Ierusalimului.

4. Judecata asupra Moabului (cap. 15, 16)

15:1-7 Isaia intonează un cântec de jale pentru pierzarea Moabului. Cele două cetăți puternic întărite, Ar și Kir, sunt distruse dintr-odată. Târgurile și satele sunt năpădite de jale. Chiar Isaia este cuprins de compasiune pentru refugiații care părăsesc țara. Ținutul este devastat iar oamenii dau năvală peste graniță, ducând cu ei tot ce au putut salva.

15:8, 9 Țipetele se aud până la hotarele Moabului. Denumirea orașului Dibon (tânguire) din versetul 2 devine Dimon în versetul 9 – la mijloc fiind probabil un joc de cuvinte, întrucât Dimon seamănă cu termenul ebraic dam (sânge). Prin urmare, „apele Dimonului vor fi pline de sânge.” Chiar cei care vor reuși să scape vor fi hăituiți ca de un leu.

16:1, 2 Descrierea devastării Moabului continuă în capitolul 16. Moabiții care s-au refugiat în Sela (Petra, capitala Edomului) sunt sfătuiți să trimită mielul de tribut dregătorului țării (regele lui Iuda) de pe muntele fiicei Sionului (Ierusalim), după cum anterior trimiseseră miei Samariei (2 Re. 3:4). Oamenii sunt neliniștiți din pricina nenorocirii ce stă să se abată peste ei.

16:3-5 Domnul îl sfătuiește pe Moab să-i ascundă pe evreii ce sunt urmăriți, să-i acopere ziua în amiaza mare cu umbra sa, ca noaptea neagră. Căci apăsarea va înceta, pustiirea se va sfârși și cel ce calcă țara în picioare va pieri. În schimb Domnul va domni de pe tronul lui David, cu îndurare, adevăr, dreptate și neprihănire.

16:6-12 Căderea Moabului se datorește mândriei și aroganței sale. Toată țara e cuprinsă de jale. Ogoarele fertile ale Heșbonului sunt acum sterpe iar frumoasele vii din Sibma sunt ruinate. Din nou profetul însuși plânge pentru devastarea aceasta de mari proporții. Când Moabul se va ruga idolilor săi, nu va primi nici un ajutor.

16:13, 14 La celelalte profeții ale lui Dumnezeu privitoare la căderea Moabului se adaugă și informația conform căreia acest lucru se va întâmpla în decurs de trei ani, după anii unui argat – adică cu nici un minut peste timpul agreat.

5. Judecata asupra Damascului (cap. 17)

17:1-3 Al treilea oracol prevestește nivelarea Damascului, principalul oraș-stat al Siriei, și a cetăților din jurul său. Datorită alianței sale cu Siria, Efraim (Israel) va avea parte de aceeași cădere. Efraim va fi despuiat de sistemele sale de apărare, Damascul va pierde regatul său iar sirienii care vor scăpa cu viață își vor pierde gloria. Damascul a fost distrus de armatele asiriene în 732 î.Cr., iar Samaria a căzut și ea cu zece ani mai târziu.

17:4-6 În ziua judecării sale, Israel va fi dezonorat și înfometat. Va fi despuiat ca niște ogoare de pe care s-a cules recolta în Valea Refaim – doar o mică rămășiță va rămâne.

17:7-11 Atunci oamenii se vor întoarce la adevărul Dumnezeu, Cel Viu, Făcătorul lor, Sfântul lui Israel și vor renunța la tot ce are de a face cu idolatria. Cetățile întărite vor rămâne pustii, asemenea cetăților hiviților și amoriiților după ce israeliții le-au cucerit. Și de ce se vor întâmpla toate acestea? Pentru că poporul lui Dumnezeu L-a uitat pe El, întorcându-se spre „butucii străini,” adică spre alianțe

străine, religii străine și obiceiuri străine. Acest seceriș va avea consecințe dezastuoase.

17:12-14 Începând cu versetul 12 și continuând până în capitolul 18, ni se prezintă un scurt interludiu cu două secțiuni principale, fiecare începând cu „Vai!”. Prima secțiune ne prezintă națiunile neevreiești care atacă Israelul, făcând larmă mare datorită armelor moderne de război. Dar deodată Domnul le întoarce din drum, amenințarea ce-l păstrea pe Israel fiind înlăturată dintr-odată, ca în cazul distrugerii armatei asiriene.

6. Judecata asupra unor țări neprecizate din Africa (cap. 18)

Aici nu predomină cuvântul „Vai!”,²⁸ cât „Iată”, prin care o națiune prietenoasă neidentificată este invitată să-și trimită ambasadori în Israel (v. 2, 7). Expresia „zumzet de aripi” ar putea sugera dorința de a proteja poporul Israel.

În același timp, alte națiuni neevreiești vor prăda poporul lui Dumnezeu, în timp ce El va privi în tăcere. Dar în cele din urmă Dumnezeu le va nimici, lăsând stârvurile lor ca hrană pentru animalele și păsările de pradă.

Israel se va apropia atunci de Muntele Sion ca un dar închinat Domnului. Versetul 7 ar putea fi redat astfel: „În ziua aceea lui Iehova I se va aduce un dar al unui popor împrăștiat și devastat...” (JND) mai degrabă decât „din partea unui popor...” Asta se referă la restaurarea Israelului cu prilejul celei de-a doua veniri a lui Cristos.

7. Judecata asupra Egiptului (cap. 19, 20)

19:1-3 Când Domnul va descinde cu judecata Sa asupra Egiptului, idolii... se vor prăbuși iar oamenii vor fi cuprinși de panică. Va izbucni un război civil iar mințile cele mai strălucite vor recurge în zadar la ajutorul idolilor și al diverselor forme de spiritism („vor întreba pe idoli și pe vrăjitori, pe cei ce cheamă morții și pe ghicitori.”)

19:4-10 Țara va fi condusă de un despot nemilos. Rezervele de apă se vor epuiza în urma unei cumplite secete,

provocând compromiterea recoltelor și distrugerea industriei pescuitului. Se vor închide filaturile și se vor strica toate păturile sociale, de la cei mari până la oamenii de rând.

19:11-15 Sfetnicii cei mai buni ai lui Faraon, care locuiau în Zoan (Țoan) și Nof nu vor dispune de înțelepciunea necesară pentru a face față acestei crize. De fapt, sfaturile lor sunt cele care au dus Egiptul de răpă. Prin urmare situația în care s-a ajuns este fără ieșire.

Primele cincisprezece versete ale acestei profetii s-au împlinit deja. După moartea lui Tirhakah, care ocupa tronul Egiptului în perioada profetiei lui Isaia, țara a fost măcinată de război civil. Egiptul a fost scindat în douăsprezece regate, toate fiind supuse Asiriei. În cele din urmă, a avut loc unirea acestor regate sub domnia lui Psammetichus, „împăratul fără milă“ din versetul 4. Restul capitolului încă nu s-a împlinit.

19:16, 17 Când Dumnezeu Își va strânge pumnul, populația va tremura de frică. Doar pomenirea numelui lui Iuda va face inimile egiptenilor să se topească de groază.

19:18-20 Dar țării Egiptului i se promite și o restaurare. Cinci cetăți vor deveni centre de închinare la Iehova, inclusiv Heliopolis (Cetatea Soarelui), numită și Cetatea Nimicirii. Va fi un altar închinat Domnului în mijlocul țării și un stâlp închinat Domnului la graniță, ambele fiind martori ai Domnului. Josephus ne spune că profetia din versetul 19 s-a împlinit în anul 1 d.Cr., când Onias, marele preot, în fuga sa de la Ierusalim, a primit permisiunea să înalțe un altar în Egipt. Dar sensul deplin al profetiei este fără îndoială din domeniul Mileniului.

19:21, 22 Judecățile lui Dumnezeu asupra Egiptului vor reuși să-i determine pe oameni să I se închine.

19:23 O șosea va stabili legătura între Egipt (trecând prin Israel) și Asiria, accesul pe această șosea fiind lipsit de restricții. Națiunile se vor uni, închinându-se lui Iehova.

19:24, 25 Atunci Israel va fi una din cele trei țări, alături de Egipt și Asiria,

adică vor forma o alianță triplă, beneficiind de binecuvântările împărăției lui Cristos. Notați refrenul: „în ziua aceea“ (v. 16, 18, 19, 21, 23, 24).

20:1-6 În anul 711 î.Cr. Tartan, sau comandantul șef al regelui Sargon al Asiriei, a cucerit cetatea filisteană Așdod. În același timp, Domnul i-a spus lui Isaia să umble gol (adică îmbrăcat sumar, nu complet gol) și desculț, ca semn de înștiințare pentru Egipt și pentru Etiopia, când acestea vor fi umilite timp de trei ani de Asiria. Apoi locuitorii Iudei vor vedea cât de mare e nebunia de a se încrede în Egipt și de a aștepta de la el să-i apere de Asiria. (Unii comentatori sugerează că versetele 5 și 6 se referă la filistenii sau și la Iuda, și la filistenii, adică la întreaga Palestină.)²⁹

8. *Judecata asupra Babilonului (21:1-10)*

21:1-4 Cele trei oracole din capitolul 21 sunt aducătoare de vești rele pentru Babilon, Edom și Arabia.

„Pustia mării“ este Babilonul, numită probabil așa datorită ieșirii sale la Golful Persic. Babilonul va fi devastat „cum înaintează vijelia de la miazăzi... din pustie“ Întrucât el continuă să jefuiască și să facă prăpăd, va fi, la rândul-i, umilit de persani (Elam) și de mezi (Media). Atunci Babilonul va înceta să-i facă pe alții să geamă (printre care și pe captivii evrei). Viziunea este atât de groaznică încât îl umple pe Isaia de o cumplită întristare.

21:5 În timp ce dregătorii benchetuiesc și petrec în siguranță, deodată răsună chemarea la luptă („Ungeți scutul!“). Desigur este o referire la Ospățul lui Belșatar (Dan. 5).

21:6-10 Domnul îl instruește pe Isaia să numească un străjer care să descrie hoardele invadatoare, în special nenumăratele unități de cavalerie. După ce așteaptă zile și nopți, el descrie înaintarea călăreților, perechi-perechi. Aceasta ar putea sugera înaintarea mezilor și a perșilor. Apoi, cu un răcnet de leu, el anunță căderea Babilonului și a religiei sale idolatre. Anunțul este un mesaj de mângâiere pentru Israel, o națiune ce a fost măcinată și cernută de Babilon. E demn de

reținut faptul că această profeție a fost făcută cu circa două sute de ani înainte de căderea Babilonului.

Și noi putem fi străjeri pentru împărăția lui Dumnezeu:

Străjerul este cel ce participă la sfaturile lui Dumnezeu, știind ce va urma și veghind până în clipa împlinirii evenimentului. Tot așa și în prezent, cel care află din Scripturile de-acum încheiate, ce ne stau la dispoziție, ce a prezis Dumnezeu, putând să discearnă planurile Sale, nu printr-o interpretare speculativă, ci prin compararea unor versete din Scriptură cu alte versete din Scriptură, și care acceptă ceea ce este lămurit acolo, poate să-i avertizeze și să-i îndemne pe alții. El stă în turnul de veghere (versetul 7) în părtășie cu Dumnezeu.³⁰

9. Judecata asupra Dumei (Edomului) (21:11, 12)

Duma este Idumeea sau Edomul. Un edomit îngrijorat îl întreabă pe străjer cât mai este din noapte, adică dacă amenințarea asiriană e pe sfârșite. Iată răspunsul:

Noaptea actualei tale tulburări se va sfârși, fiind urmată de o zi nouă. Dar în curând va veni o altă noapte. Dacă vei căuta un răspuns de mângâiere la întrebările tale stăruitoare, va trebui mai întâi să te „întorci”, termen care înseamnă și „să te pocăiești”. Numai atunci vei găsi răspunsul nădăjduit; noaptea suferințelor tale se va sfârși și vor răsări peste tine zorii dimineții izbăvitoare.³¹

10. Judecata asupra Arabiei (21:13-17)

Și pe Arabia o așteaptă necazuri. Caravanele se vor ascunde în păduri de armata asiriană iar cei ce vor reuși să scape de mâcel vor suferi de foame și sete cumplite. Domnul a decretat că slava Arabiei va înceta în decurs de un an și numai câțiva din faimoșii săi luptători vor supraviețui. Sintagma: „anul argatului” înseamnă că nu se va depăși nici cu o zi termenul de un an.

11. Judecata asupra Ierusalimului (cap. 22)

22:1-5 Valea Viziunii se referă la Ierusalim (vezi v. 9-11). Cetatea este ase-

diată. Oamenii s-au suit pe acoperișurile caselor, privind îngrijorați spre inamicul aflat la porțile cetății. Străzile cetății pline odinioară de veselie sunt acum presărate cu trupurile celor răpuși de ciumă. Dregătorii și oamenii de rând ce încearcă să scape din cetate sunt capturați fără nici un efort de către inamic. Însuși Isaia este nemângâiat la vederea judecării pe care Dumnezeu a promis că o va aduce peste Ierusalim.

22:6-11 Elamul și Chirul sunt unitățile de nord și de sud ale armatei babiloniene. Carele lor de luptă, împreună cu cavaleria, umplu văile din jurul cetății. Evreii se pregătesc cu sârguință să facă față asediului. Ei răscolesc Casa Pădurii (depozitul de arme), demolează casele pentru a obține pietrele necesare reparării zidului, și încearcă să pună la punct un sistem improvizat de aprovizionare cu apă. Cu alte cuvinte, fac de toate, numai spre Făcătorul lor nu privesc, când, de fapt, El este cel care a adus peste ei această nenorocire, pe care a plănuțit-o cu mult timp în urmă.

22:12-14 Când Domnul i-a chemat la pocăință, ei au trăit în chefuri și petreceri, total nepăsători față de El, drept care nu vor fi iertați pentru acest lucru.

22:15-19 Șebna, administratorul de la palatul lui Ezechia, își pregătește un morământ împodobit. Dumnezeu îi spune însă prin gura profetului Isaia că toate eforturile sale sunt zadarnice. Domnul îl va duce în captivitate, ca pe un ghem. El va muri într-o țară străină și va fi dat uitării. Poate că Șebna a fost cel care s-a situat în fruntea celor ce au susținut încheierea unei alianțe cu Egiptul.

22:20-24 După demiterea lui Șebna, Eliachim (adică „Dumnezeu va stabili”) îi va ocupa locul. Un tip al Domnului Isus, Eliachim va fi un lider responsabil și îndurător, cu autoritate deplină. Lui i se vor înmâna cheile casei lui David.³² el urmând să aibă controlul asupra încăperilor regale și să aleagă slujitorii în casa regelui. (În Apoc. 3:7 se spune că Domnul Isus deține cheile casei lui David.) Eliachim va fi înțărît în postul său, având autoritate completă în sfera sa de atribuții.

22:25 Întrucât Eliachim este neîndoios

„cepul împlântat într-un loc sigur“ (v. 23a), îndepărtarea și căderea sa ar putea fi o referire la captivitatea casei lui Iuda, al cărei reprezentant este el.

12. Judecata asupra Tirului (cap. 23)

23:1-5 Întorcându-se din Tarșiș (care aici înseamnă probabil Spania), marinarii din Tir primesc vestea căderii cetății când ajung în Cipru. Întrucât casele le-au fost distruse și nu mai au nici un port în care să se întoarcă, ei urlă de durere. Negustorii Sidonului stau înmărmuriți, amintindu-și cum vecinii lor din Tir traversaseră marea, aducând grâne din regiunea superioară a Nilului (Șihor), cum aceștia fuseseră negustorii națiunilor. Sidon, cetatea-mamă a Tirului, se rușinează la vederea talazurilor ce se lovesc de ruinele Tirului, părând să plângă alături de locuitorii. Este ca și când Tirul n-ar fi avut niciodată copii care să locuiască în el! Și Egiptul este cuprins de agonie la vestea pierderii clientului său cel mai bun.

23:6-9 Tirienilor li se spune să caute adăpost hât departe, în Spania (Tarșiș). Cândva locuitorii ai unei cetăți ce fusese veacuri de-a rândul prosperă, picioarele lor îi poartă acum prin străinătăți. Și cine a adus această grozăvie peste Tir, cetatea cu puterea, bogățiile și slava sa? Domnul oștirilor – hotărât să dezonoreze mândria întregii glorie omenești.

23:10-17 Văzând cum Tirul a fost atacat de Nebucadnețar, oamenii sunt îndrumați să fugă în alte țări, împrăștiindu-se de-a lungul Râului (adică al Fluviului Euftrat, care traversează multe țări). Dumnezeu a trezit Babilonul pentru a-l face să distrugă cetatea negustorească (Canaanul). Chiar dacă refugiații vor fugi în Cipru, tot nu vor găsi odihnă. Profetul este uimit de faptul că o națiune atât de neînsemnată, fondată de Asiria, poate duce Tirul de răpă. Tirul va fi dat uitării în timpul celor șaptezeci de ani ai monarhiei caldeene. La sfârșitul acestei perioade, își va relua bucuroasă activitatea de prostituare pe plan comercial cu toate regatele lumii.

23:18 „Câștigul Tirului și plata ei“ se referă la a doua venire a lui Cristos, când „fiica Tirului va veni cu un dar“ (Ps.

45:12). Comorile ei vor fi o ofrandă sfântă pentru Domnul.

13. Judecata asupra întregului pământ (cap. 24)

24:1-3 Judecățile lui Dumnezeu par să înceapă cu țara Israelului, dar apoi cuprind tot pământul și chiar ființele rele din ceruri. „Pământul“ mai poate fi tradus aici și prin „țara,“ iar referirea la „preotul“ din versetul 2 sugerează că țara Israelului este avută în vedere în versetele 1-3. Observați cum alternează textul între țară și popor. Distrugerea are proporții cataclismice, afectând toate categoriile sociale.

24:4-13 Menționarea termenului „lumea“ în versetul 4 sugerează că teatrul judecății s-a lărgit. Cauza poluării mondiale este faptul că oamenii au călcat legământul veșnic. Unii consideră că aceasta se referă la legământul încheiat de Dumnezeu cu Noe (Gen. 9:16), dar acel legământ necondiționat depindea în întregime de Dumnezeu. Alții cred că este o referire la legea lui Moise. Numai că aceasta a fost dată doar Israelului și nu se spune nicăieri că ar fi fost un legământ veșnic. The Bible Knowledge Commentary spune că este „legământul pe care l-au încheiat oamenii implicit cu Dumnezeu de a asculta de Cuvântul Său.“³³ „Cetatea confuziei“ ar putea însemna Ierusalimul, dar într-un sens mai larg ar putea cuprinde și întreaga civilizație urbană.

24:14-20 În acest punct se aud cântecele rămășiței ce a fost păstrată în viață, credincioșii aceștia intonând laude la adresa lui Iehova (sau Domnul în NKJV) pentru harul Său salvator.

Apoi profetul deplânge groaznicele orori ale Marii Strămtorări, acel timp de cumplită perfidie, când orice scăpare va fi imposibilă. Pământul se va clătina ca un bețiv, de parcă ar fi fost atins de un cutremur uriaș. Se va prăbuși, fără să se mai ridice.

24:21-23 Oștirile forțelor rele din locurile cerești vor fi și ele judecate. Aceasta corespunde cu textul de la Apocalipsa 19:19, 20; 20:1-3. Regii pământului care au jucat rol de marionete vor avea și ei parte de această judecată la a doua

venire a lui Cristos. Slava nefîntrecută a Domnului va face ca soarele și luna să pâlească.

E. Cartea cântărilor (cap. 25-27)

1. Cântarea de laudă a Israelului pentru binecuvântările împărăției (cap. 25)

25:1-5 Capitolele 25-27 au fost numite „Cartea cântărilor.” Aici rămășița de evrei răscumparați îl laudă pe Domnul pentru că i-a izbăvit din Marea Strămtorare. Cetățile inamice (nu neapărat o cetate anume) au fost făcute praf, determinându-le pe Neamuri să recunoască puterea lui Iehova. Dumnezeu a fost pentru poporul Său tot ce i-a trebuit acestuia.

25:6-9 Pe Muntele Sion Domnul întinde un ospăț cu cele mai alese bucate spirituale. El înlătură acoperământul ignoranței, vălul orbirii satanice care a învăluit toate națiunile. El cucerește moartea (prin învierea sfinților din timpul Marii Strămtorări ce au murit), alungă întristarea și anulează stigmatul ce planase asupra poporului evreu. Rămășița va spune apoi: „Acesta este Dumnezeu nostru; pe El L-am așteptat; ne vom bucura și ne vom veseli în mântuirea Lui.”

25:10-12 Dușmanii Israelului, al căror reprezentant este, pare-se, Moabu, va fi făcut de rușine și călcat în picioare. Dumnezeu este asemuit cu un înotător în versetul 11, care-Și întinde mâinile în semn de judecată peste moabiți.

2. Cântarea lui Iuda adresată Stâncii Veacurilor (cap. 26)

26:1-4 Reveniți în patrie, israeliții răscumparați din cadrul rămășiței celebrează viața de credință și bizuire pe Domnul. Cetatea lui Dumnezeu este în contrast cu cetatea omului (24:10). Națiunea neprihănită (Israelul răscumparați) se bucură acum de o pace desăvârșită care provine din bizuirea lor pe de-a-ntregul pe Iehova. Referitor la versetul 3, renumitul autor american de imnuri baptiste, Philip P. Bliss, obișnuia să spună: „Iubesc acest verset mai mult decât oricare alt verset din Biblie: «Tu îl vei păstra în pace deplină pe

cel al cărui minte se reazemă pe Tine, căci se încrede în Tine.»”³⁴

Moody a legat versetul 3 de versetul 4 în următoarele cuvinte: „Pomul păcii își înfinge rădăcinile adânc în crăpăturile din Stânca Veacurilor.”³⁵ În sfârșit ei vor realiza că „în IAH, în Domnul (în ebraică IAH este forma abreviată a lui IAHWH) este tărie veșnică” sau „Stânca Veacurilor” (textul marginal din ediția NKJV). Tocmai pornind de la această sintagmă i-a venit lui Augustus Toplady ideea unuia dintre cele mai mărețe imnuri din limba engleză: „Rock of Ages” (tradusă în românește cu cuvintele: „Cel ce Te-ai deschis mie stâncă de mântuire”, n.tr.). Căutând adăpost de furtuna năprasnică într-o crăpătură a stâncii, el a scris:

Stâncă a Veacurilor, despăcată pentru mine,
Lasă-mă să mă ascund în Tine;
Lasă ca apa și sângere,
Ce au curs din coasta ta străpunsă,
De păcat să-mi fie vindecare,
De-a sa vinovăție și putere să mă izbăvească!

Cât vremelnic mai am suflare pe acest pământ,
Și-apoi când ochii mi se vor închide la moarte,
Când mă voi înălța spre lumi necunoscute,
Văzându-Te pe tronul judecării Tale,
Stâncă de Veacuri, ce pentru mine ai fost lovită,
Ascunde-mă în Tine.

26:5, 6 Aroganta civilizație a omului a coborât până într-acolo încât picioarele săracilor și nevoiașilor calcă orașul, cetatea îngâmfată.

26:7-15 Versetele 7-19 par să repete rugăciunile rostite de rămășiță când trece prin Marea Strămtorare. Domnul este cel ce le-a netezit cărările, în timp ce ei L-au așteptat cu înfrigurare, ca să-Și arate îndurarea față de ei. Numai atunci când Dumnezeu va acționa în judecata Sa vor învăța cei răi neprihănirea. Mâna lui Dumnezeu s-a înălțat, fiind pregătită să lovească, dar atunci când va coborî în mânia Sa, ei vor fi rușinați iar Israelul va avea pace. Rămășița a fost sub stăpânirea multor stăpâni dintre Neamuri, dar Dumnezeu este singurul și adevăratul lor Domn. Na-

țiunile care au tracasat Israelul nu se vor mai înălța pentru a mai tulbura pe copiii lui Dumnezeu vreodată. Versetul acesta nu neagă învierea cu trupul a celor răi, ci doar promite că marile puteri ale lumii neevreiești nu se vor mai reface niciodată.

26:16-19 Dar după ce Israel va trece prin chinuri similare celor asociate cu nașterea, care nu par să fi dat rezultate, națiunea va beneficia de o înviere. Iehova răspunde la rugăciunea poporului Său cu promisiunea refacerii pe plan național când „roua din iarbă” (Duhul Sfânt) va fi turnată peste țară.

26:20, 21 Între timp, Domnul sfătuiește rămășița credincioasă din poporul Său să se ascundă în cămările tainice, până când El va termina de vărsat mânia Sa peste lumea apostată.

3. Cântarea lui Dumnezeu pentru Israelul răscumpărat (cap. 27)

27:1 Când va veni ziua Domnului, Iehova îl va pedepsi pe Leviatan, șarpele zburător (Asiria), pe Leviatan șarpele inelat (Babilonul) și va ucide reptila din mare (Egiptul). Unii comentatori cred că *toți acești trei* monștri simbolizează Babilonul. Alții consideră că sunt o întruchipare a lui Satan, cel care animă puterile mondiale; el este numit șarpele și balaurul (Gen. 3:1; Apo. 12:3; 13:2; 16:13).

27:2-6 În ziua aceea, Dumnezeu Se va bucura de via Sa răscumpărată cu vin roșu (Israel), izbucnind în cântec. El o va păzi zi și noapte. El nu mai e mâniat acum pe poporul Său. Dacă ar fi să se ridice puterile ostile împotriva rămășiței, El le-ar arde ca pe spini și măracini. Mult mai indicat ar fi ca aceste puteri să se îndrepte spre Domnul, cerând protecția și pacea Sa. În Mia de ani Israel va înflori și înmuguri și va umple fața lumii cu rod.

27:7-9 Dumnezeu nu S-a purtat cu Israel în același mod în care S-a purtat cu asupritorii mondiali ai Israelului. Dimpotrivă, El l-a pedepsit pe Israel într-o măsură limitată. I-a izgonit pe israeliți în exil, pentru a-i curăți de idolatrie. Acest obiectiv va fi fost realizat când Israel va fi distrus orice urmă de chipuri cărora li s-a închinat.

27:10, 11 Între timp, Ierusalimul este văzut în ruine, așa cum reiese din imaginea viteilor ce pasc printre tufe și a femeilor care strâng vreascuri de loc. Toate acestea s-au întâmplat pentru că poporul nu a dat dovadă de nici un discernământ spiritual.

27:12, 13 Când va sosi acea zi, Domnul va treiera, despărțind cele adevărate de cele false pe tot cuprinsul țării Israelului. Apoi îi va readuna pe acei evrei care sunt împrăștiati printre națiuni neevreiești cum sunt Asiria și Egiptul. Reveniți în patrie, ei se vor sui la Ierusalim pentru a se închina Domnului.

F. Căderea și ridicarea Israelului și a Ierusalimului (cap. 28–35)

1. Vai de Efraim/Israel! (cap. 28)

28:1-4 Samaria a fost cununa îngâmfată a bețivilor Israelului (Efraim). Cetatea aceasta așezată pe o înălțime a fost ca o cunună ce privea văile mănoase ale oamenilor îmbătați de vin, îmbuibăți de plăceri, de materialism și de sex. Cuceritorii asirieni sunt gata să devoreze cetatea, ca și când ar fi o smochină coaptă de iunie.

28:5, 6 Domnul ostirilor va fi cununa nepieritoare de slavă pentru rămășița credincioasă când El Se va întoarce pentru a-Și întemeia împărăția. El îi va împuternici pe lideri să aducă la îndeplinire judecata și să respingă inamicul, forțând-l să se retragă la poarta cetății sale.

28:7, 8 Profetul își îndreaptă acum atenția spre Iuda. Asemenea Israelului, locuitorii iudei sunt îmbătați, bălăcindu-se în voma lor și în murdăria de la mese. Chiar preotul și profetul s-au dedat la destrăbălare.

28:9, 10 Conducătorii religioși își bat joc de Dumnezeu, obiectând că le-ar vorbi ca unor prunci. Crede oare Domnul că are de a face cu niște puști, cărora trebuie să le dea învățăturile pe silabe (în ebraică)?³⁶

28:11-13 „Ei bine,” spune Dumnezeu, „întrucât nu vreți să ascultați de cuvintele pe care vi le dau în limbaj simplu, lesne de înțeles, vă voi trimite un cotropitor străin (Asiria).” Limba lor străină va fi un semn

al judecății asupra unui popor care L-a respins pe Dumnezeu când El i-a oferit în zadar odihna Sa și capacitatea de a da și altora odihnă. Cât despre Domnul, așa cum arată Jennings, el va

continua să vorbească în limbajul cel mai simplu și limpede; data asta o va face pentru ca întreaga responsabilitate pentru respingere să fie pusă nu pe seama presupusei încifrări a mesajului, ci pe umerii celor care îl resping.³⁷

28:14, 15 Dregătorii lui Iuda s-au lăudat cu legământul pe care l-au încheiat cu Egiptul, ca și când i-ar fi pus la adăpost de atacul Asiriei, dar alianța lor va însemna moarte și Șeolul pentru ei. Ei se încredeau în minciuni și falsități. (Desigur, legământul cu moartea și pactul cu Șeolul nu a fost un tratat în sens literal. Mai degrabă ideea care se desprinde de aici este că Iuda se credea în termeni buni cu moartea și cu Șeolul și că n-avea de ce să se teamă, din pricina alianței cu Egiptul. Unii comentatori văd în acest legământ o imagine a unei alianțe viitoare între Israel și Fiară [Dan. 9:27].)

28:16, 17 Dumnezeu L-a stabilit pe Mesia ca singurul vrednic de încredere, o temelie sigură. Cei care se bazuie pe El nu vor avea de ce să se teamă. Sub domnia Sa toate lucrurile vor trebui să treacă testul dreptății și neprihănirii iar judecata va îndepărta orice obiect fals de încredere.

28:18-22 Toate mașinațiile politice ale Iudei vor fi neputincioase în a-i asigura protecție când va fi invadată de cotropitor. Toate incursiunile lansate de inamici vor reuși. Oamenii vor realiza, prea târziu, adevărul spuselor lui Dumnezeu. Patul este prea scurt, învelitoarea prea îngustă, adică legământul nu le asigură mângâierea și protecția scontate. Domnul Dumnezeu se va ridica la judecată împotriva poporului Său cum făcuse odinioară împotriva vrăjmașilor lor – o judecată ce-i fusese cu totul străină înainte. Iar dacă vor avea o atitudine batjocoritoare, asta nu va face decât să sporească robia lor.

28:23-29 După cum subliniază Herbert Vander Lugt, profetul ilustrează

modul în care Se poartă Dumnezeu cu copiii Săi, citând trei aspecte din munca câmpului. Mai întâi, el declară că plugarul nu desțelenește pământul la nesfârșit, ci se oprește când vine vremea semănatului (v. 24). Tot așa, încercările noastre sunt curmate de îndată ce și-au realizat scopul pentru care le-a îngăduit El în viața noastră. Apoi profetul spune că agricultorul seamănă sămânța sa cu discernământ, împărștiind chimenul, dar așezând sămânța de grâu în șiruri ordonate (v. 25, 26). Asta ne asigură că Domnul selectează cu grijă disciplina cea mai adecvată la nevoia noastră. În fine, Isaia îl înfățișează pe lucrător secerându-și recolta. Cu nespună grijă, el lovește mărul cu un băț ușor, dar chimenul îl lovește cu un instrument mai puternic. Pentru grâu recurge la o roată nu prea grea, așa încât să nu strivească grăunțele (v. 27, 28). Astfel Cel Atotputernic utilizează cea mai ușoară atingere posibilă potrivită cu starea noastră, neîngăduind niciodată suferinței să fie mai mare decât am putea-o suporta.³⁸

2. *Vai de Ariel/Ierusalim!* (cap. 29)

29:1-4 Ariel este cetatea privilegiată a Ierusalimului în care David și-a avut sediul. Locuitorii săi efectuează adesea ritualurile mecanice ale religiozității lor externe, dar Dumnezeu va duce strâmtorare peste această cetate, până când nu va mai fi decât un Ariel. Numele Ariel are două sensuri: „ieul lui Dumnezeu” și „altarul” (vezi Ez. 43:15, 16) unde Ariel este tradus prin vatra altarului). Cetatea ce era odinioară „leul lui Dumnezeu” a ajuns acum să fie altarul aprins. Chiar locuitorii săi sunt victimele de sacrificiu.

29:5-8 Dar Dumnezeu va interveni dintr-odată și dușmanii vor fi alungați, ca pulberea fină și ca pleava. Tocmai când vrăjmașii credeau că vor devora Ierusalimul, atacurile lor vor fi zădărnice, de parcă s-ar fi trezit dintr-un vis.

29:9-12 Orbirea lor intenționată a adus peste ei orbirea justițiară, drept care acum se clatină ca niște bețivi. Nu mai pricep cuvântul lui Dumnezeu. Pentru unii el este o carte pecetluită, pentru alții indescifrabil. Fiecare are scuză sa.

29:13-14 Deoarece religia lor este doar o chestiune exterioară și singura lor frică

de Dumnezeu se manifestă sub forma unor crezuri memorate, Dumnezeu va face o lucrare supranaturală de judecată, despuind mințile cele mai ascuțite de înțelepciune și discernământ. „Minunile“ din versetul 14 se referă la invadarea țării de către Senaherib. W. E. Vine scrie:

Dregătorii lui Iuda au căutat să se bizuie pe Egipt, crezând că această țară fi va putea ajuta. Acesta a fost însă o înțelepciune de natură politică, din prisma considerentelor pur omenești. Dar din punctul de vedere al lui Dumnezeu a fost un gest de răzvrătire, drept care Dumnezeu a făcut să se aleagă praful de această politică, reducând Iuda la starea de neputință, pentru ca în viitor să se încreadă numai în Dumnezeu.³⁹

Astăzi „minunile“ se realizează prin evanghelie (vezi 1 Cor. 1:18-25).

29:15, 16 Se rostește în acest punct o urgie (un „vai“) împotriva dregătorilor înșelători care completează împreună cu Egiptul, ca și când Dumnezeu nu i-ar vedea. Toate lucrurile ei le înțeleg pe dos, așezând lutul pe locul olarului și vice-versa, și astfel tăgăduind puterea și cunoștința lui Dumnezeu.

29:17-21 Dar va veni ziua izbăvirii când și Dumnezeu va inversa lucrurile. Ceea ce este în prezent o pădure sălbatică (Libanul) va deveni un ogor mănos; și ceea ce e considerat în prezent un ogor mănos va fi privit în acea zi ca o pădure năpădită de buruieni. Atunci surzii vor auzi, orbii vor vedea și cei nenorociți se vor bucura tot mai mult în Domnul și săracii se vor înveseli de Sfântul lui Israel. Asupritorul și batjocoritorul nu vor mai fi – după cum nu vor mai fi nici cei ce tăiau firul în patru, încercând să-i prindă în cursă pe cei neprihăniți!

29:22-24 Ultimele versete ale capitoului descriu rămășița credincioasă, numită aici Iacob. Rușinea și ocară sunt acum de domeniul trecutului. Copiii lui Iacob își vor da seama cum a intervenit Dumnezeu în folosul lor și îi vor da cinste pentru aceasta. Cei care au judecat greșit și s-au plâns vor fi făcuți maleabili, gata de a cunoaște și de a se lăsa învățați.

3. *Vai de alianța cu Egiptul!* (cap. 30, 31)

30:1-7 Copiii răzvrățiți sunt politicienii din Iuda care încheie alianțe cu Egiptul împotriva Asiriei. Întrucât nu există nici o cronică despre o atare alianță, suntem înclinați să credem că această profeție încă nu s-a împlinit. Iuda va afla că Egiptul nu e demn de încredere. Se văd caravanele ce transportă tributul din Iuda în Egipt, prin zonele periculoase din Neghev (**sudul**), dar cu toate că emisarii evrei ajung până în **Zoan** și **Hanes**, întregul proiect este sortit eșecului. Dumnezeu numește Egiptul: „**Rahab-Hem-Şebeth**“ (*Rahab care stă liniștită*).

30:8-14 Să rămână scris pentru posteritate că tratatul cu Egipt (și toți cei ce-și pun încrederea în lucruri nevrednice de încredere) constituie o crasă respingere a legii Domnului așa cum a fost aceasta transmisă prin profeti. Iuda va vedea că Egiptul este un jalnic zid de apărare. De fapt, zidul înalt se va surpa și se va prăbuși. Va fi zdrobit complet ca un vas de lut, cioburile sale fiind atât de mici încât nu vor putea fi folosite la nimic.

30:15-17 Dumnezeu i-a spus mercuri Iudei: „Salvarea ta constă în întoarcerea la Mine și în odihna ta în Mine. Tăria ta stă în încrederea în Mine, mai degrabă decât în fuga frenetică în Egipt.“ Dar Iuda a spus: „**Nu! Ci vom fugi** împotriva dușmanului.“ La care Dumnezeu le răspunde: „Da, veți fugi, dar în retragere și cuprinși de panică! Veți fi urmăriți de forțe inferioare, până când veți ajunge ca un jalnic **stâlp pe vârful unui munte și ca un steag pe un deal**.“

30:18-25 Totuși **Domnul așteaptă** ca să-și arate îndurarea. „Dumnezeu așteaptă până când dezastrul cauzat de noi înșine ne va învăța cât de nechibzuită a fost alegerea noastră.“ Când Iuda se va întoarce la Domnul, El va fi învățătorul lor, călăuză lor, dătătorul de ploaie, fertilitate și prosperitate, Vindecătorul, Stâncă și Apărătorul. Poporul Său „își va arunca idoli ca pe niște lucruri întinate ce sunt, strigând, «Ce bine că am scăpat de voi!»“

30:26-33 Lumina intensificată din versetul 26 trebuie înțeleasă ca un simbol al slavei și neprihănirii. Națiunile fără Dum-

nezeu vor fi cernute ca într-o sită a nimiciirii. **Asiria va fi zdrobită** de Domnul și fiecare lovitură de pedeapsă va fi însoțită de strigătele de triumf ale lui Iuda. Focurile din Tofet (adică din Iad) sunt gata să-l primească pe regele rău.

31:1-3 Dumnezeu este împotriva celor care se duc în **Egipt** ca să capete ajutor, care se încred în **cai... care... și în călăreți** pentru a obține victoria. El Se va ridica împotriva casei răufăcătorilor (Iuda) și împotriva ajutoarelor (Egiptul) celor care lucrează fărădelegea (Iuda). Ajutorul (Egiptul) se va poticni iar cel ce este ajutat (Iuda) va cădea.

31:4-9 Dumnezeu este ca un leu pe care o mulțime de păstori (Asiria) încearcă să-l alunge strigând ca să-l sperie și să-l determine să fugă. Sau, folosind altă metaforă, El este ca un stol de păsări ce plutesc în zbor deasupra Ierusalimului. El este gata să apere și să izbăvească cetatea. Când Israel se va întoarce înapoi la Dumnezeu, se va debarasa de idolii săi. Asirienii vor pieri prin intervenția directă a Domnului. Distrugerea lui Senaherib nu a epuizat sensul acestor versete, drept care profeția mai are și o împlinire viitoare în timpul Marii Strămtorări.

4. *Domnia Regelui neprihănit (cap. 32)*

32:1-8 Primele cinci versete descriu **domnia** de o mie de ani a lui Cristos. El este **regele** care domnește în **neprihănire**; **prinții** ar putea fi cei doisprezece apostoli (vezi Mat. 19:28). „**Un om va fi ca un adăpost de vânt...**“ – Omul acela este Domnul Isus, care asigură ocrotire, adăpost, înviare și umbră. Nu va mai exista orbirea justițiară care să-i afecteze pe oameni, după cum urechile nu vor mai fi închise când vine vorba de ascultare. Cei care în prezent iau decizii **pripite** vor avea atunci discernământ iar cei ce se bălbăie acum se vor exprima atunci coerent. Distincțiile morale nu vor mai fi estompate. Omul fără minte nu va mai fi ridicat la loc de cinste. Venirea lui Cristos îi va dezvălui pe oameni în adevărata lor lumină. Nebunul și tâlharul vor fi demascați, arătându-li-se adevărata față (și bineînțeles vor fi pedepsiți cum se cuvine). Omul generos

va fi de asemenea etalat și binecuvântat. Versetele 6-8 descriu viața așa cum a văzut-o Isaia în vremea sa.

32:9-15 Dar împărăția nu a sosit încă. **Femeile** din Iuda continuă să trăiască în lux, confort, complăcându-se în tot felul de plăceri ilicite. Curând însă va cădea peste ele pedeapsa judecății – manifestată prin compromiterea recoltelor, scăderea populației și pustiire. Necazurile lui Iuda vor continua până când va fi turnat Duhul la a doua venire a lui Cristos. Atunci **pustiul se va preface în pământ roditor** iar ceea ce este considerat în prezent un teren roditor va fi transformat atunci într-o pădure de toată frumusețea.

32:16-20 Dreptatea socială și neprihănirea vor pătrunde atunci în toate sferele vieții, soldându-se cu pace, liniște, siguranță și încredere. Dușmanul (pădurea) va fi nivelată prin căderea grindinei judecății lui Dumnezeu iar cetatea (adică capitala sa) va fi umilită. Va fi un timp de fericire, când oamenii vor putea semăna în siguranță lângă toate apele, când boul și măgarul vor paște alături, fără nici un pericol.

5. *Vai de prădător/Asiria! (cap. 33)*

33:1-6 Spiritul distrugător și perversitatea asirianului se întoarce acum asupra capului său (v. 1, 2). În ziua aceea copiii lui Dumnezeu se vor ruga Domnului să fie izbăviți în ceasul încercării lor. Când Dumnezeu va trece la acțiune, un vuiet cumplit ca de tunet va cuprinde națiunile de panică. Va fi rândul evreilor să culeagă prada rămasă în urma lor. Cristos este întronat, umplând Sionul cu dreptate și neprihănire, aducând vremuri de stabilitate și îmbogățindu-și poporul cu comori spirituale.

33:7-9 Versetele acestea revin la timpul în care Ezechia a trimis **ambasadori de pace** la Senaherib și i s-a spus să achite o amendă de trei sute de talanți de argint și treizeci de talanți de aur (2 Regi 18:13-16). Dar nici asta nu a reușit să-l înduplece pe asirian să nu pornească la atac împotriva regatului Iuda, acțiune militară care s-a soldat cu imense pierderi și suferințe pentru acesta din urmă.

Șolii din Iuda plâng cu amărăciune din

pricina eșecului misiunii lor. Asirianul și-a călcat cuvântul, invadând Iuda. Chiar locurile cele mai alese ale țării au fost pustiite cel mai tare.

33:10-12 La timpul potrivit, când scăparea nu mai părea posibilă, **Domnul** Se ridică, trecând la acțiune și ocupându-Se de inamic. În cuvinte marcate de un acut sarcasm, El spune că asirianul a conceput **pleavă** și a născut **paie**. Cu alte cuvinte, planurile sale au fost date peste cap. Furia cu care s-a năpustit el asupra altora se va întoarce asupra capului său, distrugându-l. **Cuptoarele de var și spiniu tăiați** indică o judecată nemiloasă, completă.

33:13-16 În continuare se vestește un mesaj către Neamurile fără Dumnezeu (**Voi, cei de departe**) și către evreii apostafați din Sion (**voi, cei de aproape**). În focul judecății lui Dumnezeu și al mâniei Sale aprinse, singurii care vor supraviețui sunt **cei ce umblă drept** și se păzesc de orice formă de rău.

33:17 Apoi, în condiții de siguranță și mulțumire, rămășița credincioasă **Îl va vedea pe Rege în frumusețea Sa și țara** ale cărei hotare au fost acum mult lărgite.

A. J. Gordon a adaptat acest verset la una din cântările sale:

Îl voi vedea pe Rege în frumusețea Sa,
În țara de departe,
Când în sfârșit umbrele se vor fi ridicat,
Iar negura va fi fost înghițită de zorii zilei.

Îl voi vedea în glorie,
Pe Mielul ce fusese cândva junghiat;
Ce bucurie va fi atunci să rememorez
Minunata istorie a răscumpărării cu toți salvați!
Aleluia! Aleluia!
Fi cânt Mielului odinioară junghiat;
Aleluia, Aleluia,
Aleluia Amin!

33:18, 19 Atunci amintirea groaznicelor momente când asirianul cântărea tributul de aur ce i s-a adus, când iscoadele au numărat **turnurile** cetății, pregătindu-se să o atace, când evreii au auzit vorbindu-se în mijlocul lor limba străină a asirienilor – ei bine, toate acestea vor fi doar o amintire ce nu le va mai aduce nici o înfrustare.

33:20-22 În **Sionul** din timpul Mileniului, se vor ține din nou **sărbătorile rânduite**. Cetatea va fi ca un cort ce nu va mai fi mutat, ai cărui țărushi nu vor mai fi scoși niciodată. **Domnul va fi** pentru Sion tot ce este un râu pentru o cetate – protecție, învioreare și frumusețe. Nici o **galeră** și nici un vas de-al vrăjmașului nu va mai trece pe acolo, deoarece Domnul se va afla în acel loc.

33:23, 24 Există o diversitate de opinii în rândul comentatorilor cu privire la prima parte a versetului 23, dacă se referă la Ierusalim, sau la dușmanii săi. Dacă se referă la dușmanii Sionului, atunci înfățișează soarta oricărei corăbii ce va mai îndrăzni să atace cetatea. Iar dacă se referă la Ierusalim, versetul 23

vorbește despre slăbiciunea și neputința oamenilor, prezența fie ca incapabili de a conduce destinele cetății, fie – în varianta mai plauzibilă – de a-și aranja cortul ca locuință, cu toate cele necesare: funia, țărushul și pânza de cort.⁴⁰

În împărăție, chiar și **schiopii** vor fi în stare să **ia prada**. Bolile vor fi încetate iar **fărădelegea** poporului va fi **iertată**.

6. *Vai de toate națiunile! (cap. 34)*

34:1-4 În capitolul 34 avem indignarea lui Dumnezeu împotriva tuturor națiunilor în general și împotriva Edomului în particular. Acesta din urmă ar putea fi un reprezentant al tuturor celorlalte națiuni. Când Iehova va judeca Neamurile (**națiunile**), văzduhul va duhni de trupurile aflate în descompunere iar munții se vor topi de șuvoiul sângelui lor. Chiar bolta cercască se va cutremura.

34:5-7 Sabia Domnului, „îmbătățită de sânge,” se va abate cu furie asupra Edomului, lovind și oamenii de rând (**mieii, țapii, berbecii**), și nobilii sau mai-marii poporului (**bivolii, boii taurii**).

34:8 Căci este ziua răzbunării **Domnului**.

Termenul „răzbunare” este de importanță crucială, sensul lui nefiind acela de a fi chit cu cineva, de a-i face cum ți-a făcut și el, ci se referă la acțiunea prin care Dumnezeu aduce la îndeplinire sentința pe care tot El, ca Judecător a

rostit-o în dreptatea Sa (*Daily Notes of the Scripture Union*).

34:9-17 Pasajul acesta descrie soarta Edomului – ce va deveni o vâlvătaie, o conflagrație, un pustiu nelocuit, peste care vor stăpâni păsări tainice și **fiare sălbatice**. Dumnezeu nu Se va opri până când Edomul nu va deveni un ținut inform și pustiu.⁴¹ Nu va mai fi nici un regat, nici un rege, nici prinți demni de numele ce-l poartă. Ruinele sale vor fi acoperite cu spini, adăpostind ființe ciudate (ce nu pot fi identificate cu certitudine). Fiecare din aceste vietăți ciudate va avea pereche, asigurând astfel reproducerea. Iar Dumnezeu le va dărui ruinele Edomului ca să le ia în stăpânire din generație în generație. **Totdeauna** din versetul 17 înseamnă **din generație în generație**.

7. Gloria împărăției viitoare (cap. 35)

35:1-7 După distrugerea națiunilor rebele, ne este prezentată glorioasa împărăție a Domnului și Mântuitorului nostru Isus Cristos. Printre trăsăturile principale ale acestei perioade se vor număra și: o sporire a fertilității solului, precum și prezența personală a **Domnului în slavă și strălucire**. Sfinții se vor încuraja reciproc. Toate tipurile de neputințe vor fi îndepărtate și cu mare bucurie se va celebra transformarea **deșertului** în câmpii mănoase, bine udate.

35-8-10 De-a lungul sutelor de kilometri ce-i despart pe exilați de Ierusalim se va croi **Calea Sfințeniei**, urmând a fi folosită exclusiv de către răscumpărații Domnului. Revenirea Israelului din dispersia sa mondială prefigurează **bucuria și fericirea** ce vor umple inimile credincioșilor când vor fi strămutați în casa Tatălui, la revenirea lui Isus.

În unele ediții ale Bibliei la începutul unor pasaje din Isaia pot fi citite titluri de genul: „Binecuvântări acordate bisericii“ și „Blesteme rostite împotriva Israelului.“ În realitate aproape toate aceste pasaje au referire directă la Israel – fie că e vorba de binecuvântările precise, fie de blesteme – iar biserica survine mai târziu sau prin aplicație. Jennings deplânge acest tratament nedrept la care este supus Israelul:

Pe bună dreptate îi blamăm pe cei care își în-

sușesc toate promisiunile Vechiului Testament, lăsându-l pe bietul evreu doar cu amenințări, căci prin aceasta ei comit o mare greșeală. Totuși există un grăunte de adevăr în argumentul lor, întrucât „toate promisiunile lui Dumnezeu sunt Da și Amin în Cristos Isus.“ Greșeala lor constă în afirmația că, întrucât Dumnezeu nu ar mai avea nimic de-a face cu Israelul, aceste preziceri mângâietoare s-ar aplica numai la creștini, iar nu și la Israel ca națiune! Slavă Domnului însă că tot ce este de natură spirituală așa se și aplică: binecuvântările materiale de care va avea parte Israelul pe baza noului legământ al harului sunt, în sens spiritual, ale noastre pe baza aceluiași har. Dar asta nu *implinește* promisiunile acestea care au fost făcute direct Israelului în identificarea sa cu Mesia al său, Isus, și care i-au fost dăruite cu mult înaintea de a fi fost revelată Biserica lui Dumnezeu.⁴²

II. TRANZIȚIA ISTORICĂ: CARTEA LUI (H)EZECHIA (cap. 36–39)

Capitolele 36 la 39, numite uneori „Cartea lui Ezechia,“ formează secțiunea istorică a cărții Isaia. Cu excepția pasajului 38:9-20, aceste capitole sunt o copie aproape exactă a textelor de la 2 Regi 18:13, 17-20:19.

A. Izbăvirea lui Ezechia de Asiria (cap. 36, 37)

1. Sfidarea manifestată de Asiria față de Dumnezeu (cap. 36)

36:1-3 În capitolul 36, **Rabșache** (textual: *paharnicul principal*, dar având aici sensul de guvernator sau șef al personalului), un emisar al Regelui Asiriei, se întâlnește cu cei trei delegați trimiși de **Ezechia la apeductul iazului de sus, pe drumul ogorului înalbitorului**. Este locul în care stătuse Ahaz când se încredzese în Asiria, în loc să se încreadă în Dumnezeu, crezând că Asiria îl va salva de alianța siriano-efraimită (7:3).

36:4-10 **Rabșache** îi avertizează că nu e prudent să se încreadă în promisiunile Egiptului, deoarece acea împărăție șubredă îi va răni pe toți cei ce se reazemă pe ea. Față de toate declarațiile lor că se încred în Iehova, Rabșache spune că Ezechia a îndepărtat **înălțimile și altarele** lui Iehova – afirmația făcută fie din neștiință, fie din

dorința deliberată de a-i induce în eroare. **Ezechia** îndepărtase **înăltimile** idolilor, înțărind în schimb închinarea adevărată de la templu, consacrată Domnului. În continuare, pe un ton batjocoritor, Rabșache aduce alte acuze, luând în derâdere posibilitatea ca Regele lui Iuda să poată strânge suficienți **călăreți** pentru două sute de cai pe care i-ar dona Senaherib. Or, din moment ce Iuda duce o lipsă atât de acută de oști, cum poate spera să-i înfrângă pe asirieni, chiar admitând că ar beneficia de ajutorul Egiptului? În final el minte, când spune că **Domnul** le-ar fi poruncit asirienilor să **dis-trugă** Iuda.

36:11-20 Emisarii lui Ezechia se tem că lăudăroșenia nerușinată a lui Rabșache și amenințările sale, rostite în limba ebraică, ar putea submina moralul bărbaților din Iuda, drept care îl roagă să vorbească în **aramaică**. Dar acesta nu numai că refuză, ci se lansează într-un nou potop de amenințări și batjocuri, susținând că **Ezechia** i-ar amăgi pe cetățenii lui Iuda, promițându-le o falsă securitate. El promite bărbaților din Iuda că le va da mâncare din belșug, dacă se vor preda, plus o eventuală strămutare în ținuturi mănoase. Apoi enumeră o serie de cetăți cucerite (printre care și **Samaria**), ai căror **dumnezei** nu fuseseră în stare să-i salveze de forța irezistibilă a asirienilor și încheie cu o întrebare provocatoare: ce șanse are **Ierusalimul** având în vedere toate acestea? După care Rabșache trase el singur concluzia arogantă că poporul lui Dumnezeu nu are altă șansă decât să se predea.

36:21, 22 Respectând cu strictețe porunca regelui, oamenii lui Ezechia nu răspund defel la provocările lui Rabșache, mulțumindu-se să revină la palat, transmitându-i regelui conținutul mesajelor.

2. *Nimicirea Asiriei de către Dumnezeu* (cap. 37)

37:1-4 La auzul cuvintelor lui Rabșache, Ezechia este cuprins de descurajare. După ce se duce mai întâi la templu, trimite o delegație la Isaia, cu următorul mesaj: „**Copiii sunt pe punctul de a se naște, dar nu este putere pentru naștere.**“ După cum subliniază J. A. Alexander, metafora aceasta „exprimă culmea durerii, iminența

pericolului, starea de urgență maximă, totala slăbiciune și bizuirea integrală pe ajutorul altora.“⁴³ Permițând friicii să-i învingă credința, Ezechia sugerează că probabil Iehova a auzit cuvintele de batjocură rostite de Rabșache și, în consecință, îl va muștra pe acesta.

37:5-7 Apoi Domnul îl asigură pe rege prin profetul Isaia că nu are nici un motiv să se teamă de regele Asiriei. Domnul va trimite un duh (probabil o aprehensiune) asupra lui Senaherib, așa încât acesta, auzind un zvon, va reveni în țara sa, unde va fi ucis.

37:8-13 Părăsind Ierusalimul și revenind alături de Senaherib, Rabșache constată că regele a schimbat teatrul luptelor de la Lachiș la Libna, cu 16 kilometri spre nord-vest, în timp ce o parte a armatei continuă asediul Ierusalimului. Apoi, frustrat de zvonul că Tirhaca, etiopeanul ce domnea în Egipt, ar fi declanșat un atac împotriva sa, Senaherib trimite emisari la Ezechia, cu o scrisoare plină de hule, similară batjocurilor rostite anterior de Rabșache. În această scrisoare el spune că ar fi o mare nechibzuință ca Iuda să se încreadă în Iehova, și citează în sprijinul acestei afirmații pomelnicul victoriilor istorice obținute de regii Asiriei.

37:14-20 Ezechia procedează cu înțelepciune, ducând scrisoarea în templu și întinzând-o înaintea Domnului. În cadrul unei rugăciuni scurte, dar emoționante ce face dovada profunde sale credințe, regele îl roagă pe Dumnezeu să salveze Iuda de regele Asiriei, pentru ca „**toate împărățiile pământului să știe că Tu ești Domnul, numai Tu!**“

37:21-29 Iehova îi răspunde prin Isaia, în cadrul unui poem ce înfățișează mai întâi Ierusalimul ca pe o fecioară ce-l apostrofează pe Senaherib în înfrângerea acestuia. Apoi Iehova îl ia la refec pe asirian pentru că și-a bătut joc chiar de Domnul În-suși, precum și pentru faptul că s-a lăudat ca și când deja ar fi cucerit Iuda și Egiptul. Dumnezeu îi spune lui Senaherib că este doar un pion în mâna lui Iehova, împlinind într-un tot ceea ce plănuiise El cu mult timp înainte. Același Domn care cunoaște totul despre acest rege rău îl va duce înapoi în

Asiria, ca pe un animal tras de veriga din nările sale.

37:30-32 Apoi, întorcându-se spre Ezechia, Domnul îl asigură că deși proviziile de alimente vor fi limitate **anul acesta** și următorul, din pricina incursiunii asiriene, recoltele vor reveni la belșugul de altă dată în al treilea an. Locuitorii Ierusalimului ce stătuseră tupilați în cetate de frica invaziei, în zilele cumpbite ale asediului, vor ieși din ascunzători și vor reveni la viața normală. Toate acestea vor fi cheazăuite de **râvna** Domnului.

37:33-35 Domnul îl asigură pe Ezechia că regele Asiriei nu va pătrunde în Ierusalim și că de fapt nici nu se va apropia ce cetate suficient de mult ca să poată s-o atace. Dumnezeu o va apăra, trimițându-l pe inamic înapoi de unde a venit.

37:36 Desigur, exact așa s-a întâmplat. **Îngerul Domnului a ucis o sută optzeci și cinci de mii de oameni** din armata asiriană în timpul nopții.

Limba engleză dispune de un poem compus în 1815, care surprinde dramatismul evenimentului. Întrucât mulți cititori nu au de acces la o bibliotecă cu multe volume, ne permitem să reproducem în întregime acest poem, fără să ne cerem scuze pentru aceasta.

NIMICIREA LUI SENACHERIB

Pîndea ca lupul turma, asiril pe coclaur,
Cu oștile-nmuiate în purpură și aur,
Cu lănci lucitoare ca stelele pe mare
Cînd valu-n Galileea e-albastru-n înserare.

Ca frunzele pădurii, cînd vara-i încă verde,
În asfințit stindartul oștirilor se pierde,
Ca frunzele pădurii, cînd toamna se abate,
A doua zi zac toate înfrînte, spulberate.

Al Nimicirii Înger și-a-ntins aripa-n vînt
Și a suflat asupra asupra dușmanului înfrînt,
Și ochii dintr-o dată încremeniră, reci,
Și zvicnetul din inimi a înghețat pe veci.
Cu nările răsfrînte,-nfocatul armăsar
Zăcea, lipsit de suflul galopului sprintar,
Și spuma rece-a goanei sta risipită-n iarbă
Ca spulberetele apei lovind în stîncă oarbă;
Zăcea și călarețul cu chipul pal, strivit,

Cu fruntea-nrouată, pieptarul ruginit,
Și sulițele frînte și trîmbița sta mută,
Stindardele stinghere, în tabăra tăcută.

Și în Asur vădane jelesc, iar pe altar.
În templul Baal, în țândări sar idolii de var
Și viaga seminției ce-a ocolit-o spada,
Sub ochii Celui Veșnic topită-i ca zăpada.

—George Gordon, *Lordul Byron* (1788-1824) (Traducerea poeziei: Virgil Teodorescu, în volumul *Byron: Opere*, Editura Univers.)

37:37, 38 **Senaherib** s-a întors în Ninive, unde a fost ucis de fiii săi Adramelec și Șarezer în templul idolului său.

B. Boala și vindecarea lui Ezechia (cap. 38)

38:1-8 Capitolul 38 nu continuă firul cronologic din capitolul 37, deoarece în versetul 6 lui Ezechia i se promite că va fi izbăvit de amenințarea asiriană, pe cînd, la sfârșitul capitolului precedent amenințarea respectivă încetase deja.

Cînd Ezechia cade la pat, grav bolnav, se roagă să i se prelungască viața și **Dumnezeu lui David tatăl său îi acordă încă cincisprezece ani**. Ca semn că se va vindeca și că Senaherib va fi înfrînt, Dumnezeu promite că va face ca umbra de pe **cadranul lui Ahaz să se dea înapoi cu zece trepte**. Textul din versetul 8 este redactat într-o ebraică dificil de înțeles. Se pare totuși că Ahaz construisese un obelisc, cu trepte, care să arate ora și că Dumnezeu a făcut în chip miraculos ca umbra să se dea înapoi cu zece grade, în vîzul lui Ezechia.

38:9-15 Pentru a celebra înșănătoșirea sa, Ezechia a compus un poem sau un psalm. Acest text constituie partea unică a secțiunii istorice din Isaia, care se regăsește în textul paralel de la 2 Regi. Poetul începe prin a-și descrie tristețea care i-a copleșit sufletul la auzul veștii că va muri în floarea vieții. El nu-l va vedea pe **IAH**, adică pe Domnul. Cu alte cuvinte, nu va avea parte de bunătața Domnului, ci viața îi va fi luată din mijlocul oamenilor. Viața sa, spune poetul, se sfârșește aidoma cortului unui păstor ce este străns. Firul vieții îi este tăiat

ca de un țesător, care l-ar rupe din țesătura lui. În continuare el descrie starea de deznădejde, amărăciunea de care este cuprins, rugăciunile fierbinți pe care le îndreaptă către Dumnezeu și sentimentul de neajutorare ce-l cuprinde în fața acestei lovituri din partea Sa.

38:16-20 Dar în versetul 16 intervine o schimbare. Ezechia recunoaște că **prin aceste lucruri trăiește omul** și că ele au un efect benefic asupra caracterului său. Acum Dumnezeu l-a izbăvit de moarte, un indiciu al faptului că Domnul a iertat păcatele regelui. Versetul 18 reflectă concepția neclară pe care o aveau sfinții din Vechiul Testament despre starea fără trup a omului după moarte. Acum, pentru că mai este încă în viață, el poate să-I mulțumească Domnului și să le spună copiilor săi despre credințioșia lui Dumnezeu. Ezechia este hotărât să-L laude pe Iehova toate zilele vieții sale.

38:21, 22 Aceste două versete se integrează, cronologic, între versetele 6 și 7. Plasându-le aici, scrie Kelly, „Dumnezeu demonstrează interesul Său pentru ai Săi, indiferent care ar fi neputința de care suferă aceștia, și explică mijloacele la care se recurge, precum și motivul pentru care a fost dat un semn.”⁴⁵

Matthew Henry trage două învățături de preț din acest pasaj:

1. Că promisiunile lui Dumnezeu sunt menite nu să înlocuiască, ci să grăbească și să încurajeze folosirea unor mijloace medicale. Ezechia se va vindeca, negreșit, dar va trebui neapărat să *ia o turtă de smochine și s-o întindă peste umflătură*, v. 21. Nu ne încredem în Dumnezeu, ci Îl ispitim, dacă, atunci când ne rugăm să primim ajutor, nu adăugăm la rugăciunile noastre eforturile noastre.... 2. Că scopul principal pe care trebuie să-l avem în vedere când dorim viață și sănătate este să-L putem slăvi pe Dumnezeu și să facem bine, să sporim în cunoștință și în har, și în caracterul adecvat pentru cer.⁴⁶

C. Păcatul lui Ezechia (cap. 39)

39:1-7 Capitolul 39 consemnează greșeala colosală pe care a comis-o Ezechia când a dezvăluit toate resursele sale delegației trimise de **regele Babilonului**, chi-

purile pentru a-l felicita pentru însănătoșirea sa. Probabil **Ezechia** sperase că babilonienii vor ajuta regatul Iuda să facă față amenințării Asiriei. Când a auzit **Isaia** ce s-a întâmplat, a rostit judecata lui Dumnezeu. Iuda va fi dusă în captivitate de către babilonieni. Fiii regelui vor fi eunuci la palatul din Babilon. Această prezicere a fost făcută cu șaptezeci de ani înainte de a se fi întâmplat evenimentele respective, pe când **Asiria**, nu Babilonul, era forța care amenința securitatea regatului Iuda.

39:8 Răspunsul lui Ezechia: „**Cuvântul Domnului... este bun!**” reflectă predarea sa și sentimentul de ușurare pentru faptul că personal nu va ajunge să vadă această nenorocire.

III. PROFETII DE MÂNGĂIERE DIN PERSPECTIVA CAPTIVITĂȚII VIITOARE (cap. 40-66)

Dacă cele trezeci și nouă de capitole precedente corespund cu cărțile Vechiului Testament, atunci următoarele douăzeci și șapte de capitole, cu un bogat conținut de imagini ce-L prezintă pe Isus, Mesia, negreșit corespund cu cărțile Noului Testament.

În secțiunea aceasta din Isaia (capitolele 40-66), profetul privește în viitor, anticipând momentul întoarcerii lui Iuda din captivitatea babiloneană și apoi viitoarea restaurare a întregii națiuni ce va avea loc la a doua venire a lui Cristos.

A. Mângâierea de care va avea parte Israelul în viitoarea izbăvire (cap. 40-48)

1. Mângâiere datorită iertării lui Dumnezeu și păcii (40:1-11)

40:1, 2 Capitolul 40 începe cu un mesaj de mângâiere pentru captivii care se întorc în patrie. Necazurile Ierusalimului au luat sfârșit, **fărădelegea i-a fost iertată, căci ea a primit... de două ori pentru păcatele sale** (adică o măsură plină, după cum merita). Această profeție se va împlini deplin la a doua venire a lui Cristos. Între timp, pentru bătrânul nostru pământ și chiar pentru biserică e nevoie de mângâiere. Fiecare dintre noi poate să-și aducă contribuția la

mângâierea poporului lui Dumnezeu:

Roagă-l pe Dumnezeu să-ți dăruiască iscusința și arta mângâierii;

Ca să fii consacrat și pus deoparte

Pentru o viață de mângâiere a altora.

Căci grea mai e povara cu tot felul de neputințe în inimile tuturor;

Și ce mare nevoie e astăzi de mângâietori cu mână ca a lui Cristos.

—A. E. Hamilton

40:3-5 Aici se lansează chemarea de a pregăti calea Domnului. Ioan Botezătorul a îndeplinit rolul de premergător la prima venire a lui Cristos (Mat. 3:3) iar Ilie va îndeplini acest rol la a doua venire a lui Cristos (Mal. 4:5, 6). Pregătirea venirii Sale este de natură morală și spirituală, nu topografică, cum arată Morgan:

Credincioșii din rândurile oamenilor pregătesc calea Lui și Îi îndreaptă calea când i se pedau pe de-a-ntregul, fiindu-i întru totul loiali, încrezându-se numai în El.⁴⁷

Munții și dealurile reprezintă oamenii mândri și aroganți, pe când văile se referă la oamenii smeriți. Orice asperitate a caracterului trebuie netezită. Slava Domnului (adică Domnul Însuși) va fi revelată și toată suflarea omenească o va vedea (vezi Apo. 1:7).

40:6-8 Domnul îl instruește pe profet să strige către oameni, să le spună cât de trecători sunt și cât de permanent, de trainic este Cuvântul Său. Deși aceste versete descriu vremelnicia tuturor oamenilor, ele se referă probabil în mod special la asupritorii Israelului.

„Cuvântul Domnului rămâne în veac“ a fost adoptat moto al multor instituții creștine de învățământ, în special în varianta din limba latină: *Verbum Dei manet in aeternam*. William Kelly scrie că:

pe măsură ce se apropie sfârșitul, avem o nevoie tot mai mare de a ne odihni, de a ne bizui cu simplitate pe Cuvântul lui Dumnezeu. Poate constatăm o mulțime de dificultăți în noi înșine, poate ne vine greu să ne bizuim pe Cuvânt în perspectiva eternității, dar adevărul e că el e mai

stabil decât cerul sau pământul.⁴⁸

40:9-11 Chiar Sionul ar putea fi purtătoare a unor vești bune despre venirea lui Mesia sau poate că vestea este transmisă Sionului de o crainică (sensul din original este feminin). Versetele 10 și 11 scot în evidență asprimea și bunătatea lui Dumnezeu – asprime pentru cei ce refuză să-L recunoască, dar bunătate pentru turma Sa și mieii Săi împraștiati până în ziua de azi printre Neanuri. Versetele acestea înfățișează venirea Sa cu putere și slavă.

2. Mângâiere datorită atributelor lui Dumnezeu (40:12-31)

40:12 În acest punct începe pasajul clasic despre măreția lui Dumnezeu în contrast cu totala deșertăciune a idolilor. Iehova a măsurat apele mării cu mâna Lui și a măsurat cerurile cu palma, distanța de la vârful degetului Său mare până la vârful degetului Său mic. El a cuprins țărâna pământului într-o măsură.

40:13, 14 Nimeni nu a îndrumat vreodată **Duhul Domnului**. Toate lucrările Sale din cadrul creației și providenței au fost și sunt efectuate fără nici un ajutor din afară.

40:15-17 Națiunile sunt tot atât de nesemnificative înaintea Sa ca o picătură de apă într-o găleată. Pădurile Libanului nu sunt suficiente pentru a asigura combustibilul iar toate animalele sunt insuficiente pentru o jertfă arsă de tot înaintea Lui.

40:18-26 Ce chip făcut după asemănarea omului ar putea să-L înfățișeze vreodată pe un Dumnezeu atât de mare? Bogatul își confecționează idolul cu metale prețioase iar săracul și-l face din lemn. Cât de ridicolă este această îndeletnicire! Oare n-au știut ei, n-au auzit despre măreția Persoanei lui Iehova, despre puterea Sa? Ce chip ar putea capta vreodată mărirea Celui care a făcut stelele? Când le cheamă El să iasă noaptea pe bolta cerească, nici una nu lipsește de la apel.

40:27-31 Dacă vreunul din cetățenii regatului Iuda va fi descurajat sau se va întreba dacă lui Dumnezeu îi mai pasă de el, să-și aducă aminte de faptul că cei ce se bizuie pe Domnul primesc mereu noi asigurări, reînnoindu-și forțele. Este absurd să se

creadă că Lui i-ar putea păsa mai puțin de oamenii Săi decât de stelele pe care le călăuzește cu atâta precizie!

3. *Mângâiere datorită Sfântului lui Israel* (cap. 41)

41:1 Dumnezeu cheamă națiunile să se confrunte cu El. Ele trebuie să-și reînnoiască forțele, adică să fie în stare să formuleze o pledoarie cât mai solidă.

41:2-4 Iehova descrie mai întâi faptul că l-a chemat pe Cyrus, cel din răsărit. Pentru a sublinia certitudinea împlinirii profeției, se folosește timpul trecut pentru a descrie evenimente ce erau din perspectiva lui Isaia încă la timpul viitor. Trebuie subliniat aici că unii comentatori sunt de părere că versetele 2 și 3 se referă la chemarea lui Avraam, dar victoriile militare ale bărbatului descris în aceste versete umbresc cu mult realizările lui Avraam. Omul acesta (Cirus, Regele Persiei) s-a încununat cu o serie neîntreruptă de victorii militare. În calea mașinii sale de război orice rezistență e ca țărâna și pleava. El înaintează cu mare iuteală în locuri ce-i sunt noi. Cine l-a ridicat pe Cyrus și Cine cheamă o generație ca s-o înlocuiască pe cealaltă? Este Iehova – Cel dintâi. Iar cu ultima (adică cu ultima generație) El este Același.

41:5-7 Națiunile sunt îngrozite, la auzul cuceritorului ce se apropie. Oamenii încearcă să se încurajeze unii pe alții, zicându-și că n-au de ce se teme. Apoi își făuresc în grabă un idol ca să-i scape de la pierzare. Dar sârmanul idol trebuie prins cu cuie, ca să nu se prăbușească!

41:8-10 Versetele 8-20 descriu dragostea și grija pe care le manifestă Dumnezeu pentru copiii Săi. Întrebarea care se subînțelege este: „Au avut oare idolii grijă de voi cu atâta tandrețe?” Dumnezeu i-a chemat din Ur din Caldeea ca să fie slujitorul Său; ei sunt asigurați de prezența Sa, de relația specială cu El, de ajutorul Său și de puterea cu care îi susține El în tot timpul, în cadrul unuia din cele mai frumoase versete din preafrumoasa carte Isaia:

Nu te teme, căci Eu sunt cu tine; nu te lăsa doborât de întristare, căci Eu sunt Dumnezeul tău. Eu te voi întări,

da, Eu te voi ajuta, te voi susține cu dreapta Mea neprihănită.

41:11-16 Dușmanii lor vor pieri și vor dispărea. Dumnezeu este Ajutorul și Răscumpărătorul lor. Domnul Se va folosi de Israel ca de un **instrument de treierat** împotriva națiunilor iar Israel se va bucura numai în Domnul.

41:17-20 Cei săraci și nevoiași vor fi îngrijiți de Domnul. Pământul milenar va avea apă din belșug iar pustia va înflori cu o mare varietate de arbori. Va fi o lecție pentru toți că Domnul realmente are grijă de ai Săi.

41:21-24 În versetul 21, Dumnezeu revine la controversa Sa cu națiunile. El le provoacă, cerându-le să producă idoli care să fie în stare să prezică lucrurile viitoare sau măcar să explice lucrurile existente. Să profetească sau să facă binele sau răul – orice numai să arate că pot face *ceva!* Dar desigur ei sunt total neputincioși. De fapt sunt mai puțin decât nimic – nici măcar în nimic nu excelează!⁴⁹

41:25-28 Cyrus intră din nou în vizor în versetul 25, de data aceasta în persoana celui ce vine din nord. Inițial el venise din Persia (răsăritul din versetul 2), apoi a cucerit Media (**nordul**), după care s-a încununat cu alte cuceriri militare. Cyrus a chemat numele lui Dumnezeu în sensul că a recunoscut faptul că Dumnezeu a fost Cel care l-a călăuzit și l-a împuternicit (Ezra 1:2). Nici un idol nu prezisese venirea lui Cyrus. Dumnezeu însă Și-a înștiințat poporul cu mult înainte de a se fi întâmplat. Dar El nu a găsit nici măcar un singur idol care să vorbească cu autoritate. Toți idoli sunt doar o închipuire, o amăgire, total nevrednici de încredere.

41:29 Ultimul verset din capitolul 41 relevă cu claritate contrastul dintre Dumnezeu și netrebnici „idoli turnați”. Vine redă plastic acest verset, într-o variantă apropiată de original:

Uitați-vă la ei toți! Deșertăciune! Productiile lor sunt nimicnicie; vânt și pustiire sunt chipurile lor turnate.⁵⁰

4. Mângâiere datorită Robului

Domnului (cap. 42)

42:1-4 Isaia aplică denumirea „Robul“ la *Mesia*, la întreaga națiune *Israel*, la rămășița *evlavioasă* a poporului *Israel* (43:10) și la *Cirus*. De obicei contextul ne ajută să identificăm la care din aceste entități se referă termenul „Robul.“ În versetele 1-4 e clar că se referă la Domnul Isus – susținut și ales de Dumnezeu și înzestrat cu Duhul Sfânt. El va aduce dreptate Neamurilor. Nu va fi un scandalagi, nu va zdrobi pe cei ce sunt cu adevărat pocăiți, nu va stinge nici o scânteie de credință, nu va slăbi, nici nu Se va lăsa până când va așeza împărăția Sa neprihănită.

42:5-9 Dumnezeu, mărețul Creator, I se adresează acum lui *Mesia*, spunându-I ce Și-a propus să realizeze prin Cel pe care L-a chemat... în neprihănire. Dumnezeu nu va împărți gloria Sa cu altcineva și, bineînțeles, nu o va împărți cu chipurile cioplite. Prezicerile făcute de El în trecut s-au împlinit. Acum El face noi dezvăluiri cu privire la evenimentele ce se vor petrece în viitor.

42:10-13 Israel cheamă națiunile cele mai îndepărtate de pe pământ să se alăture celor care Îl slăvesc pe *Mesia*, în drumul Său spre pământ, **un viteaz**, gata să Se răz-bune pe vrăjmașii Săi. În versetul 13 se spune că „satele locuite de Chedar... locuitorii din Sela... să cânte!“ (în românește „locuitorii din Sela“ a fost tradus în ediția GBV prin „locuitorii stâncilor,” n.tr.) Asta înseamnă că și unele voci ale arabilor se vor uni cetei care va cânta **noua cântare**.

42:14-17 Iehova este Cel care vorbește aici. A trecut vremea ca să Se mai rețină. Acum El Își va dezlănțui furia asupra vrăjmașilor Săi, dar se va purta cu îndurare față de rămășița credincioasă a Israelului. Pe toți idolatrii îi va face însă de rușine.

42:18-22 În versetul 19 **robul** nu mai este *Mesia*, ci *Israel*, care este **surd și orb** față de cuvintele și lucrările lui Iehova. „**Cine este orb ca cel ce e desăvârșit?**“ ar putea însemna **desăvârșit** în ce privește privilegiile ce i-au fost acordate sau, cum s-a tradus în ediția JND: „Cine este atât de orb ca cel în care am avut încredere?“ sau cum s-a tradus în versiunea NASB: „Cine este atât de orb ca cel ce este în pace cu

Mine?“ *Israel* a fost așezat într-o relație specială cu Dumnezeu, pe baza legământului pe care l-a încheiat El cu acest popor. Numai că israeliții nu s-au purtat la înălțimea nobilei lor chemări. Domnul a ridicat la rang înalt **legea**, care a fost **onorabilă** pentru El. Dar *Israel* a disprețuit-o, neascultând de ea. În consecință, a fost lăsat să aibă parte de jaf, tâlhării și întemnițare.

42:23-25 Profetul Isaia întreabă: „**Cine dintre voi va pleca urechea la asta?... Cine a dat pe Iacob pradă jafului și pe Israel în mâinile jefuitorilor? Oare nu Domnul, împotriva căruia am păcătuit noi?**“ Dumnezeu a turnat asupra Israelului furia mâniei Sale și focul bătăliei, dar nimeni nu a părut să-și dea seama de semnificația muștrării Sale sau s-o pună la inimă.

5. Mângâiere datorită restaurării Israelului (cap. 43, 44)

43:1-7 În cuvinte pline de tandrețe și iubire, Iehova Își asigură poporul, spunându-le israeliților să nu se teamă, deoarece Cel care i-a creat, i-a plăsmuit, i-a răscumpărat și i-a chemat va fi cu ei când vor trece prin ape și nu se vor arde când vor merge prin foc. Sfântul lui *Israel* dă Egiptul ca preț de răscumpărare pentru ei – o profeție ce s-a împlinit după întoarcerea evreilor din captivitate. Vine scrie următoarele în această privință:

Domnul l-a răsplătit pe monarhul persan *Cirus* pentru faptul că i-a eliberat pe evrei, permițându-i lui și fiului Său *Cambise* să posede Egiptul și regatele învecinate. Seba a fost ținutul întins dintre Nilul Alb și Albastru, contiguu cu Etiopia. Stăpânirea asupra acestor ținuturi nu a fost doar un cadou, ci un preț de răscumpărare (un *kopher*, sau un acoperământ), pentru locuitorii acestor teritorii achitându-se o plată și fiind prin asta acoperiți.⁵¹

Întrucât *Israel* este de mare preț, onorat și iubit, Dumnezeu va da oameni în schimbul său, adică judecata se va abate asupra Neamurilor din toate părțile pentru ca fiii și fiicele Sale să poată fi readuși în patria lor. Versetele 5-7 descriu acea refacere.

43:8-13 Domnul cheamă acum Israelul și toate națiunile să participe la o probă în

instantă. Să aducă martori care să ateste dacă idolii sunt în stare să prezică viitorul. Altminteri să recunoască că numai Dumnezeu este adevărat. Domnul îi cheamă pe israeliți să-I fie martori;⁵² e de datoria lor să mărturisească faptul că numai El este Dumnezeu adevărat, că El este etern și că în afară de El nu este un alt mântuitor și izbăvitor și că decretule și edictele Sale nu pot fi zădărnice.

42:14-21 Domnul este hotărât să zdrobească Babilonul din pricina lui Israel. Asta va dovedi că El este Domnul, Sfântul, Creatorul și Regele poporului Său. El este cel care i-a trecut pe israeliți prin Marea Roșie, dar în același timp i-a distrus pe egiptenii ce s-au năpustit după ei. Însă experiența Exodului pălește pe lângă ceea ce urmează să facă El. Domnul va crea un drum prin pustiu pe care poporul Său să poată reveni din captivitate. În pământul reînnoit, locurile pustii vor beneficia de cantități mari de apă, pentru ca ființele pustiului să poată trăi și mulțumi Domnului. Iar copiii lui Dumnezeu vor fi și ei plini de recunoștință, laudându-I numele.

43:22-24 Versetele acestea revin la perioada de dinainte de captivitatea Israelului. Oamenii încetaseră să se mai roage lui Dumnezeu. Ajunseseră să li se urască cu Dumnezeu. Deși îi aduceau jertfe, o făceau mecanic, din obișnuință, inimile lor fiind departe de Dumnezeu, încât era ca și când nu ar fi adus deloc jertfe. Ei nu L-au împovărat pe Dumnezeu cu darurile lor – numai cu fărădelegile lor!

43:25-28 Și totuși, în harul Său, El le șterge fărădelegile și le iartă și le uită păcatele. Pot ei să găsească vreun merit în ei înșiși pentru care Dumnezeu S-ar fi simțit obligat să procedeze așa? Nicidecum. Întreaga lor istorie a demonstrat că fără întreprindere au păcătuit și au ținut-o numai în eșecuri – începând de la Adam. De aceea a venit judeca Lui peste ei.

44:1-5 În versetele acestea auzim cum bate inima Domnului pentru poporul Său. Iubirea Lui nu se stinge, în pofida tuturor păcatelor lor. El îi numește **Iacob** (care înseamnă înlocuitor), **Israel** (prinț al lui Dumnezeu) și **Ieșurun** (drept). El, Cel care

i-a făcut, i-a întocmit și i-a ales, îi va ajuta. Promisiunea Duhului a fost împlinită parțial la Rusalii, dar va avea completa și finala ei împlinire la a doua venire a lui Cristos. Atunci pământul arid, la propriu și la figurat, va avea parte de o îmbelșugată revărsare de apă. Urmașii Israelului vor înflori și nu le va mai fi rușine să se identifice după numele Israel și după numele lui Iacob și al Domnului. (Sau versetul 5 ar putea să însemne că *Neamurile* se vor identifica cu Iehova și cu poporul Său; vezi Ps. 87:4, 5).

44:6-8 Domnul, Regele Israelului, este unic – singurul Dumnezeu adevărat. El îl provoacă pe oricare așa-numit dumnezeu (zeu) să prezică viitorul, așa cum o face El, în special cu privire la străvechiul popor Israel. Ai Săi nu au nici un motiv să se teamă că supremația Sa ar putea fi în vreun fel amenințată. Ei sunt martorii Săi că El a prezis viitorul și că este singurul Dumnezeu. El Însuși nu cunoaște nici o altă Stâncă adevărată. Prin urmare, cum ar putea Israel să cunoască o altă stâncă?

44:9-11 Cei care fac idoli ciopliți sunt sortii să aibă parte de rușine și dezamăgire. Idolii sunt total neputincioși și netrebniți.

44:12-17 Iată imaginea unui fierar care face un idol la comandă pentru un bogat. El muncește din greu pentru a-i da forma dorită. Dar după un timp trebuie să facă pauză, pentru a mânca, a bea și a se odihni. Dacă cel ce confecționează idolul obosește atât de lesne, ce se poate spune despre chipul fără viață pe care-l creează el?

Sau să luăm imaginea unui meșteșugar, ce făurește un idol de lemn pentru un om mai puțin înstărit. El cioplește de zor în bucata de lemn, până când de sub mâna lui prinde formă un chip de om. Poate că el însuși a sădit copacul din care cioplește acum acest idol. O parte a lemnului o folosește ca combustibil, pentru a se încălzi, iar ce o altă parte din lemn face focul pentru a-și găti mâncarea. Și din ce a rămas confecționează un zeu. Apoi se proșterne înaintea lui, închinându-se acestui zeu creat de el însuși.

44:18-20 Din pricina refuzului lor de a vedea, Dumnezeu le-a închis idolatrilor ochii. Ei nu stau să se gândească că același copac ce este stăpânul lor este în același timp și robul lor, că se închină la o parte din

el, pe când cealaltă parte o întrebuințează pentru treburile de pe lângă casă! Ei se hrănesc cu ceea ce este tot atât de nefolositor pe cât este cenușa. Ei sunt induși în eroare, sunt amăgiți de acești idoli. Nu se pot izbăvi singuri din robia lor și niciodată nu recunosc faptul că zeul pe care îl țin în mână este o minciună.

44:21-23 Israel este chemat să-și aducă aminte că Dumnezeu este creatorul său, cel care nu-i uită niciodată pe israeliți și că ei sunt slujitorii Lui. El le-a șters norul de fărâdelegi ce ascundea fața Lui de ei; El i-a readus din robie și-i invită să se întoarcă la El. Întreaga creație este îndemnată să cânte și să strige de bucurie, pentru că Domnul l-a răscumpărat pe Iacob.

44:24-27 Dumnezeu Se prezintă rămășiței credincioase ca **Răscumpărătorul**. Iehova (**DOMNUL**), Creatorul, Protectorul și Restauratorul. El zădărnicește prezicerilor **bolborositorilor** caldeeni și ale ghicitorilor, îi face pe cei înțelepți să dea înapoi. Însă El confirmă prezicerile profeților Săi conform cărora Ierusalimul și Iuda vor fi restaurați iar copiii Săi se vor întoarce din captivitate în baza decretului lui Cyrus.

44:28 Profeția aceasta cu privire la Cyrus este remarcabilă prin faptul că îl pomenește *pe nume* cu circa 150-200 de ani înainte ca acesta să se fi născut. De asemenea este uimitor faptul că Dumnezeu îl numește „**păstorul Meu**.”

Din nou Cyrus este numit drept cel de care Se va folosi Dumnezeu pentru a-Și izbăvi poporul din Babilon și pentru a autoriza rezidirea **templului**. Iată ce a scris în această privință istoricul evreu Josephus:

Iar Cyrus a aflat acest lucru (referitor la clădirea Templului) citind cartea pe care o lăsase Isaia, conținând profețiile sale făcute cu 210 ani mai devreme.... Aceste lucruri. Isaia le-a prezis cu 140 de ani înainte de a fi fost distrus Templul. Prin urmare, când Cyrus le-a citit și le-a admirat caracterul divin, a fost cuprins de un impuls și o emulație ca să înfăptuiască ce era scris [acolo].⁵³

6. Mângâiere datorită lui Cyrus, unsul lui Dumnezeu (cap. 45)

45:1-6 **DOMNUL** îl numește pe **Cyrus** „**unsul**”. Său (în ebraică același termen ca

în cazul lui Mesia) deoarece monarhul persan a fost un prototip al lui Mesia. Care avea să dăruiască izbăvire definitivă poporului Său. Iehova promite să-i dăruiască izbânda asupra **națiunilor**, în principal asupra Babilonului; să înlătore toate obstacolele din calea cuceririlor sale și să-i dea cantități uriașe de **bogății ascunse în locuri secrete**. Adresându-Se în continuare lui Cyrus, **DOMNUL** Se numește pe Sine singurul **Dumnezeu** adevărat, care îl cheamă pe Cyrus **pe nume**, care îl supranumește **unsul** și **păstorul** (44:28) și care îl înzestrează cu tot ce are nevoie pentru a-și duce la bun sfârșit misiunea. Dumnezeu face toate acestea din pricina poporului Său și pentru ca lumea întreagă să știe că doar El este **DOMNUL**.

45:7 Versetul 7 nu înseamnă că Dumnezeu creează „răul” moral, cum au susținut unii, bazați pe versiunea King James și pe alte traduceri mai vechi.⁵⁴

Delitzsch scoate în evidență faptul că Marcion, ereticul așa-zis creștin din perioada bisericii primare, precum și Valentinieniieretici și alte secte gnostice, au maltratată acest text, pe baza căruia au răspândit doctrina falsă conform căreia Dumnezeu Vechiului Testament ar fi „o altă ființă față de Dumnezeul Noului [Testament].”⁵⁵

Ocupându-se de problema răului (inclusiv, evident, cea a calamității). Delitzsch continuă: „Negreșit răul ca act nu este lucrarea directă a lui Dumnezeu, ci lucrarea spontană a unei creaturi înzestrate cu libertate.”⁵⁶

În contextul actual sunt prezentate contrastele dintre **lumină** și opusul acesteia, **întunericul**; între **pace** și contrariul ei, **calamitatea**. Se spune adesea că Dumnezeu **crează** despre ceea ce, de fapt, El doar îngăduie. Unii cred că **lumina** și **întunericul** se referă la două principii pe care persanii le îmbrățișau cu patos, ca pe doi zei aflați în permanent conflict. (Alții spun că nu există probe din care să reiasă că Cyrus ar fi fost urmaș al acestei religii.) Pe măsură ce Cyrus înainta în campaniile sale militare, pentru Israel acest lucru însemna **pace**, pe când pentru dușmanii Israelului aceasta era o **calamitate**, în timp

ce Dumnezeu superviza întreaga operație.

45:8 Condițiile ideale de **neprihănire** abundentă (sau izbăvire) descrise aici sunt cele ce rezultă într-o anumită măsură din intervenția lui Cyrus în favoarea Israelului. Dar ele își vor cunoaște împlinirea *deplină* în împărăția de o mie de ani.

45:9-11 Se rostește o altă condamnare, introdusă prin binecunoscutul „vai”, asupra tuturor celor care ar îndrăzni să pună la îndoială dreptul lui Iehova de a recurge la serviciile unui străin pentru a o răscumpăra pe Iuda. Este aidoma **lutului** care i-ar întoarce vorba **olarului**, acuzându-l că nu are mâini – respectiv că ar fi neputincios. Versetul 11 ar putea fi citit probabil ca o întrebare: „*Mă întrebați voi pe Mine ce planuri am întocmit eu în viitor cu privire la fiii Mei, sau Îmi porunciți voi Mie cu privire la lucrarea mâinilor Mele?*” Cu alte cuvinte, „Cu ce drept Mă chestionați?”

45:12, 13 Același Dumnezeu care l-a creat pe om, a făcut pământul și a întins cerurile cu mâinile Sale este cel care l-a ridicat pe Cyrus să-i elibereze pe exilați și să rezidească cetatea Sa, Ierusalimul. Deși rezidirea propriu-zisă a cetății s-a împlinit mai târziu, prin decretul lui Artaxerxes (Neem. 2:8b), Cyrus a jucat un rol hotărâtor prin faptul că el a fost primul ce a pus bazele demarării acestui proiect, permițându-le evreilor să revină din Babilon.

45:14-17 Foștii dușmani ai Israelului se vor apropia într-o zi de ea (în originalul englez Israel este redat la genul feminin, n.tr.), aducându-i daruri, plătindu-i tribut, recunoscând că Dumnezeul evreilor este adevăratul Dumnezeu și că nu este altul. Promisiunea aceasta, precum și toate lucrările săvârșite de Dumnezeu în folosul lor, îi determină pe cei ce alcătuiesc rămășița salvată să-L laude pe Dumnezeu pentru judecățile și căile Sale de nepătruns. Cei ce confecționează dumnezei falși și li se închină vor fi făcuți de rușine, pe când Israelul, salvat de Domnul, nu va avea niciodată prilejul de a fi rușinat după a doua venire a lui Mesia.

45:18, 19 Când a creat Domnul lumea, aceasta nu a fost un haos sau **în zadar** (*tohu*, același cuvânt folosit la Gen. 1:2). El a întocmit-o pentru a fi locuită de oameni și

S-a revelat oamenilor într-un limbaj clar, pe înțelesul tuturor. El nu a creat în chip haotic, după cum nu a comunicat în chip haotic. Mai degrabă, El s-a revelat pe Sine în adevăr și neprihănire, ca Dumnezeu absolut și suprem.

45:20, 21 El cheamă Neamurile, care își adoră idoli, rugându-se unor dumnezei neputincioși, să demonstreze dacă pot că idoli lor pot cu adevărat prezice viitorul, cum a făcut El. Numai El e în stare să facă acest lucru – El fiind singurul Dumnezeu drept și Mântuitor.

45:22-25 El invită Neamurile să vină la El ca să fie măntuite și decretează că orice genunchi I se va pleca și orice limbă Îl va mărturisi (vezi Ro. 14:11; Fil. 2:9-11). Această profeție își va găsi împlinirea în Mileniu. Atunci oamenii Îl vor recunoaște pe Domnul Isus ca singura lor sursă de neprihănire și tărie. Toți dușmanii Săi vor veni la El cu căință, iar Israelul va fi justificat, proslăvindu-se în El, nu în idoli.

7. Mângâiere datorită căderii idolilor Babilonului (cap. 46)

46:1, 2 Idoli Babilonului, Bel și Nebo, sunt dislocați și transportați de către persani. În timp ce animalele de povară se opintesc transportându-i, acești idoli se răs-toarnă. Dumnezeii pe care îi reprezintă acești idoli nu pot face nimic pentru a îndrepta situația. Mai degrabă, sunt duși în captivitate.

46:3, 4 În contrast cu idoli ce sunt purtați de oameni, Adevăratul Dumnezeu îi va purta pe ai Săi până la bătrânețe. James Steward rezumă concis acest adevăr:

De la Isaia încoace, oamenii și-au dat seama că una din deosebirile vitale dintre religia adevărată și cea falsă este faptul că pe când cea din urmă este o povară moartă pe care sufletul se opinteste s-o ducă, prima este o putere vie care duce ea însăși sufletul.⁵⁷

46:5-7 Ce chip ar putea reprezenta Dumnezeirea adevărată și absolută? Cu toate acestea, oamenii se lasă amăgiți, continuând să plătească sume mari de bani auzului ca să le confecționeze un dumnezeu. Ei se prosternă și se închină acestui idol.

purtându-l. Apoi îl așează jos, unde rămâne nemișcat, incapabil de a se deplasa singur. Nu poate auzi rugăciunea închinătorului, după cum nu-l poate salva.

46:8-11 Oricine ar fi înclinat să îmbrățișeze idolatria ar trebui să stea puțin și să-și aducă aminte că numai Dumnezeuul adevărat a revelat evenimentele înainte ca acestea să se fi întâmplat, aducându-și la îndeplinire fără greș toate planurile. El îl va chema pe Cyrus (**o pasăre de pradă din răsărit**) ca să-și salveze poporul de sub robia caldeenilor.

46:12, 13 Cei care refuză cu încăpățănare să privească adevărul în față, cei care ignoră evidențele aud acum despre planul lui Dumnezeu de a pune mântuirea în Sion.

8. Mângâiere datorită căderii Babilonului (cap. 47)

47:1-4 Cetatea Babilon este înfățișată ca o tânără și frumoasă regină fecioară, care este obligată să coboare de pe tronul ei și să devină roabă, să presteze munca de jos și, trecând prin râuri, să ajungă în captivitate. Ea va fi despuiată și făcută de ocară în public. Dumnezeu Se va răzbuna și nu va cruța nici un om, deoarece El este Răscumpărătorul... Sfântul lui Israel.

47:5-15 Babilonul va fi pedepsit pentru patru păcate.

1. Deși Dumnezeu i-a trasat într-adevăr sarcina de a duce poporul Său în exil, El nu i-a poruncit să fie crud și nemilos cu acest popor. Acum Babilonul spune: „**Fi-voi pe veci stăpână!**” Dar Dumnezeu spune: „**Nimeni nu te va mai chema stăpâna regelor.**”
2. Ea (Babilonul) a fost mândră și arogantă, presupunând că nimic nu va putea să-i compromită prosperitatea. Dar ea va deveni văduvă și va fi lipsită de copii într-o singură zi și nici una din vrăjitoriile ei nu va putea să prevină această calamitate.
3. Ea s-a considerat imună la posibilitatea de a fi depistată și pedepsită. Dar încrederea ei în forțele proprii și aroganța ei își vor primi răsplata, dezastrul abătându-se peste ea.
4. Ea s-a încrezut în vrăjitorii și astrologii

ei. Jennings scrie că: „Iehova o sfătuiește să facă apel la toate aceste puteri, rugându-le să-i vină în ajutor, căci va avea mare nevoie de ele.” **58** Pedepsa lui Dumnezeu va fi ca o deflagrație, iar nu ca focul plăcut ce răspândește căldură dintr-un șemineu. Cei care au făcut comerț în Babilon își vor vedea de drum, neputând s-o ajute.

9. Mângâiere datorită Revenirii Israelului, în urma muștrării sale (cap. 48)

48:1, 2 Dumnezeu se adresează aici captivilor din Iuda aflați în Babilon. Cei mai mulți dintre ei erau, probabil, apostatați. Doar o mână dintre aceștia au rămas credincioși lui Iehova. El se plânge că aceștia își zic că sunt israeliți, că poartă numele Israel (care înseamnă prinț al lui Dumnezeu) dar nu sunt în realitate prinți. Ei descind, într-adevăr, din Iuda (care înseamnă laudă) dar nu-L laudă pe Domnul. Ei îl mărturisesc pe Dumnezeul lui Israel, dar nu-și mărturisesc păcatele. Ei poartă numele cetății sfinte, dar nu sunt sfinți. Ei se bizuiesc pe Dumnezeul lui Israel, dar nu sunt dumnezeiești în purtare.

48:3-5 Iehova prezisese dinainte traicectoria pe care o va urma istoria lor, ceea ce s-a întâmplat întocmai. Cunoscându-le încăpățănarea și împietrirea inimii, Dumnezeu a vestit ce vor face ei, pentru ca nu cumva ei să poată atribui vreun merit idolilor lor când acest lucru se va întâmpla.

48:6-8 Acum El va prezice un lucru nou, respectiv revenirea din captivitate și refacerea de care vor avea parte sub domnia lui Cyrus. El face acest lucru pentru ca ei să nu poată zice: „Știam că așa se va întâmpla!”

48:9-11 El va pune capăt exilului lui Iuda, nu din pricina vreunui merit al lor, ci din pricina Sa, pentru Numele Său. El i-a lămurit, nu cum se lămurește argintul într-un foc fizic, ci în cuptorul suferinței (captivitatea babiloneană). Acum El îi va reface, din pricina numelui Său – un nume ce a fost profanat de ei. El nu va împărți meritele pentru această refacere cu idolii lor.

48:12-16 Prezentându-Se pe Sine drept Dumnezeul etern, absolut (Primul și Ultimul), Creatorul și Susținătorul universului, Făuritorul istoriei, El anunță că îl va ridica

pe cel ce-l iubește (pe Cyrus) ca să-i înfrângă pe babilonieni și să izbăvească poporul Israel. Observați că toate trei Persoanele Sfintei Treimi sunt prezente în versetul 16 – Domnul Dumnezeu și Duhul Său și Eu (adică Cristos). Aici asistăm la o schimbare aproape imperceptibilă a temei de la Cyrus la Anti-tipul său, Domnul Isus, care va izbăvi națiunea, adunându-i pe israeliți din toate colțurile lumii, cu prilejul celei de-a doua Sa veniri.

48:17-19 Din nou Domnul lansează un apel către poporul Israel, în calitate de Răscumpărător al evreilor, Dumnezeu lor, Învățătorul și Călăuză lor. Dacă ar fi ascultat de El, ar fi avut parte de pace, neprihănire, fertilitate și o părtășie nîntreruptă cu El.

48:20-22 El îndeamnă rămășița evlavioasă să iasă din Babilon și să-L proclame cu bucurie pe Domnul ca Răscumpărător al lor (vezi Apo. 18:4). Versetul 21 s-a împlinit cu prilejul Exodului din Egipt. Dacă Iehova a săvârșit această faptă măreață o dată, o va face din nou. Israeliții răi care refuză să asculte de Domnul, separându-se de Babilon și tot ce reprezintă acesta, nu vor putea cunoaște pacea niciodată.

B. Mesia și respingerea Sa de către Israel (cap. 49-57)

1. Mesia – Robul (cap. 49)

În capitolele 49-53, Dumnezeu Se ocupă de poporul Său pentru faptul că L-a respins pe Mesia. Aceasta este cartea Robului suferind al lui Iehova.

49:1-6 Robul lui Iehova din capitolul 49 ar putea părea a fi națiunea Israel în versetele 1-3, dar numai Domnul Isus este cel care corespunde întru totul parametrilor din acest text. În versetul 3 Israelul este menționat pe nume, dar este vorba de Cristos, adevăratul „Prinț al lui Dumnezeu,” iar nu de națiunea Israel. În versetele 5 și 6 se face o distincție între Rob și Israel. Restaurările Israelului se contopesc în aceste versete, mai întâi fiind repatrierea sa sub domnia lui Cyrus, apoi restaurarea viitoare când Mesia Își va întemeia împărăția.

Robul cheamă locuitorii pământului să ia aminte la cuvintele Sale, prin care El relatează despre nașterea Sa, numele ce I s-a dat înainte de a Se fi născut (Mat. 1:21), de-

spre mesajul Său incisiv și plin de autoritate și despre numirea Sa de către Dumnezeu ca Rob, Prinț al lui Dumnezeu (Israel) în care Iehova avea să fie proslăvit. În continuare El relevă înfrustarea pe care a încercat-o sufletul Său datorită respingerii Sale de către Israel (vezi Mat. 11:16-24), urmată însă de satisfacția că Dumnezeu Îl va răsplăti (cf. v. 4 cu Mat. 11:25, 26).

Dumnezeu L-a chemat nu doar pentru a efectua renașterea Israelului, ci și pentru a aduce mântuire Neamurilor. Versetul 6b e citat la Fapte 13:47 ca fiind o referire la Cristos.

49:7 La prima Sa venire, Domnul a fost profund disprețuit și renegat de națiunea Israel, acordându-I-se pe treptele sociale un loc chiar inferior celui acordat regiilor Neamurilor. Dar la a doua Sa venire, monarhii pământului Îi vor aduce omagiu. Sintagma: „**Slujitorul dregătorilor**” (în GBV: „slujitorul celor puternici”) se aplică cu egală justete la națiunea Israel; vezi cazul lui Iosif, al lui Mardoheu, Ezra, Neemia și al lui Daniel.

49:8-13 Dumnezeu a răspuns la rugăciunea lui Cristos, înviindu-L din morți și apoi încredințându-I sarcina repatrierii Israelului. Robul lui Iehova va chema poporul, rugându-i pe israeliți să se întorcă în patria lor, în acest sens asigurându-le condiții ideale de călătorit. Ei vor veni din toată lumea, chiar din ținuturile îndepărtate ale Sinimului (probabil China). Va fi o zi de mare bucurie când Israelul va gusta mângâierea și îndurarea Domnului pe parcursul călătoriei sale spre patrie.

49:14-16 Între timp, cetatea Sionului este înfățișată ca una care crede că Domnul a uitat de ea. Răspunsul lui Iehova este că o mamă s-ar putea, la un moment dat, să uite de copilul pe care-l alăptează, dar El nu va uita niciodată de cetatea Sa. Sionul este săpat în palmele mâinilor Sale iar zidurile ei nu lipsesc nici o clipă din gândul Domnului. În mod instinctiv comparăm referirea la palmele mâinilor lui Iehova cu rănila suferite de Cristos din pricina iubirii cu care ne-a iubit. Un mare poet creștin englez a redat în chip măiastru acest gând:

Numele meu din palmele mâinilor Sale
Eternitatea nu-l va șterge;

Pe veci întipărit în inima Sa va rămâne
Prin semnele de neșters ale Harului Său.

—Augustus Toplady

49:17, 18 Copiii lui Israel se grăbesc să revină în Sion, în timp ce pleacă ceata dărâmatărilor. Mulțimile ce se adună, îndreptându-se din toate colțurile spre cetatea Sion, sunt asemuite cu giuvaierile cu care este împodobită o mireasă.

49:19-21 Locurile pustiite și părăsite din Israel vor cunoaște o explozie demografică. Sionul se va minuna de ceata uriașă a israeliților veniți din toate colțurile pământului, după atâta amar de timp cât ea a fost văduvă!

49:22, 23 La un semnal din partea Domnului Dumnezeu, națiunile vor organiza un uriaș pod aerian pentru repatrierea exilaților. Monarhii Neamurilor vor sluji poporul lui Dumnezeu iar Israelul își va da seama, în cele din urmă, că se merită să-L aștepte pe Domnul.

49:24-26 Dacă robii din Babilon se îndoiesc de faptul că ar putea fi eliberați din strănsorea puternicului tiran, e bine să știe că Iehova Se va lupta cu dușmanii lor și-i va salva pe copiii lor. Când asupritorii vor culege ce-au semănat, lumea va ști că Domnul este Mântuitorul Israelului și Răscumpărătorul israeliților, Puternicul lui Iacob.

2. Mesia – Ucenicul adevărat (cap. 50)

50:1-3 În cadrul unei convorbiri intime cu Israelul, Iehova le amintește israeliților că nu din pricina vreunui capriciu a divorțat El de ei (deși de divorțat a divorțat de ei, Ier. 3:8), după cum nu i-a dat pe mâna caldeilor din pricina vreunei presupuse datorii către această națiune dintre Neamuri. Mai degrabă, cauza a constituit-o fără-delegile și nelegiuirile lor. Nici unui din membrii acestei națiuni nu L-a primit pe El cu brațele deschise, nimeni nu a răspuns la chemarea Sa. Au crezut ei oare că El nu poate să-I salveze? Oare nu secase El Marea Roșie și Râul Iordan pentru ei? Oare nu îmbrăcase El cerurile în straie de doliu?

50:4-9 În continuarea cel care vorbește este Mesia. Națiunea care L-a respins pe Iehova în Vechiul Testament este aceeași care L-a respins pe Isus în Noul Testament.

El a venit ca Ucenicul Adevărat, învățat de Dumnezeu ca să spună cuvântul potrivit. În fiecare dimineață urechea Sa a fost deschisă să primească instrucțiuni din partea Tatălui Său pentru ziua respectivă. Pentru El a fost o desfătare să facă voia lui Dumnezeu, chiar dacă aceasta a însemnat să meargă la cruce. El nu S-a dat înapoi, ci de bună voie S-a dat pe Sine suferinței și rușinii. Deplin încredințat că Dumnezeu Îl va îndreptăți, El Și-a îndreptat fața cu toată hotărârea, ca de cremene, să meargă spre Ierusalim. Desigur El a fost îndreptățit prin învierea Sa. Acum El îl provoacă pe Satan, ca să mai îndrăznească dacă poate să-L condamne. (Și noi putem face aceeași afirmație îndrăzneată, Ro. 8:31-39.) Toți dușmanii Săi vor îmbătrâni ca o haină mâncată de molii.

50:10 Ultimele două versete descriu două categorii de oameni. În prima sunt cei ce se bizuie pe Domnul în viață. Ei mărturisesc că au nevoie de călăuzire din partea Sa. Domnul îi sfătuiește să se încreadă în numele Domnului și să se bizuie pe Dumnezeuul lor și vor fi scăldați de lumina Sa.

50:11 În a doua categorie sunt cei ce-și făuresc propria lor călăuzire, neresimțind nici o nevoie de călăuzire divină. Aceștia pot umbla în lumina propriilor lor scânteii, dar Domnul va avea grijă ca ei să zacă în dureri.

3. Mesia – Domnitorul drept

(51:1-52:12)

51:1-3 Toți cei din Israel care caută izbăvire sunt îndemnați să-și aducă aminte cum le-a purtat Dumnezeu de grijă în tot timpul scurs de când i-a luat din cariera de piatră (Mesopotamia). Ar trebui să fie încurajați prin rememorarea harului și dragostei cu care S-a purtat Dumnezeu cu Avraam și cu Sara și a faptului că le-a dat acestora un foarte mare număr de urmași. Apoi israeliții trebuie să se îmbărbăteze datorită făgăduinței pe care a făcut-o Domnul că va mângâia Sionul. Observați cele trei chemări la ascultare (v. 1, 4, 7) și cele trei chemări la trezire (51:9; 17; 52:1).

51:4-6 Mesia va domni deopotrivă peste popoarele neevreiești și peste națiunea Israel în Mileniu. Când mia de ani se va sfârși, cerurile și pământul vor fi distruse și toți ne-

credincioșii vor pieri, dar oamenii lui Dumnezeu vor fi păstrați pe veci în siguranță.

51:7, 8 Domnul îndeamnă rămășița să nu se teamă de mânia oamenilor în zilele grele ale Marii Strâmțorări, deoarece pierzarea celor răi este pecetluită după cum izbăvirea poporului Său este asigurată.

51:9-11 La auzul acestor cuvinte, rămășița este îndemnată să-L cheme pe Domnul în ajutor, ca să îi scape de Egipt (Rahab) și de Faraon (șarpele fiind simbolul său), să sece marea pentru ca răscumpărării să poată trece de partea cealaltă. Rememorarea intervenției lui Dumnezeu în trecut îi determină să prevadă întoarcerea robilor în Sion. F. C. Jennings descrie acest eveniment în cuvinte de toată frumusețea:

Capetele lor sunt încununat cu bucuria și înviorarea pe care în zadar o căutaseră până atunci, dar de care iată acum au în sfârșit parte, în timp ce furtuna prin care au trecut se risipește ca un nor întunecat alungat de vânt, desopovărându-i de toate suspinele și lacrimile lor!⁵⁹

51:12-16 Iehova rostește un mesaj de mângâiere la adresa celor care se tem de tiran, fie că e vorba de Nebucadnetarul acelor vremuri, fie de omul păcatului ce încă nu s-a arătat. Ei trebuie să se teamă de Domnul, care a întins cerurile și a întemeiat pământul. Procedând așa, le dispare frica de omul cel slab. **În curând cel în lanțuri va fi dezlegat; nu va muri în groapă și nu va duce lipsă de pâine.** Acești robi au fost dezlegați cu acea ocazie de Cyrus și vor fi dezlegați de Mesia la arătarea Sa în slavă. Cel care infinit de înalt este de asemenea întim aproape, ascuzându-i pe ai Săi sub aripa mâinii Sale. El pune cuvintele Sale în gura lor pentru ca ei să-I fie misionari în lume. Versetul 16 s-ar putea aplica și la Domnul Isus. Tatăl a pus cuvintele Sale în gura lui Mesia, L-a apărat și echipat ca să poată sădi noile ceruri și noul pământ al perioadei Mileniului și să-i spună Sionului: „**Tu ești poporul Meu!**“

51:17-20 „Trezește-te, trezește-te!“ îi spune El Ierusalimului după lunga ei noapte de suferință când nici unul din fiii ei n-a putut s-o călăuzească, când a fost devastată de foamete și de sabie, când bărbații

ei au zăcut neputincioși ca o antilopă vlăguită, prinsă în laț.

51:21-23 El va lua paharul mâniei Sale, ce a făcut Ierusalimul să se clatine, și-l va da dușmanilor ei care au depășit măsura ce le-o rânduise Dumnezeu, purtându-se cu cruzime și necruțare față de poporul Israel.

52:1, 2 Din nou Sionul este chemat să se trezească din somnul captivității sale și să se îmbrace cu straiile sale minunate. Căci niciodată nu va mai fi invadat de păgâni. Desigur aceasta e o anticipare a inaugurării împărăției. Abia atunci se va adevăra acest cuvânt.

52:3-6 Israel nu a fost vândut ca sclav pentru un câștig monetar. Tot așa, națiunea Israel va fi răscumpărată fără bani. Israelii s-au dus mai întâi în Egipt ca oaspeți, dar mai apoi au fost supuși la tot felul de maltratări. Ulterior asirienii i-au asuprit pe israeliți fără temeii, dar nu din motive pecuniare. Acum din nou poporul lui Dumnezeu este tiranizat de asupritorii care nu-l achită Domnului nici o plată. Stăpânii sunt încântați iar numele Domnului este hulit. Dar El Își va arăta puterea și măreția în folosul alor Săi iar aceștia vor ști că El este tot ce a promis că va fi pentru ei.

52:7-10 În versetele următoare se înfățișează întoarcerea evreilor din diasporă, adică din împrăștierea lor în toate colțurile lumii. Și, în drumul spre Sion, care trece prin munți, exilații sunt precedați de crai-nici ce aduc vestea bună despre domnia lui Mesia. Străjerii de pe zidurile Ierusalimului cântă de bucurie, când Îl zăresc pe Domnul ce revine în fruntea unei mulțimi mari. În-suși Ierusalimul este chemat să celebreze marea izbăvire înfăptuită de Domnul.

52:11, 12 Exilații sunt îndemnați să lase în urma lor întinăriunile țării în care fuseseră ținuți robi, în timp ce readuc la Ierusalim vesela templului. Ei nu vor pleca cuprinși de panică sau frică, întrucât Dumnezeu lui Israel va fi ocrotirea lor, mergând în fața și în urma lor.

4. Mesia – Jertfa purtătoare de păcat (52:13–53:12)

Ultimele versete ale capitolului 52 aparțin, de fapt, capitolului 53. În ele este parcursă istoria Robului lui Iehova începând

cu viața Sa pământească, continuând cu crucea și apoi încheindu-se cu slăvita Sa arătare. Adolph Saphir, el însuși un creștin evreu, izbucnește în osanale de bucurie în legătură cu această neasemuit de frumoasă profetie referitoare la cruce:

Binecuvântat și scump capitol! O câți din poporul străvechi cu care Dumnezeu a încheiat un legământ au fost conduși de tine la piciorul crucii lui Cristos! – acea cruce pe care s-au scris cuvintele: „Isus Cristos, Regele Iudeilor!” Și ce comentariu slăvit se va rosti despre tine când, în zilele de pe urmă, Israelul pocăit și credincios, privind-L pe cel pe care ei L-au răstignit, va exclama: „Negreșit El a purtat suferințele noastre și durerile noastre le-a luat asupra Lui; iar noi am socotit că este pedepsit, lovit de Dumnezeu și smerit!”⁶⁰

52:13 Robul lui Iehova S-a purtat cu chibzuință pe tot parcursul slujirii Sale pământești. El a fost înălțat la Înviere, ridicat la Înălțarea Sa la cer și așezat în mărire la dreapta lui Dumnezeu.

52:14 La prima Sa venire, mulți au rămas uimiți de adâncimea suferințelor Sale. Fața și trupul I-au fost schimonosite, trăsăturile de om nemaifiind recunoscute.

52:15 Dar când va veni din nou oamenii vor tresări (NKJV marg.)⁶¹ uimiți de magnifica strălucire a gloriei Sale. Regii națiunilor vor amuți când vor vedea splendoarea Sa fără seamăn. Atunci ei vor înțelege că umilul Om de la Calvar este Regele regilor și Domnul domnilor:

Oare Te-a părăsit atunci Dumnezeul Tău,
Și-a ascuns El fața de nevoia Ta profundă?
Pe fața Ta, odinioară crunt lovită și schimonosită,
Deplina lui slavă acum o citim.

–Miss. C. Thompson

53:1 Rămășița pocăită a Israelului își aduce aminte că atunci când s-a vestit prima venire a lui Mesia nu mulți au fost cei ce au crezut. În consecință, puterea Domnului de a mântui nu s-a descoperit către mulți.

53:2 Domnul Isus a crescut sub privirea încântată a lui Iehova ca o plantă exotică, o mlădiță fragedă în mijlocul acestei lumi

îmbăcsite de păcat. El a fost ca o rădăcină care iese dintr-un pământ uscat. Israel a fost pământul uscat, un sol cât se poate de nepromițător. Națiunea Israel n-a fost în stare să vadă nici un pic din frumusețea Sa, nimic din înfățișarea Sa care s-o atragă spre El. F. B. Meyer descrie taina umilirii Sale:

Mlădița fragedă; planta ce se opintește să străbată scoarța uscată a pământului; absența oricărei înfățișări naturale plăcute. Această imagine așteaptă și își primește talmăcirea deplină din Noul Testament, cu istoria părinților țărani ai lui Cristos, cu ieslea în care a fost pus la naștere și cu toate împrejurările umile, cu uceniciei pe care Și i-a ales dintre pescari; cu sărăcia care nu L-a părăsit nici o clipă; însă avându-l mereu printre admiratori pe oamenii de rând; iar pe cruce având de-o parte și de alta hoți și răufăcători; iar apoi Biserica Sa alcătuită din oameni umili și săraci. Toate acestea au constituit o umilire, lăsând să se întrevadă abia cu greu înălțimile din care S-a pogorât.⁶²

53:3 Disprețuit și respins, El a fost un Om al durerilor care a știut ce înseamnă întristarea. Pentru oameni a fost respingător, ba nici măcar de Israel nu a fost prețuit.

„Om al durerilor“ – ce nume
Pentru Fiul lui Dumnezeu ce a venit
Păcătoșii ruinați să-i răscumpere!
Aleluia! Ce Mântuitor!

Purtând rușinea și cruntele batjocuri,
În locul meu El a stat condamnat;
Iertarea mi-a pecetluit-o prin sângele Său;
Aleluia! Ce Mântuitor!

–Philip P. Bliss

53:4-6 Rămășița știe acum și recunoaște adevărul cu privire la El. Cei din această ceată mărturisesc: „Suferințele noastre El le-a purtat, durerile noastre le-a luat asupra Sa. Dar noi, când L-am văzut pe cruce, am crezut că este pedepsit de Dumnezeu pentru propriile Sale păcate. Dar nu așa au stat lucrurile! Ci pentru fărădelegile noastre, pentru nelegiuirile noastre, pentru ca noi să avem pace, pentru ca noi să fim tămăduiți – pentru asta a suferit El. Adevărul este că noi am fost cei care ne-am rătăcit, apucând pe căi îndărătnice iar Iehova a așezat fărădelegea noastră asupra Sa, El Încercătorul

nostru fără de păcat!“

Până când va veni clipa în care rămășița
Îl va recunoaște, noi, cei ce suntem creștini,
putem rosti următoarea mărturie:

El a fost rănit pentru fărădelegile noastre,
El a purtat păcatele noastre în trupul Său pe
Iemnul crucii;

În schimbul vinovăției noastre El ne-a dăruit
pace.

Din robia noastră ne-a eliberat.

Și prin vânătăile Sale, da, prin vânătăile Sale,
Prin vânătăile Sale sunt tămăduite sufletele
noastre.

El a fost numărat printre răufăcători,
Noi L-am considerat uitat și părăsit de Dum-
nezeu;

Ca jertfă a noastră El a murit.

Pentru ca cerințele legii să fie îndeplinite

Și tot păcatul nostru, tot păcatul nostru

Da, tot păcatul nostru asupra Lui a fost așezat.

Noi ne rătăciserăm, da, ne rătăciserăm cu totii,
Departate de stâna „Păstorului oilor“;

Dar El ne-a căutat acolo unde ne găseam.

Pe munții cei crunți și pustii,

Și acasă ne-a dus, acasă ne-a dus,

Da, ne-a dus acasă la Dumnezeu în siguranță.

—Thomas O. Chisolm

Domnul nostru Isus a suferit toate cele
cinci genuri de răni cunoscute în medicină:
contuzii – create de loviturile de nuia;
sfâșieri – provocate de biciuire; *plăgi (răni
pătrunzătoare)* – provocate de cununa de
spini; *răni perforate* – provocate de cuie;
răni incisive – provocate de suliță.

53:7, 8 „**Ca un miel pe care-l duci la
tăiere și ca o oaie mută înaintea celor care
o tund**“ El a îndurat crucea. El a fost scos în
grabă din temniță și I s-a refuzat un proces
echitabil (sau varianta cealaltă: „**El a fost lu-
at prin constrângere și judecată**“). Se
părea că nu va avea urmași, deoarece a fost
șters de pe pământul celor vii în floarea
vieții, **și lovit pentru păcatele oamenilor**.

53:9 Oamenii **răi** au uneltit să-L în-
groape la un loc cu criminalii, dar Dum-
nezeu a intervenit, zădărniciind acest plan și
astfel **mormântul Lui a fost cu cel bogat**
– adică a fost înhumat în mormântul lui
Ioșif din Arimateea. Oamenii l-au urzit o
îngropare neonorantă, cu toate că **nu făcuse**

nici o neleguire și nu rostise nici o minciu-
nă.

53:10, 11a Și totuși Domnul a găsit cu
cale să-L zdrobească, să-l supună sufe-
rinței. Dar după ce sufletul Lui a fost făcut
o jertfă pentru păcat, El va vedea o sămânță
de urmași, adică toți cei care aveau să
creadă în El; **va trăi multe zile**, în puterea
unei vieți fără de sfârșit. Toate planurile lui
Dumnezeu vor fi realizate în El. Văzând
mulțimile celor care au fost răscumpărați
prin sângele Lui, El va fi pe deplin satisfac-
cut.

53:11b „**Prin cunoștința Lui Sluji-
torul Meu cel drept va îndreptăți pe
mulți**.“ Asta ar putea însemna că
cunoștința Sa despre voia Tatălui Îl va
conduce la cruce și că prin moartea și în-
vierea Sa El îi poate socoti pe credincioși
drepti (neprihăniți). Sau un alt sens ar putea
fi următorul: „prin **cunoașterea Sa**“ adică
oamenii sunt îndreptățiți prin cunoașterea
Sa (Ioan 17:3). Și într-un caz, și-n altul, nu-
mai prin faptul că El a purtat fărădelegile
lor a fost posibil ca mulți să fie îndreptățiți.

Ultima strofă din cântarea lui Thomas
Chisholm, citată anterior, atinge un
crescendo triumfător:

Cine poate număra generația Sa?

Cine va vesti toate biruințele Crucii Sale?

Milioane de morți trăiesc acum din nou,

Mulțimi fără număr vin după El!

Domnul biruitor, Domnul biruitor,

Domnul biruitor și Regele ce va veni!

53:12 O altă urmare a lucrării Sale is-
prăvite este că Iehova va împărți partea Sa
cu cei mari, adică cu sfinții, a căror unică
măreție constă în legătura lor cu El. **Și va
împărți prada cu cei puternici** – adică cu
credincioșii, care sunt slabi în ei înșiși, dar
tari în Domnul.

Patru sunt motivele menționate pentru
glorioasa Sa izbândă. (1) **Și-a vărsat sufle-
tul la moarte**; (2) **a fost pus în numărul
celor fărădelege**, adică cei doi tâlhari
răstigniți împreună cu El; (3) **a purtat pă-
catul multora**; (4) **a mijlocit pentru cei
vinovați**. David Baron face următoarele
comentarii pe această temă:

Verbul... *iaf'gia* („a mijlocit“) constituie un caz de folosire a viitorului perfect sau nehotărât și exprimă o lucrare începută, dar încă neterminată. Cea mai izbtoare împlinire, observă Delitzsch, a fost rugăciunea Mântuitorului răstignit: „Tată, iartă-i că nu știu ce fac.“ Dar lucrarea aceasta de mijlocire pe care a început-o pe cruce El o continuă și acum de la dreapta lui Dumnezeu, unde este actualmente așezat, ca Prinț și Salvator, pentru a da pocăință Israelului și iertarea de păcate.⁶³

Iată ce spune Moody pe marginea paradoxurilor inerente în acest măreț capitol:

Disprețuit, și totuși acceptat și adorat. Sărac, dar bogat. Să moară, și totuși să trăiască. Rabinii au spus că trebuie să fie să existe o dublură a lui Mesia ca să se poată împlini acest capitol.⁶⁴

5. Mesia - Răscumpărătorul și Restauratorul (cap. 54)

54:1-3 Nu e o coincidență faptul că capitolul 54 începe cu cuvântul „**Cântă!**“ Întrucât urmează imediat după capitolul 53, în care ne sunt prezentate moartea, îngroparea, învierea și preamărirea lui Cristos, nici un alt termen nu ar fi mai adecvat.

Primul verset contrastează starea Israelului în captivitate, **neroditor și pustiit**, cu viitoare restaurare a națiunii răscumpărate, în care vor domni din nou bucuria și bunăstarea. Pavel a aplicat versetul acesta Galateni 4:21-31 la Ierusalimul ceresc în opoziție cu cel pământesc. Hotarele țării vor fi considerabil lărgite, pentru a se putea face față exploziei demografice, în contextul în care Israelul va fi liderul **națiunilor** iar oamenii lui Dumnezeu vor locui **cetățile** ce fuseseră părăsite în trecut.

54:4-8 Toată rușinea pe care a presupus-o robia sa în Egipt (**tineretea**) și captivitatea în Babilon (**văduvia**) vor fi date uitării, deoarece Iehova va reazeza națiunea într-o stare de partășie cu El. Captivitatea a exprimat **mânia** de o clipă a lui Dumnezeu; restaurația va demonstra compasiunea și îndurarea Sa veșnică.

54:9, 10 După cum Dumnezeu a încheiat un legământ cu Noe, tot așa El promite acum că atunci când Israel va intra în Mileniu el nu va mai avea parte de mustrare sau mânie.

54:11, 12 Deși Ierusalimul a fost **intris-**

tat și lovit de furtună, Dumnezeu va reface această națiune, redându-i frumusețea. Pietrele ei scumpe vor fi împodobite cu antimoniu iar temelile ei vor fi acoperite cu safir. Crestele zidurilor vor fi făcute din rubin, porțile de cristal și toate marginile de pietre scumpe – toate exprimând în mod figurat o neasemuită frumusețe de care va avea parte Israelul. Dean Alford a exprimat această frumusețe de care va avea parte Ierusalimul în următoarele versuri engleze (redate aici în traducere, n.tr.):

Căci dincolo de orizont.
Se ridică turnurile cetății,
Unde locuiește Dumnezeu;
Acel cămin minunat este al nostru!
Străzi pavate cu jasp,
Porți aurite,
Și râul cel îmbucurător
Răspândind nespuse desfătări.

54:13-15 Toți vor beneficia de educație divină iar prosperitatea va fi fără margini. **Neprihănirea** va predomina. Nu va mai fi nici o teamă de invazie, exil sau **asuprire**. Oricine va încerca să prejudicieze Israelul va fi judecat și pedepsit.

54:16, 17 Dumnezeu care l-a creat pe fabricantul de muniții (**fierarul**) și pe cuceritor (**nimicitorul**) va fi pe deplin capabil de a-și ține sub control creaturile. Iehova a decretat că **nici o armă făurită împotriva** Ierusalimului nu va izbândi și că Israelul însuși îl va condamna pe orice pârâș. Eliberarea de orice condamnare și victoria absolut sigură sunt **moștenirea slujitorilor Domnului**. Așa îi va răzbuna Dumnezeu în epoca de aur a păcii și prosperității.

6. Mesia - Evanghelistul mondial (55:1-56:8)

55:1 Duhul Domnului lansează o invitație evanghelistică Israelului să se întoarcă și în același timp îi îndeamnă pe toți la ospățul evangheliei. Tot ce se cere e să fii conștient de nevoia ta (să însetezi). Binecuvântările sunt **apele** Duhului Sfânt, **vinul** bucuriei și **laptele** Cuvântului cel bun al lui Dumnezeu. Acestea sunt darurile gratuite ale harului, **fără bani și fără plată**.

55:2-5 În starea sa de înstrăinare față de

Dumnezeu, Israel și-a risipit energiile și resursele. Adevărată satisfacție și orice plăcere durabilă se găsesc numai în Domnul. Dacă israeliții se vor întoarce la Domnul, vor primi toate **îndurările sigure** ce i-au fost făgăduite lui David în cadrul **legământului veșnic** pe care l-a încheiat Dumnezeu cu el (vezi Psalmul 89:3, 4, 28, 29). Aceste binecuvântări sunt împlinite în Domnul Isus și în glorioasa Sa domnie. **Națiunile** neevreiești vor beneficia și ele de pe urma împărăției, în contextul în care vor exista relații amicale între Israel și restul națiunilor.

55:6, 7 Calea spre binecuvântare constă în a-L căuta pe Domnul și a te lăsa de păcat. Cei care se întorc astfel la Domnul vor constata că El este plin de **îndurare și iertare**.

55:8, 9 Oamenii nu trebuie să-L judece pe Iehova după **gândurile și căile** lor. El gândește și acționează în modalități care transcend tot ce-și poate imagina vreodată omul. Acest lucru este prin excelență adevărat în cazul planului de mântuire al evangheliei, care constă în întregime în harul lui Dumnezeu, nemaifiind loc pentru nici un merit propriu al omului, cu care acesta s-ar putea lăuda. William Cowper a exprimat acest adevăr în stilul său caracteristic de înaltă ținută a limbii engleze, într-un poem intitulat „Adevărul“:

O ce contrast între lucrările întortocheate ale omului
Și planul simplu, limpede și eficient al Cerului!
Fără dedesubturi meșteșugite,
Fără înflorituri care i-ar putea estompa mesajul;
Liber de orice ostentație sau slăbiciune,
El ni se prezintă în toată splendoarea ca bolta cerului albastru,
Maiestuos în simplitatea sa.
Înscrise deasupra porții, de departe,
Vizibile ca strălucirea unei stele,
Lizibile doar prin lumina ce-o emană,
Stau aceste cuvinte dătătoare de viață pentru suflet:

CREDE ȘI VEI TRĂI!

55:10, 11 Cuvântul lui Dumnezeu este la fel de irezistibil și eficace precum ploaia și zăpada. Toate armatele din lume nu i se pot împotrivi, Cuvântul Domnului îm-

plinindu-și scopul. Cuvântul lui Dumnezeu *nu eșuează* niciodată în realizarea țelurilor sale:

Tot așa și Cuvântul Meu, care iese din gura Mea, nu se întoarce la Mine fără rod, ci va face ce Îmi este plăcut și va împlini lucrul pentru care l-am trimis.

55:12, 13 Cei care Îl caută pe Domnul vor părăsi țara robiei **cu bucurie**, întorcându-se acasă **cu pace**. Întreaga natură se va bucura de eliberarea ce-i va fi hărăzită. Pământul se va bucura de eliberarea de sub blestem, urmarea fiind o fertilitate nemaipomenită. **În locul spinilor și al mărarăcinilor** vor crește **chiparosul și mirtul**. Toate aceste binecuvântări din perioada Mileniului Îi vor aduce Domnului un renume și vor constitui un semn veșnic, adică un memorial etern al harului și bunătății Sale.

56:1-8 Ca o anticipare a izbăvirii pe care le-o va aduce Dumnezeu, exilații sunt îndemnați să înceapă să practice **dreptatea și neprihănirea** și să țină **Sabatul**. Nici **străinul**, nici **eunucul** nu trebuie să se teamă că vor fi excluși de la vreuna din binefacerile împărăției lui Cristos. În fapt, cei ce ascultă de Cuvântul Domnului vor beneficia de posturi privilegiate. Templul va fi atunci o **casă de rugăciune pentru toate națiunile**, nu doar pentru Israel. Dumnezeu va aduna Neamurile în staulul Său, alături de casa lui Israel.

7. Mesia - Judecătorul celor răi (56:9-57:21)

56:9-12 Versetul 9 ne readuce la zilele de răzvrătire ale Israelului. Națiunile (**fia-rele**) sunt chemate să mustre poporul ai căror străjeri nu văd pericolul. Sunt ca niște **câini muți** care nu **latră** ca să-i avertizeze pe oameni. Ei sunt visători ce iubesc **somnul**. Sunt **păstori lacomi**, mercenari și egoiști. Ei își invită prietenii să **bea** și să **petreacă**, zicând: „Mâine va fi ca astăzi, ba chiar mai lată o vom face“ (Ronald Knox).

57:1, 2 Primele două versete ale capitolului 57 sunt legate de versetele 9-12 din capitolul precedent. În mijlocul păcatului și asupririi, **cei neprihăniți** sunt loviți de per-

secuții. Din punct de vedere omenesc, nimănui nu pare să-i pese. Dar lui Dumnezeu îi pasă – El îi izbăvește pe cei evlavioși de rău și-i duce la **pace și odihnă**.

57:3-6 Chiar în exil, unii oamenii continuă practicile idolatre. În acest sens, ei sunt **urmașii părinților lor necredincioși, adulterul și prostituata**. Bațjocorindu-L pe Domnul, ei sunt **copiii fărădelegii și ai falsității**. Ei ard cuprinși de poftă când se închină arborilor, când jertfesc în văi **copii** în cinstea lui Baal și Moloc.

57:7-10 Toate acestea fac parte din relația lor adulteră de închinare la idoli, la lăcașurile lor de pe înălțimi. În loc să scrie legea lui Dumnezeu pe **ușorii... ușilor** (Deut. 6:9; 11:20), ei atarnă simboluri idolatre **în dosul ușilor** și se angajează în orgii sexuale. Ei aduc daruri și ofrande **regelui** (Moloc înseamnă rege) și trimit **soli în Șeol** în căutarea unor noi urâciuni. Chiar când sunt istoviți de acest dezmăț, tot nu renunță la păcatele lor, ci par să capete forțe noi cu care se avântă și mai turbat în gustarea din toate fărădelegile.

57:11-13 Fără nici o teamă de Iehova, ei mint și nici din greșeală nu se gândesc la El. Pentru că El tace, ei își pierd respectul pentru El. Dar El le va demasca neprihănirea lor de sine și idolii lor nu le vor putea veni în ajutor. Dumnezeii lor vor fi total neputincioși, în schimb cei ce se încred în Domnul vor avea parte de binecuvântare.

57:14-19 Celor credincioși din exil Dumnezeu le promite că se va construi o șosea pentru a facilita revenirea lor în patrie și că toate obstacolele vor fi înlăturate. Căci Dumnezeu care locuiește **în locuri înalte și în sfîntenie** locuiește și în inima **smerită și zdrobită**. El nu Se va lupta pe veci cu sufletele pe care le-a creat, căci altminteri ele ar pieri sub mânia Sa. Da, e drept că Dumnezeu Și-a trimis mânia împotriva poporului său lacom și căzut în păcat, dar mânia Sa are o limită. El îi va restaura pe cei ce se lasă de idolatria lor, pe aceștia făcându-i să-I aducă rodul buzelor lor.

57:20, 21 Frumoasa similitudine făcută de Isaia între cei răi și marea învolburată a fost redată minunat în limba engleză, în formă versificată:

20: Dar cei răi – ei sunt ca marea,

De furtună loviți, neputându-se odihni,
Ale cărei ape sunt mereu frământate,
Aruncând afară noroi și murdărie!⁶⁵

Pentru cei drekți va fi pace, dar pentru cei răi nu este pace.

C. Păcatul Israelului, judecata, pocăința și restaurarea sa (cap. 58–66)

Ultimele nouă capitole ale cărții Isaia descriu soarta finală a credincioșilor și a apostatilor. Să-l ascultăm pe Alfred Martin:

Secțiunea cu care se încheie cartea [Isaia] descrie glorioasa consumare [împlinire] pe care i-a rezervat-o Dumnezeu Israelului, poporul Robului și canalul de care Se servește Dumnezeu pentru a aduce binecuvântare lumii. Pe tot parcursul acestei secțiuni se arată contrastul puternic dintre cei răzvătăți și cei credincioși, contrast ce nu lipsește cu desăvârșire din nici un text mai cuprinzător al Cuvântului lui Dumnezeu.⁶⁶

1. Desfătările adevăratei spiritualități (cap. 58)

58:1-5 Profetul trebuie să vestească în gura mare **neleguirea** lui Iuda. Se pare că oamenii lor le place tare mult să efectueze ritualurile zilnice prescrise, ca și când ar fi o națiune ascultătoare. În realitate însă ei Îl acuză pe Dumnezeu că ar fi nepăsător față de posturile lor și actele lor de smerenie, dar Dumnezeu îi acuză că-și satisfac plăcerile lor, că profită de salariații lor, exploatându-i, că se luptă cu pumnii chiar în toiul posturilor lor. Nu acesta este genul de post pe care pune Dumnezeu preț. Adevăratul post nu ține de postura fizică pe care o adoptă cineva sau de exprimarea exterioară a unei stări de jale.⁶⁷

58:6-8 Dumnezeu dorește postul care să fie însoțit de dezlegarea lanțurilor răutății, de ridicarea jugului de pe grumazul celor asupriți, de hrănirea celor flămânzi, de asigurarea unui adăpost pentru cei săraci, de îmbrăcarea celor goi și de ajutorarea semenului nevoiaș. Cei care astfel practică dreptatea socială vor avea negreșit parte de călăuzire, însănătoșire și escortă ocrotitoare. „**Dreptatea ta**“ poate însemna fie sus-menționatele fapte de mărinimie, fie

neprihănirea lui Dumnezeu, care este atribuită celor ce cred. Se cuvine să cităm aici parafrizarea versetelor 5-8 așa cum apar ele în Psaltirea Scoțiană:

Fie ca cei ce simt povara asupririi

de îndurarea ta plină de tandrețe să aibă parte:

Și fie ca cei neajutorați și fără adăpost să beneficieze de grija ta deosebită.

Du-te și urează-i orfanului flămând binecuvântarea belșugului tău;

Invită-l înăuntru pe străinul de la poarta ta și oferă-i un loc de odihnă.

Iar cel ce lăncezește în gerul de afară dă-i prilejul să se încălzească și să se îmbrace cu haine călduroase;

Asumă-ți fericita sarcină de a însenina fruntea celui amărât.

Atunci ca zorii strălucitori, în pace și bucurie, vor fi zilele tale;

Iar slava de la Domnul din înălțime căile tale toate ți le va lumina.

58:9-12 Cel evlavios este asigurat că ori de câte ori va chema, **Domnul va răspunde...** „**Iată-Mă.**“ Dacă va elimina asuprirea, dacă va înceta să mai arate cu degetul, pe un ton acuzator sau batjocoritor, și dacă va pune capăt împroșcării cu noroi și bârfelor, dacă va veni în ajutorul celor nevoiași, alinând durerile fizice și spirituale, atunci Dumnezeu promite că noaptea sa se va preface în zi. Va beneficia de călăuzire, de belșug de lucruri bune, de sănătate și tărie, de frumusețe și rodnicie și de refacere pe plan național. „Fiii voștri vor rezidi ruinele părăsite ale cetăților voastre și veți fi cunoscut drept «Poporul care își reclădește zidurile și cetățile»“ (v. 12, LB).

58:13, 14 Dacă oamenii lui Dumnezeu vor respecta **Sabatul**,⁶⁸ abținându-se de la lucrările lor obișnuite sau de la plăcerile egoiste, dacă vor considera o delectare să cinstească ziua sfântă a lui Dumnezeu, atunci își vor găsi desfătarea în Domnul care a dăruit ziua; iar El le va dăruia o poziție de conducători pe pământ și moștenirea pe care Dumnezeu i-a promis-o lui Iacob. Nimic nu va putea împiedica acest lucru, deoarece **gura Domnului a vorbit.**

2. Fărădelegile Israelului (cap. 59)

59:1-8 Păcatul Israelului este cel care îi

oprește pe Dumnezeu de a-i izbăvi; cu siguranță vina nu poate să I se impute lui Iehova. Măinile lor, degetele, buzele și limba lor sunt cu toate active când vine vorba de a ucide și de a minți. Peste tot dreptatea este pervertită, justiția e călcată în picioare, necinstea fiind preamărită. Oamenii **concep răul și nasc nelegiuirea.** Activitățile lor sunt la fel de periculoase ca ouăle de viperă și tot atât de nefolositoare ca pânda de păianjen. Păcatul controlează toate aspectele vieții lor – ce fac, unde se duc, ce gândesc. Nu le pasă de **pace** nici de **dreptate**, preferând tot ce e strâmb. Ceea ce a fost valabil în cazul Israelului se aplică deopotrivă la întreaga omenire (Ro. 3:15-17).

59:9-15a Adresându-se rămășiței credincioase, Isaia mărturisește acum păcatul lor de parcă ar fi al său. El recunoaște nedreptatea lor, absența neprihănirii din viața lor, orbirea și starea lor de mortăciune. Ei mărăie nerăbdători și gem apăsați. Nu este pic de dreptate și nici o izbăvire. Fărădelegile lor s-au înmulțit în ochii lui Dumnezeu, mărturisind împotriva lor. Ei s-au lepădat de Domnul, îndepărtându-se de El. Au vorbit cu cuvintele asupririi, răzvrătirii și falsității. Dreptatea este alungată, neprihănirea ținută la distanță iar adevărul cade răpus pe stradă. Integralității i se refuză intrarea, adevărul nu se găsește nicăieri iar cel evlavios este atacat.

59:15b-21 Când Domnul privește jos, El este întristat că nu există dreptate. El Se minunează că nu este nici un om (mijlocitor sau mediator) capabil să rezolve situația, drept care El intervine, soluționând El însuși problema. Brațul Său (tăria) Îi aduce victoria iar neprihănirea Sa Îl susține. El Se îmbracă în armură și pornește la atac împotriva dușmanilor Săi, în neprihănire, mântuire, răzbunare, răvnă și furie. El le dă Neamurilor exact ceea ce merită, pentru ca, în sfârșit, toți oamenii de la răsărit la apus să fie obligați să recunoască faptul că El este Domnul, căci El (Mesia) vine ca un torent, mânat de suflarea lui Iehova. El va veni ca Răscumpărător al rămășiței evlavioase din Sion. Apoi Dumnezeu va încheia un nou legământ cu casa lui Israel, cum citim și în Ieremia 31:31-34; Evrei 8:10-12; 10:16, 17.

3. Gloria viitoare a Sionului (cap. 60)

60:1-3 A sosit timpul ca Sionul să se scoale și să strălucească, deoarece slava Domnului, adică Mesia Însuși, S-a arătat. E vremea celei de-a doua veniri a Sa. Lumea este încă în întuneric spiritual și în întunericul Marii Strămtorări, dar Domnul strălucește asupra Israelului și prin Israel către întreaga lume. Reprezentanții Neamurilor – inclusiv regii – se îndreaptă degrabă spre Ierusalim pentru a aduce omagiu națiunii renăscute.

60:4-7 Ridicându-și ochii, Ierusalimul vede fiii și fiicele ei întorcându-se în patrie. O bucurie fără margini îi umple inima când vede cum Neamurile îi aduc daruri și tribut. Caravane cu cămile de departe și de aproape, vin încărcate cu aur și tămâie, laudând numele lui Iehova. Turme mari sosesc la Ierusalim pentru a fi folosite la jertfele de la templu, comemorând lucrarea isprăvită a lui Mesia la Calvar. Observați că mirul lipsește în versetul 6, deoarece mirul reprezintă suferința. Suferințele îndurate de Cristos în lucrarea Sa de ispășire s-au încheiat pe veci! La a doua Sa venire nu va mai fi decât aur (glorie) și tămâie (mireasmă).

60:8, 9 Fiii și exilații Ierusalimului se întorc la bordul unui șir neîntrerupt de avioane, ca stoluri de păsări, împreună cu vase mari la bordul cărora sunt transportate marile lor bogății.

60:10 Străinii slujesc în calitate de echipe de constructori iar regii ca slujitori ai poporului lui Dumnezeu. Asta pentru că s-a produs o răsturnare de situație. Dumnezeu Își arată acum îndurarea față de națiunea pe care odinioară a pedepsit-o.

60:11-14 Nu mai e nevoie să se încuie porțile cetății, deoarece a dispărut pericolul. Dimpotrivă, este important ca ele să fie ținute deschise pentru ca regii și caravanele cu bogății să poată sosi, zi și noapte! Nimicirea o paște pe orice națiune care nu va sluji Israelul în ziua aceea. Libanul își trimite cei mai de preț arbori ca să înfrumusețeze zona Templului. Descendenții acelor Neamuri care în trecut au persecutat Israelul acum recunosc Ierusalimul ca fiind Cetatea Domnului, Sionul Sfântului lui Israel.

60:15, 16 În trecut urât și părăsit, acum Sionul a devenit o cetate excelentă, hrănită

și susținută de restul lumii. Străvechiul popor al lui Iehova va cunoaște atunci că El este Mântuitorul și Răscumpărătorul său, Puternicul lui Iacob.

60:17-22 Materialele cele mai de preț, aurul și argintul, bronzul și fierul, vor fi folosite în lucrările de construcție ale cetății, pacea îndeplinind rolul de superintendenți iar neprihănirea rolul de forță de poliție. În locul violenței și nimicirii, se vor instala Mântuirea și Lauda. Nu va mai fi nevoie de lumina soarelui și a lunii la Ierusalim, deoarece slava Domnului va asigura toată lumina de care este nevoie. Întunericul va dispărea iar jalea Israelului va fi încetat. Un popor neprihănit va moșteni țara, sădit de Dumnezeu pentru slava Sa. Cei mai smeriți dintre oameni vor fi binecuvântați cu număr mare de urmași, deoarece Domnul a decretat acest lucru și Se va grăbi să-l ducă la îndeplinire.

4. Slujbele lui Mesia (cap. 61)

61:1-4 Noi știm că Domnul Isus este cel care vorbește aici deoarece El a citat versetele 1-2a în sinagoga din Nazareth (Luca 4:16-21) și a adăugat: „Astăzi s-a împlinit această Scriptură în auzul vostru“ (v. 21). El a fost **uns** cu Duhul Sfânt la botezul Său și misiunea Sa a avut drept scop să ducă vestea bună a mântuirii la săraci, să lege rănile celor cu inima zdrobită, să proclame libertatea pentru captivii păcatului și să deschidă temnița (sau ochii, RSV marg.) celor care erau ținuți legați. Și apoi Domnul a încheiat citatul cu cuvintele: „**să vestesc anul de îndurare al Domnului**“ deoarece ceea ce urmează: „**ziua de răzbunare a Dumnezeului nostru**“, nu se va împlini decât la a doua Sa venire. La glorioasa Sa arătare El va vesti **ziua** judecății lui Dumnezeu. Apoi El îi va **mângâia** pe **cei intristați** din Sion, dăruindu-le o ghirlandă a bucuriei, în locul de **cenușă** pe capetele lor, **untdelemnul bucuriei** în locul **plânsului**, **lauda** în locul unui **duh mâhnit**. Poporul Său ales se va numi atunci „**terebinți ai dreptății**“, sădiți de Domnul și aducându-I Lui slavă. Ei vor rezidi cetățile Țării Făgăduinței ce au zăcut într-o stare de ruină.

61:5-9 Străinii îi vor sluji pe israeliți, în calitate de muncitori agricoli, dându-le cin-

stea cuvenită ca **preoți și slujitori ai Dumnezeuului nostru**. Bogățiile Neamurilor vor fi dăruite evreilor iar ocara ce a planat asupra lor veacuri de-a rândul se va sfârși, poporul Domnului având parte de o măsură dublă de onoare (Formulele de adresare la persoana a doua plural și la a treia plural din versetul 7 se referă la aceleași persoane, evreii.) Amintindu-Și de nedreptatea, jarul și umilirile la care au fost supuși aleșii Săi, Iehova îi va răsplăti și va încheia un legământ veșnic cu ei, pentru ca națiunile să-i recunoască drept binecuvântații Domnului. În general se crede că acesta este noul legământ (Ier. 31:31-34; Ev. 8:8-12).

61:10, 11 Mesia Se situează în fruntea laudelor înălțate de rămășița Sa răscumpărată. El celebrează hainele glorioase ale mântuirii și neprihănitii cu care Dumnezeu i-a împodobit și apariția unei neprihănitii și laude practice în Israel, înaintea națiunilor în timpul Mileniului. (S-a stabilit că identitatea vorbitorului din versetele 10 și 11 ar fi: după unii Isaia, după alții Sionul sau chiar Mesia Însuși. Noi preferăm ultima variantă, adică același vorbitor ca în versetele 1-3.)

5. Desfătările viitoare ale Ierusalimului (cap. 62)

62:1-5 Domnul nu va tăcea și nu Se va odihni până când binecuvântările promise Ierusalimului nu se vor fi realizat. Atunci Neamurile vor vedea Sionul îndreptătit iar Iehova va da cetății un nume nou. El Se va purta cu Sionul cu mare admirație, cum mănuieste un rege o **coroană**. Cetatea ce se numea **Părăsită** se va numi „Desfătarea Mea este în ea“ (**Hefzibah**) iar țara ce se numea „**Pustiită**“ se va numi acum „**cășătorită**“ (**Beulah**). Numele acestea exprimă afecțiunea plină de tandrețe a lui Dumnezeu și desfătarea Sa maritală pentru cetatea Sa și țara Sa. Cetățenii Ierusalimului vor fi căsătoriți cu ea iar Domnul se va bucura de Sion cum se bucură un mire.

62:6-9 Între timp, Iehova a așezat străjeri pe zidurile Ierusalimului și i-a instruit să nu pregete să mijlocească și să nu-I dea odihnă până când Ierusalimul va fi devenit regina cetăților lumii. Niciodată nu vor mai fi confiscate elementele Ierusalimului, ci

vor fi puse la dispoziția celor care au muncit din greu.

62:10-12 Acum exilații sunt îndemnați să treacă prin porțile Babilonului și să revină în Israel, parcurgând șoselele binc pavate, cu steagurile fluturând în bătaia vântului. În toată lumea s-a făcut anunțul că **mântuirea** Israelului a venit în Persoana lui Mesia și că El își va **răsplăti** poporul. „Poporul sfânt“ și Ierusalimul vor purta de acum denumirea plină de semnificație și demnitate: „Popor sfânt, Răscumpărați ai Domnului“ și respectiv „Cetate căutată și nepărăsită.“ Paragraful acesta anticipează revenirea din Babilon, în cadrul restaurației finale a Israelului la a doua venire a lui Cristos.

6. Ziua răzbunării (63:1-6)

Când Domnul va reveni pentru a-și stabili Împărăția, mai întâi El va trebui să-și nimicească dușmanii. Distrugerea are loc în mai multe momente diferite și în diverse locuri. Una din etape se va desfășura în Valea Armagedon (Apo. 16:16), alta în Valea Iehosafat (Ioel 3:12) și alta în **Edom**. Aici în capitolul 63 este vorba despre aceasta din urmă. Mesia înaintează, venind dinspre **Bozrah**, o metropolă a **Edomului**, îmbrăcat în straie glorioase, înroșite de sângele dușmanilor Israelului. Când este întrebat de ce-I sunt veșmintele roșii, Domnul recurge la metafora **teascului** pentru a descrie cum Și-a călcat în picioare dușmanii. A venit vremea ca El să Se răzbune pe ei și să-Și răscumpere poporul. În absența vreunui izbăvitor uman, El a intervenit, câștigând izbânda.

7. Rugăciunea rămășiței (63:7-64:12)

63:7-10 În continuare, profetul, vorbind în numele rămășiței aflate în captivitate, caută să obțină izbăvirea acestor oameni din groaznica loc stare. Mai întâi el recapitulează actele de bunăvoință ale lui Dumnezeu față de națiune în trecut. Iehova S-a purtat numai cu bunătațe și îndurare față de israeliți, arătându-Și față de ei marea Sa bunătațe. Dumnezeu i-a numit poporul Său. Deși a știut dinainte ce vor face ei, El este prezentat aici în ipostaza de a considera drept un lucru de neconceput ca ei să-L

părăsească vreodată și să se alipească de alți dumnezei. Așadar El a devenit Mântuitorul lor. De asemenea a devenit părtaș cu ei la toate încercările prin care au trecut, în special la toată suferința pe care au îndurat-o în Egipt. **Îngerul** (este același termen ce este tradus și prin *Sol*) **i-a salvat. În dragostea și îndurarea Sa El i-a răscumpărat** din Egipt și le-a purtat de grijă în tot timpul peregrinărilor lor prin pustiu. Dar ei au răspuns la dragostea Sa cu răzvrățire, și astfel El a devenit Adversarul lor.

63:11-13 Dar chiar această rememorare a **zilelor de demult** face să se nască următoarea întrebare: „**Unde este Cel care a trecut** Israelul prin **Marea Roșie**, avându-i în frunte pe Moise și Aaron și pe ceilalți păstori? **Unde este Cel care a pus Duhul Său cel Sfânt** în Moise, după care a despiciat marea în două ca **Moise** să poată să-i treacă cu bine de partea cealaltă, în felul acesta aducând cinste **veșnică numelui Său**? Unde este Iehova care i-a trecut prin mare, făcând ca israeliții să treacă pe pământ neted, ca pe un platou de-a lungul căruia calul poate merge fără să se poticnească?

63:14 După cum animalul se duce în vale ca să găsească odihnă și înviorare, tot așa Dumnezeu Și-a condus poporul spre o țară de odihnă. Și, procedând așa, El Și-a câștigat un nume glorios. Observați Trinitatea: Iehova Domnul (v. 7); Îngerul lui Iehova (v. 9); **Duhul Domnului** (v. 10, 11, 14).

63:15, 16 Rememorarea tuturor îndurărilor manifestate de Dumnezeu față de poporul Său îl conduce pe profet să privească înainte, spre momentul când Iuda avea să fie dusă în captivitate în Babilon, drept care profetul se simte îndemnat să mijlocească pentru exilați. Se pare că **răvna** Domnului, **tăria și îndurările** Sale îi sunt refuzate rămășiței. Isaia pledează însă în favoarea popoului, susținând că Dumnezeu este în continuare Tatăl lor, chiar dacă Avraam și Israel ar fi să-i dezmoștenească.

63:17-19 În versetul 17 rămășița pare să dea bine pe Domnul pentru propria ei cădere în păcat, dar adevărul este că Dumnezeu nu împietrește inimile oamenilor decât

după ce aceștia și le-au împietrit ei înșiși. Probabil rămășița vrea să spună: „De ce ai îngăduit să ne depărtăm de căile Tale?” Se spune adesea că Dumnezeu face un anumit lucru, când, de fapt, doar îngăduie să se facă lucrul respectiv. În orice caz, exilații strigă către Iehova să revină alături de ei în îndurarea Sa. Israel avusese stăpânire peste țară doar un timp relativ scurt, în contextul în care acum sfântul lăcaș zace în ruine iar israeliții, poporul lui Dumnezeu, nu o duc cu nimic mai bine decât națiunile ce nu au cunoscut niciodată relația specială ce s-a statornicit între poporul ales și Domnul Dumnezeu în virtutea legământului pe care l-a încheiat El cu ei.

64:1-5 Rugăciunea care a început în 63:15 continuă acum, transformându-se într-o mărturisire. Rămășița Îl imploră pe Dumnezeu să sfășie cerurile și să se coboare, revărsându-Și mânia asupra dușmanilor Săi. Cei credincioși care au rămas rememorează momentele din trecut când Dumnezeu a intervenit în chip miraculos, demonstrând că este singurul Dumnezeu adevărat, care acționează în folosul celui ce Îl așteaptă pe El. Ei își aduc aminte că Dumnezeu Își arată îndurarea față de cei ce se delectează în a practica neprihănirea. Ei însă și-au atras mânia Sa prin persistarea în păcatele lor și acum se întreabă dacă mai e vreo speranță ca oameni de felul lor să poată fi mântuiți.

64:6, 7 Ei mărturisesc necurăția din viața lor personală, recunoscând că până și faptele lor cele mai bune (**neprihănirea**) sunt ca niște cărpe murdare.⁶⁹ Nici nu e de mirare că ei sunt ca niște frunze vestejite, purtate de vântul nelegiuirilor lor. În Israel este multă mortăciune pe plan spiritual. Mijlocitorii nu sunt de găsit, deoarece Iehova i-a abandonat, lăsându-i în plata păcatelor lor.

64:8, 9 Și totuși Domnul încă este Tatăl lor; încă mai este nădejde ca olarul să mai scoată ceva din lutul pe care-l lucrează. Și astfel ei Îl roagă stăruitor să-Și potolească mânia, să ierte și să uite păcatele lor și să-i recunoască din nou ca popor al Său.

64:10-12 Starea de devastare în care se află țara și în special Ierusalimul și templul sunt motive puternice pentru care Dum-

nezeu ar trebui să-Și potolească mânia și să intervină decisiv în favoarea poporului Său greu încercat.

8. Răspunsul Domnului la rugăciunea rămășiței (cap. 65)

65:1 Aici începe răspunsul lui Dumnezeu la rugăciunea formulată anterior de ei (63:15–64:12).

În context, primul verset se referă la eșecul Israelului de a-L căuta pe Dumnezeu și refuzul său de a răspunde la chemarea Lui. Dar Pavel aplică acest text în Romani 10:20 la chemarea Neamurilor: „Am fost găsit de cei ce nu Mă căutau; am fost făcut cunoscut celor care nu întrebau de Mine.“

65:2-7 Versetele acestea se referă fără îndoială la Israel. Dumnezeu pledează fără încetare, îndemnând poporul ce s-a datat la fapte abominabile de idolatrie și păgânism să se pocăiască. Deoarece ei au fost inițiați în ritualurile secrete, se consideră mai sfinți decât semenii lor. Întrucât sunt o sursă constantă de iritare pentru Cel Preaînalt, El le va plăti cu vârf și îndesat pentru idolatria și păcatul lor.

65:8-12 Iehova promisese că va cruța un **ciorchine** bun de struguri (rămășița credincioasă) în cadrul unei vii altminteri rea (restul națiunii). Această rămășiță pe care o va păstra El va **locui** în țară. Turme vor păștea în Câmpia **Șaron**, la vest, și în **Valea lui Acor**, la est, în folosul sfinților. Cât despre masa apostatilor, lucrurile stau cu totul altfel. Ei au dat uitării templul, închinându-se lui **Gad** (însemnând trupă sau noroc) și lui **Meni** (însemnând număr sau destin). Prin urmare Dumnezeu îi va sorti **sabiei**. În loc să răspundă la chemările Domnului, ei au **ales** lucruri care au fost rele și neplăcute Domnului.

65:13-16 Contrastul dintre soarta adevăraților credincioși și cea a necredincioșilor este evidențiat aici. Este deosebirea dintre hrană din belșug și foame, dintre băutură din belșug și sete, între bucurie și rușine, între cântare și jale, între blestemul unei adultere (Nu. 5:21-24) și o binecuvântare. În ziua aceea, când relele pământului vor fi îndreptate, oamenii vor rosti numele „**Dumnezeul adevărului**“

când se vor binecuvânta unii pe alții sau când vor depune un jurământ. Cu alte cuvinte, Dumnezeu va fi recunoscut drept Cel care aduce la îndeplinire planurile Sale, Cel care face exact așa cum a spus că va face.

65:17 Ultimele versete din capitolul 65 descriu condițiile care vor prevala în Mileniu. „Noile ceruri“ și „noul pământ“ de aici se referă la împărăția lui Cristos pe pământ; în Apocalipsa 21 ele se referă la starea eternă. În noile ceruri și noul pământ ale lui Isaia încă mai există păcat și moarte. În schimb în Apocalipsa 21, acestea vor fi trecut.

65:18-23 Când va veni împărăția, Domnul Se va bucura pentru Ierusalim și pentru poporul Israel. Nu se vor mai auzi gemetele de durere și strămtorare. Cel ce va muri la vârsta de o sută de ani va fi socotit un copil. Un centenar care va păcătuia va fi eliminat. Oamenii vor apuca să se bucure de rodul muncii lor, deoarece durata de viață va fi mult mărită în timpul Mileniului în cazul celor credincioși. Nu va mai exista muncă neproductivă iar tinerii nu vor mai fi secerăți în floarea vârstei de război sau calamități. Părinții și copiii se vor bucura de binecuvântarea Domnului.

65:24, 25 Nu vor mai fi piedici în calea rugăciunii. Animalele sălbatice vor fi domesticite iar șerpii veninoși se vor hrăni cu țărâna înfrângerii și umilinței. Nu va mai exista nici un pericol pe **muntele** cel sfânt al Sionului.

9. Consumarea: pacea ca un fluviu (cap. 66)

66:1, 2 Cuvintele cu care începe ultimul capitol din Isaia au fost scrise pentru poporul nepocăit al Israelului. Să nu creadă israeliții că în această stare Îi pot fi plăcuți lui Dumnezeu prin construirea unui templu dedicat Lui. La urma urmelor, El este Creatorul și Stăpânitorul universului, cel întronat în ceruri, având pământul ca așternut al picioarelor Sale. Locuința pe care o dorește El este inima smerită și căită a unei persoane, care tremură la auzul cuvântului Său.

66:3, 4 Cei nepocăiți Îi ofensează pe Dumnezeu prin însăși efectuarea mecanică

a ritualurilor religioase. Când sunt lipsite de sfințenie practică, jertfele și ofrandele lor sunt, în realitate, niște crime și urâciuni. Ei pot alege căile lor fățarnice, dar nu pot alege consecințele ce vor urma. Dumnezeu este cel ce va aduce aceste consecințe inevitabile. Cei ce refuză chemarea Sa la pocăință, persistând să umble pe căi urâte de El, vor gusta mânia Sa.

66:5, 6 Acei evrei credincioși și temători de Dumnezeu, care tremură la auzul cuvântului Său vor fi persecutați de proprii lor frați. Persecutorii răi vor crede însă că-I fac lui serviciu Dōmnului, după cum reiese din cuvintele lor pline de o falsă pioșenie: „**Domnul să fie slăvit, ca să putem vedea bucuria voastră!**“ adică bucuria de a fi fost izbăviți în chip miraculos. Dar Domnul va interveni, făcându-i de rușine pe dușmanii lor. Lucrarea de judecată va începe de la templu. Acolo glasul lui Iehova va dezvălui faptul că a sosit clipa recompensării.

66:7-9 În versetul 7 Israel aduce pe lume un copil de parte bărbătească (Mesia) înainte de a fi sosit durerile nașterii (Marea Strămtorare). În versetul 8 ea (națiunea Israel) aduce pe lume fii după vremea durerilor ei. Prima naștere a avut loc în urmă cu aproape două mii de ani la Betleem. A doua este renașterea spirituală a Israelului, ce va avea loc în Marea Strămtorare. Nimic nu-L va împiedica pe Dumnezeu de a-Și aduce la îndeplinire planul.

66:10-17 Ziua restaurării Israelului va fi un timp de mare bucurie la Ierusalim. Toți cei care o iubesc și au plăns cu ea se vor bucura împreună cu ea, plini de o bucurie nespus de mare și încântare pentru acest moment glorios. Îmbogățită de gloria Neamurilor, la rândul ei ea va dăruia prosperitate, hrănire, mângâiere și reîntinerire tuturor celor care vin la ea. Atunci va fi clar pentru toată lumea că Iehova este decis să aibă grijă de soarta alor Săi și de pedepsirea dușmanilor Săi. A doua venire a Domnului va însemna dezlănțuirea furioasei Sale indignări împotriva idolatriilor și rebelilor. El îi vede cum își îndeplinesc mecanic ceremonialele, căutând să fie curați din punct de vedere ritu-

alist, pentru ca apoi să se bălăcească în cele mai abominabile practici idolatre.

66:18-21 El le cunoaște faptele și gândurile și atunci când va aduce peste ei judecata, ei vor vedea gloria Sa. El le va da un semn supranatural, pe care nu-l putem identifica în prezent. Cei care vor scăpa se vor duce până la marginile pământului, răspândind vestea despre puterea și faima Domnului. Atunci Neamurile vor pune în mișcare toate mijloacele de transport pentru a facilita revenirea Israelului împrăștiat în patria sa, făcând acest lucru ca și când ar aduce o ofrandă lui Iehova. Dumnezeu va reinstitui preoția și ordinul levitic pentru slujba în templul milenar.

66:22, 23 Israel va beneficia de un statut de permanență și siguranță în fața lui Dumnezeu ca **cerurile noi și ca pământul nou**. Pelerini din toate națiunile vor veni la Ierusalim la vremea potrivită pentru a se închina.

66:24 Cât se vor afla acolo, vor merge în Valea Hinnom și vor vedea cadavrele rebelilor ce vor fi incinerate în crematoriu, în focul perpetuu de la groapa de gunoi a cetății.

E demn de remarcat faptul că Domnul nostru a citat din ultimul verset din Isaia ca avertisment la adresa celor care trăiesc în păcat și îi vatămă pe cei micuți ai lui Cristos. De trei ori⁷⁰ la Marcu 9 Isus citează aceste cuvinte solemne din Isaia: **unde viermele lor nu moare și focul nu se stinge**“ (v. 44, 46, 48).

Vestea bună este că oricine poate să scape de aceste focuri veșnice ale iadului, punându-și încrederea în Mântuitorul. Slujitorul Domnului pe care Isaia L-a descris cu atâta măiestrie în multe din profețiile Sale.

Pentru cei mai mulți dintre cititorii noștri, care deja L-au primit pe Cristos ca Mântuitor al lor, cartea Isaia este un volum neasemuit de profeție fără egal și de poezie de înaltă factură – ocupând un loc de cinste printre cele mai frumoase cărți din Vechiul Testament. Dar ar fi păcat dacă ne-am rezuma doar la atâta. Mai rămâne să aplicăm această carte la viața noastră de zi cu zi, punând în practică lucrurile care-I sunt plăcute lui Dumnezeu.

Încheiem cu îndemnul practic pe care ni-l oferă cucernicul învățat englez W. E. Vine:

Toate acestea subliniază nebunia, zădărnicia și păcătoșenia ce rezidă în încăpățânarea de a ne face nouă înșine pe plac, de a ne vedea de planurile noastre, apucând-o pe căi ce nu-I pot fi plăcute lui Dumnezeu, în loc să ne bizuim pe El, să așteptăm ajutorul Său, să ascultăm pentru a auzi glasul Său și să ne delectăm în împlinirea voii Lui. Prin umblarea noastră cu Dumnezeu El împlinește și va împlini toate promisiunile cuprinse în Cuvântul Său. El le răspunde celor ce-și pun încrederea în El și-și găsesc desfătarea în El adăugând un Amin la asigurarea ce ne-o dăruiește. Pacea inimii ascultătoare și a duhului ce se încrede în El este pacea ce se bucură de soarele privirii Sale și de calmul comuniunii cu El.⁷¹

NOTE FINALE

¹(Intro) A fost un spectacol de binefacere „pentru ajutorarea Deținuților din mai multe închisori și pentru sprijinirea lucrării Spitalului Mercer de pe Strada Ștefan, și pentru Infirmeria caritabilă de pe Cheiul Hanului.“ În lumina mesajului lui Isaia de eliberarea a deținuților și de legare a rănilor celor bolnavi, negreșit putem conchide că lui i-ar fi făcut plăcere să vadă activitatea acestor organizații de binefacere, care au fost adesea asociate cu primele acte de milostenie săvârșite de Mesia.

²(Intro) După Uvertură, chiar începutul celei de-a doua părți din Isaia este cântat pe vocea solistului tenor: „Mângâiați poporul Meu“ (40:1). Cine poate citi Isaia 7:14 fără să audă și partitura solistei de contra-alt: „Iată fecioara va rămâne însărcinată,“ sau Isaia 9:6 fără să audă corul intonând: „Un Copil ni s-a născut, un Fiu ni s-a dat“? „Negreșit El suferințele noastre le-a purtat și durerile noastre le-a luat asupra Lui“ este un alt fragment, mai puțin cunoscut, din această operă muzicală bazată pe cuvintele lui Isaia (53:4). De asemenea se regăsesc în oratoriul Mesia și aceste cuvinte din Isaia: „O tu care aduci Sionului de vești bune“ (40:9). „Atunci se vor deschide ochii orbilor, se vor deschide urechile surzilor“ (35:5); „El își va paște turma ca un păstor“ (40:11); și emoționantele

cuvinte: „El a fost disprețuit și respins de către oameni“ (53:3).

În comparație cu aceasta puține cuvinte din NT au fost incluse în acest oratoriu, având în vedere faptul că tema sa este Mesia.

³(Intro) Vezi *Comentariul Biblic al Credinciosului* în Introducerea la cărțile menționate, pentru o apărare a pozițiilor tradiționale și ortodoxe asupra paternității.

⁴(Intro) Josephus, *Antichități* XI:1:f.

⁵(1:7-9) Atât de sigure sunt profețiile încât uneori sunt exprimate la timpul trecut în ebraică, ce sugerează o activitate deja încheiată.

⁶(1:10-15) W. E. Vine, *Isaiah: Prophecies, Promises, Warnings*, p. 14.

⁷(2:4) Versetul acesta – minus cuvintele de la început referitoare la Dumnezeu – este inscripționat pe clădirea Nașunilor Unite din New York.

⁸(2:12-18) Este vorba de un vas cu un singur catarg.

⁹(4:2-6) Matthew Henry, „Isaiah,“ *Matthew Henry's Commentary on the Whole Bible*, IV:27.

¹⁰(6:1) Asta s-a întâmplat prin anul 740 î.Cr. Moody scrie: „Domnia lui Uzia a fost un fel de eră victoriană în istoria poporului evreu. După ce această eră a fost acoperită ulterior de rușine și ocară Isaia L-a văzut pe Regele Etern pe tronul Său.“ *Notes from My Bible*, p. 85.

¹¹(6:1) F. C. Jennings, *Studies in Isaia*, p. 61.

¹²(6:2-5) Termenul *serafim* provine din verbul ebraic *saraf*, „a arde,“ subliniind sfîntenia arzătoare a lui Dumnezeu, ca de exemplu în cuvintele: „Dumnezeul nostru e un foc mistuitor“ (Ev. 12:29, cf. Deut. 4:24).

¹³(6:9, 10) Vine, *Isaiah*, p. 32.

¹⁴(7:3) Numele fiului său înseamnă o rămășiță se va întoarce.

¹⁵(7:10-13) Vine, *Isaia*, p. 25.

¹⁶(7:14) Termenul ebraic tradus prin *fecioară* ('*almah*) în versetul 14 mai poate avea și sensul de „tânără.“ Profeția va fi avut probabil o împlinire parțială când soția lui Isaia a dat naștere lui Maher-Șalal-Haș-Baz (8:1-4). Dar împlinirea completă și finală a avut loc la nașterea lui Cristos.

Când Matei citează versetul 7, el folosește cuvântul grec *parthenos*, care nu poate însemna decât *fecioară* (Matei 1:23).

¹⁷(7:14) Vine, *Isaiah*, p. 35.

¹⁸(7:18-22) Jennings, *Isaiah*, p. 90.

¹⁹(8:19) *Ibid.*, p. 43.

²¹(11:1) Minunatul colind german din vechime tradus în engleză prin cuvintele: „Lo, How a Rose E'er Blooming,” (O, cum înflorește trandafirul), a surprins foarte bine mesajul exprimat de Isaia aici. În termeni poetici, autorul a ales trandafirul ca plantă ce va încolți din rădăcinile lui Isai.

²²(11:2) Vine, *Isaiah*, p. 49.

²³(11:6-9a) Artistul autodidact american de religie quaker Edward Hicks îndrăgit atât de mult acest pasaj încât a pictat mai multe tablouri intitulate: „The Peaceable Kingdom” (Împărăția pașnică). Încântătorul său stil a depășit cu mult cunoștințele sale de anatomie animală.

²⁴(13:14-22) Ryrie scrie: „Declinul Babilonului a avut loc în mai multe etape. Deja în anul 20 î.Cr. Strabo l-a definit ca fiind «complet devastat» Chiar și nomadul (*arabul*) îl ocolea deoarece a devenit între timp un semn rău prevestitor” (*Ryrie Study Bible, New King James Version*, p. 1053).

²⁵(14:12-17) „Lucifer” este redarea în latină a „stelei de dimineată”, având sensul de „purtător de lumină.”

²⁶(14:12-17) Ryrie, *Study Bible*, p. 1054.

²⁷(14:24-27) Ryrie scrie că „împlinirea acestei preziceri a distrugerii Asiriei este consemnată în 37:21-38,” *ibid.*, p. 1055.

²⁸(18:1-7) Este termenul obișnuit pentru *vai*, dar aici „e diferit față de ch. xvii. 12, exprimând compasiunea (cf. Isa. Iv.1, Zah. ii.10) mai degrabă decât mânia,” Franz Delitzsch, „Isaiah,” în *Biblical Commentary on the Old Testament*, XVII:348.

²⁹(20:1-6) Denumirea „Palestina” provine din cuvântul Filistean.

³⁰(21:6-10) Vine, *Isaiah*, p. 62).

³¹(21:11, 12) Victor Buksbazen, *The Prophet Isaiah*, p. 224.

³²(22:20-24) D. L. Moody scrie următoarele: „Evreii spanioli sunt în posesia unei chei de argint ce a aparținut lui David,

purtând inscripția «Dumnezeu va deschide, Regele va intra»” (*Note*, p. 85).

³³(24:4-13) John A. Martin, „Isaiah,” *The Bible Knowledge Commentary, Old Testament*, p. 1072.

³⁴(26:1-4) Citat de Moody în *Notes from My Bible*, p. 86.

³⁵(26:1-4) *Ibid.*

³⁶(28:9, 10) Aceste versete sunt adesea citate în afara contextului lor ca metodă corectă de a preda (de pildă, mergând de la ceea ce se cunoaște la ceea ce nu se cunoaște, puțin câte puțin). Deși este negreșit un sfat bun, nu acesta este însă sensul versetelor în contextul lor propriu.

³⁷(28:11-13) Jennings, *Isaiah*, p. 333.

³⁸(28:23-29) H. Vander Lugt, *Our Daily Bread*, Radio Bible Class. Nu dispunem de altă documentație.

³⁹(29:12-14) Vine, *First Corinthians*, p. 23.

⁴⁰(33:23, 24) Vine, *Isaiah*, p. 83.

⁴¹(34:9-17) Textul ebraic original pentru ideea de „confuzie și deșertăciune” din versetul 11 este identic cu textul tradus prin „gol și fără formă” din Geneza 1:2.

⁴²(35:8-10) Jennings, *Isaiah*, p. 417.

⁴³(37:1-4) J. A. Alexander, *The Prophecies of Isaiah*, p. 289.

⁴⁴(37:36) *Vezi The Literature of England, An Anthology and a History*, p. 726.

⁴⁵(38:21, 22) Kelly, *Isaiah*, p. 289.

⁴⁶(38:21, 22) Henry, „Isaiah,” VI:209.

⁴⁷(40:3-5) G. Campbell Morgan, *Searchlights from the Word*, p. 229.

⁴⁸(40:6-8) Citat de Jennings, *Isaiah*, p. 467.

⁴⁹(41:21-24) Jennings, *Isaiah*, p. 486, f.n.

⁵⁰(41:25-29) Vine, *Isaiah*, p. 105.

⁵¹(43:1-7) *Ibid.*, p. 115.

⁵²(43:8-13) Unul din cultele deraiate de nuanță anti-trinitariană recurge la acest pasaj „Voi Îmi sunteți martori, spune Iehova,” ca origine a numelui lor. Întrucât ei mărturisesc împotriva atâtor lucruri din adevărul Domnului, tare ne temem că ar trebui să li se spună martori *falși*. Contextul este cu totul altul decât cel în care folosesc ei acest pasaj.

⁵³(44:28) Flavius Josephus, *Antichități*, xi.2.

⁵⁴(45:7) Engleza are un lexic mult mai bogat decât ebraica. Termenul din ebraică tradus aici prin „evil“ (rău) în KJV și „calamity“ (calamitate) în NKJV poate avea ambele sensuri, ba chiar și alte sensuri („dezastru,“ „răutate,“ etc.). Este nefericită alegerea de către traducătorii versiunii engleze KJV din 1611 a unui termen ce înseamnă rău *moral* (*evil*). Traducerea termenului ebraic amintit prin *calamitate* este mult mai adecvată în acest context.

⁵⁵(45:7) Delitzsch, „Isaiah,“ în *Biblical Commentary on the Old Testament*, XVIII:220, 21.

⁵⁶(45:7) *Ibid.*, p. 221.

⁵⁷(46:3, 4) James S. Stewart. Nu dispunem de altă documentație.

⁵⁸(47:5-15) Jennings, *Isaiah*, p. 556.

⁵⁹(51:9-11) *Ibid.*, p. 593.

⁶⁰(52:11, 12) Citat de David Baron în *The Servant of Jehovah*, p. 46, 47.

⁶¹(52:15) Expresia paralelă „își vor închide gura“ sprijină traducerea „startle“ (a face să tresară, n.tr.). Dar traducerea tradițională prin cuvântul „sprinkle“ (a stropi) amintește de stropirea sângelui jertfei din Levitic și de vestirea în toată lumea a mesajului răscumpărării. Observând asemănarea (în engleză, n.tr.) dintre termenii „astonish“ și „startle,“ Vine scrie: „În degradarea și desfigurarea la care L-a supus omul, mulți au rămas uimiți“ în manifestarea slavei Sale El va uimi multe națiuni (adică le va face să sară și să tremure cuprinse de uimire); «startle» (a face să tresară) este sensul aici, nu «sprinkle» (a stropi, n.tr.) (după cum reiese din forma gramatical folosită).“ *Isaiah*, p. 166.

⁶²(53:2) F. B. Meyer, *Christ in Isaiah*, p. 126.

⁶³(53:12) David Baron, *The Servant of Jehovah*, p. 140.

⁶⁴(53:12) Moody, *Notes*, p. 87.

⁶⁵(57:20, 21) Jennings, *Isaiah*, p. 668.

⁶⁶(58:Intro) Alfred Martin, *Isaiah*, p. 668.

⁶⁷(58:1-5) Postul fizic poate fi de asemenea un bun instrument pentru disciplina spirituală. Deși NT nu ne poruncește

să postim, totuși Domnul nostru a spus: „Când postiți...“ nu „dacă postiți“.

⁶⁸(58:13, 14) Pentru o discuție asupra Sabatului și a modului în care se raportează creștinul la el, vezi *Comentariul Biblic al Credinciosului Noul Testament*, p. 64.

⁷⁰(66:24) Din unele manuscrise redactate în limba greacă aceste două versete lipsesc; pentru detalii, vezi *Comentariul Biblic al Credinciosului Noul Testament*, notele finale pentru Marcu 9.

⁷¹(66:24) Vine, *Isaiah*, p. 214, 215.

BIBLIOGRAFIE

- Alexander, Joseph A. *The Prophecies of Isaiah*. Grand Rapids: Zondervan Publishing House, 1974.
- Archer, Gleason L. „Isaiah“ în *The Wycliffe Bible Commentary*, Chicago: Moody Press, 1962.
- Baron, David. *The Servant of Jehovah: The Sufferings of the Messiah and the Glory that Should Follow*. Retipărire. Minneapolis: James Family Publishing, 1978.
- Buksbazen, Victor. *The Prophet Isaiah*. West Collingswood, N.J.: The Spearhead Press, 1971.
- Delitzsch, Franz. „Isaiah“ în *Biblical Commentary on the Old Testament*. Vols. 17, 18. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Co., 1971.
- Jennings, E. C. *Studies in Isaiah*. New York: Loizeaux Bros., 1935.
- Henry, Matthew. „Isaiah“ în *Matthew Henry's Commentary on the Whole Bible*, Vol. IV.
- Kelly, William. *Exposition of Isaiah*. London: Robert L. Allen, 1916.
- Martin, Alfred. *Isaiah: The Salvation of Jehovah*. Chicago: Moody Press, 1967.
- Meyer, E. B. *Christ in Isaiah*. Grand Rapids: Zondervan Publishing House, 1952.
- Vine, W. E. *Isaiah-Prophecies, Promises, Warnings*. London: Oliphants, Ltd., 1947.
- Young, Edward. *Who Wrote Isaiah?* Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Co., 1958.